The Latvian Newspaper for Canada and U.S.A.
Published twice weekly by Latvian Relief Society of Canada „Daugavas Vanagi", Inc.
— Editorial and Business Offices: 123 Huron St., Toronto, Ontario, Canada. Telephone. EM 8-0792. Editor in U.S.A. — A. Zvēriņš, 90-16 Park Lane S., Woodhaven 21, N.Y., U.S.A. Tel. VI 6-7667.
AUTHORIZED AS SECOND CLASS MAIL POST OFFICE DEPARTMENT, OTTAWA.
WEDNESDAY, NOVEMBER 6, 1957.

LATVIJA AMERIKĀ

89./626. n-rs TREŠDIEN, 1957. G. 6. NOVEMBRI 7. gads

Latviešu laikraksts Amerikā
Iznāk divas reizes nedēļā — trešdienās un sestdienās. Izdevējs — Latviešu aprūpes biedrība Kanadā „Daugavas Vanagi", inkorporēta. Redaktori: I. Vīksna, J. Vītols, A. Gailīte. Redakcija un kantoris: 123 Huron St., Toronto, Ontario, Canada. Tel. EM 8-0792. ASV red. — A. Zvēriņš, 90-16 Park Lane S., Woodhaven 21, N.Y., U.S.A. Tel. VI 6-7667. Abonēšanas maksa ASV un Kanadā: par 1 mēn. $1.50; par 3 mēn. $4.50; par 6 mēn. $8.50; par 1 gadu $16.00.
Sludinājumu maksa: sludinājumu daļā $1.40; $2.80—$5.00 par vienu collas slejas telpu.

BŪSIM ATSAUCĪGI!

Visām kultūras tautām ir tradīcija, ka lielajos Miera svētkos, laba prāta zīmē, censamies viens otram sagādāt kādu prieku, sevišķi bērniem un tiem, kuru vairāk nospiež dzīves nasta. Miera svētkos mums visiem patīk redzēt priecīgas sejas, un arī paši esam iepriecināti, ka to panākuši ar savu gādību. Bieži vien tas neprasa daudz, jo pietiek ar labu vārdu, uzmanību, vai mazu dāvanu. Dāvana, lai cik maza, visvairāk iepriecina, ja to saņem grūtos apstākļos. Tai tad ir cita vērtība un tā dod siltumu un spēku grūtību pārvarēšanai. Šādu cietēju mūsu tautai ir daudz, bet ne pašu vainas dēļ tie nokļuvuši šādā stāvoklī.

DV organizācija, kas ir uzņēmusies vienīgi lielo palīdzības darbu, katru gadu griežas pie tautiešiem ar mīļu aicinājumu neliegt ārtavu vairāk cietušo tautiešu atbalstam. Katrs strādājam grūtā darbā un nevaram lepoties ar pārticību, tomēr dzīvojam kultūras cilvēkiem piemērotos apstākļos un, ja gribam būt patiesi, nevaram noliegt, ka savu mazumiņu varam atlicināt arī citu iepriecināšanai.

Palīdzības darba plašums un lielums ir atkarīgs no tautiešu atsaucības. DV ASV no ziedojumiem un sarīkojumu atlikumiem pagājušā gadā ir izlietojuši un nodevusi palīdzībai $21.753,31. Lielākā atbalstāmo grupa ir bijusi Vācijā. Ar darba iespēju paplašināšanos dažiem stāvoklis ir uzlabojies, bet daudz vēl ir tādu, kam saņemtais atbalsts ir vienīgā cerība grūtību pārvarēšanai.

Visvairāk trūkumu un postu izjūt mūsu tautieši aiz dzelzs aizkara. Tie, kas sūta sainus saviem piederīgie un draugiem, zina, kādu materiālu atbalstu un prieku tie sagādā saņēmējiem. Bet daudz ir tādu, kam brīvajā pasaulē nav piederīgo un draugu. Tiem saņemtā mīlestības dāvana ir ne tikai materiāls, bet jo liels morālisks stiprinājums viņu postā. Tāpēc piedalīsimies ar savu ārtavu viņu iepriecināšanā.

Palīdzīgu roku gaida arī mūsu tautieši Austrijā un atsevišķos gadījumos arī mūsu tuvākā apkārtnē.

Sagādāsim arī viņiem gaišo Ziemassvētku prieku un siltumu!

Šinī mēnesī mēs godinām savus varoņus. Saviem vārdu slavinājumiem pievienosim mīlestības dāvanu trūkumā un postā nonākušiem varoņiem, viņu auklētājiem, kas savu cerību ziedojuši tēvzemei, un tām varoņu atvasēm, kam pietrūkst tēva glāsta. Ar dziļu aizkustinājumu un prieku DV ASV valde saņēma kādu divu bērnu ziedojumu, kas savus mazos gada ietapījumus novēlēja cietušo priekam, atsakoties no saldumiem un rotaļlietām.

Būsim šo bērnu piemēra sekotāji! Būsim atsaucīgi!

J. Utināns,
DV ASV aprūpes daļas vad.

VIDĒJOS AUSTRUMOS KĻŪST VĒSĀKS

Turcijas un Sīrijas cīņas pārtrauktas

Pēc divu nedēļu ilgām debatēm, kuru laikā Austrumi un Rietumi apmainījās asiem pārmetumiem, Apvienoto Nāciju pilnsapulce atliek Vidējo Austrumu debates uz nenoteiktu laiku.

Apvienotās Nācijās, Ņujorkā. Acīmredzot, aizņemta ar notikumiem pašu mājās, Padomju Savienība pašreiz nav ieinteresēta Vidējo Austrumu problēmas izšķiršanā līdz pēdējam turku un sīriešu karam. Visticamāk tik ilgi, kamēr Kremlis būs pārliecinājies, ka no negodā padzītiem sarkanarmijas varoņiem nekādas briesmas nedraud, un kamēr būs pārlaista boļševiku revolūcijas četrdesmitā gada diena, Apvienotām Nācijām no jaunas padomju ofensīvas nav jābaidās.

Pašreizējo Vidējo Austrumu konfliktu ar Turciju un Sīriju galvenajās lomās var uzskatīt par pabeigtu. Sīrija, kas ilgu laiku nepacietīgi pieprasīja Apvienoto Nāciju komisijas izraudzīšanu turku agresīvo tendenču konstatēšanai Sīrijas un Turcijas pierobežā, pagājušās nedēļas nogalē pārsteidza pilnsapulci paziņojot, ka apstākļi pierobežā sāk noskaidroties un ka tādēļ Apvienoto Nāciju izmeklēšanas komisijas sastādīšana nav nepieciešama. Rietumu diplomātiskās aprindas paskaidro, ka Sīrija jau pieprasīto izmeklēšanas komisiju varētu sākt sastādīt vienīgi pēc nobalsošanas pilnsapulcē, t. i. Sīrijai saņemot nepieciešamo vairākumu. Bet tā kā pēdējās nedēļas laikā, jo sevišķi pēc Padomju Savienības komūnistu partijas pirmā sekretāra Chruščeva viesošanās Turcijas sūtniecībā Maskavā Sīrijas akcijas strauji kritušās, tad tiek domāts ka Sīrija, lai nebūtu jāriskē ar zaudēšanu, ir izvēlējusies Vidējo Austrumu problēmu nolikt uz ledus — līdz kādam izdevīgākam brīdim, kad pret turkiem būs savākti jauni apvainojumi un Padomju Savienībai būs pietiekami daudz laika Sīriju atbalstīt.

Kamēr Apvienotās Nācijās Turcijas un Sīrijas cīņas, vismaz pagaidām, pārtrauktas ar neizšķirtu rezultātu, abu valstu pierobežā stāvoklis nav mainījies. Sīrijas valdība ziņo no Damaskas, ka pagājušās nedēļas nogalē turku artilerija veselu pusstundu apšaudījusi Kuneitkas ciemu Sīrijas teritorijā. Tai pašā dienā četras turku lidmašīnas un kāda cita ārvalstu lidmašīna pārkāpusi Sīrijas gaisa robežas. Interesanti aizrādīt, ka par robežpārkāpumiem ziņo vienīgi Sīrija, kamēr Turcija visu pašreizējo Vidējo Austrumu disputu pasvītro ar ārkārtīgu mazvārdību, apmierinoties ar sīriešu apvainojumu katēgorisku noraidīšanu.

KRIEVIEM LIELĀKĀ LIDMAŠĪNA PASAULĒ

NO MASKAVAS LĪDZ ŅUJORKAI 10 STUNDĀS BEZ APSTĀŠANĀS

M a s k a v ā. Tā kā ar otro mākslīgo mēnesi pasaules pārliecināšanai par Padomju Savienības zinātnisko pārākumu vēl varētu nebūt gana, Maskava paziņojusi, ka regulārus lidojumus uzsākusi lielākā pasažieru lidmašīna pasaulē — TU - 114. Maskavas radio zina stāstīt, ka jaunais četrmotoru milzis īsākās distancēs spēj pārvadāt līdz 220 pasažieru, vidējās distancēs jau līdz 170, kamēr tik garam ceļam kā no Maskavas līdz Ņujorkai, ko lidaparāts varot veikt no 10—12 stundās, pasažieru skaits tiktu ierobežots ar 120 personām. TU - 114 esot būvēts divos stāvos, ar diviem liftiem, restorānu 48 personām un savu telefona sistēmu. Lidošana jaunajā milzenī izmaksājot tikpat, cik brauciens vilcienā.

ŽUKOVAM PIEDĒVĒ VISUS NĀVES GRĒKUS PRET PARTIJU

M a s k a v ā. Padomju Savienības valdība ziņo, ka maršals Žukovs, agrākais aizsardzības ministrs, vienbalsīgi izslēgts no partijas prezidija un centrālkomitejas. Šādi pazemojumi ir parastas piedevas augstus amatus zaudējušiem komūnistiem. Žukova agrākie nopelni netiek ievēroti, lai ar viņu apietos saudzīgāk. Žukovam komūnistu partija, tāpat kā citiem degradētajiem, pārmet visus nāves grēkus pret komūnistu partiju. Protams, ka sarkanarmijas maršala domas šais jautājumos netiek publicētas.

Agrākais aizsardzības ministrs tika izslēgts no partijas prezidija un centrālkomitejas. Apvainojumu rindā redzams, ka „Žukovs mēģinājis mazināt komūnistu partijas iespaidu, pametis novārtā politiskās mācības armijas rindās, pārspīlējis savu lomu sarkanarmijas uzvaru kaldināšanā 2. pasaules karā un bijis tāpat kā Staļins „personības kulta" veicinātājs..

Domā, ka pēc Žukova atlaišanas un Rokosovska pārcelšanas sarkanarmijas vadošo maršalu rindās notiks vēl tālākas pārmaiņas un kādreizējiem Žukova draugiem nāksies zaudēt savus amatus. Rietumu militārie lietpratēji spriež, ka ar laiku sarkanarmijas līmenis kritīsies, ka visu to, ko uzcēlis Žukovs, noārdīs politiskie komisāri un ka armijā valdīs tāda pati kārtība kā Staļina laikā.

BAIGA PIEKRASTE BALTIJAS JŪRĀ

Kāds amerikāņu kuģis nesen devies no Gdiņas (Polijā) uz Helsinkiem un nakts laikā braucis tuvu Sāmsalas piekrastei. Visa piekraste bijusi nosēta ar spēcīgiem prožektoriem, kas nepārtraukti radījuši gaismas kūļus, izsekojot kuģa ceļu. Jūra bijusi tik gaiša kā dienā. Daži prožektori novietoti dziļāk iekšzemē, lai varētu apgaismot arī pludmali. Tik spēcīgs apgaismojums Sāmsalā agrāk nav novērots.

Amerikāņu jūrnieki stāsta, ka braucot gar Sāmsalu tiem bijusi tāda pati sajūta kā braucot gar Sin-Singa cietumu pie Hudsonas. Viņi tagad saprotot, ka no Sāmsalas izbēgt esot tik pat grūti kā no cietuma.

IGAUŅU TŪRISTS NEATGRIEŽAS

Norvēģijā oktobrī [illegible] ieradusies ekskursantu grupa no Igaunijas. Viens no igauņu ekskursantiem griezies pie norvēģu policijas Trondjemā un lūdzis patvēruma tiesības. Tā kā viņš atradies pilnīgā nervu sabrukumā, tas ievietots slimnīcā. Policija neizpauž viņa vārdu, bet ir zināms, ka tas ir virs pusmūža, ar universitātes izglītību.

KRIEVI PALAIDUŠI OTRU SATELITU

103,7 MINŪTĒS APKĀRT ZEMES LODEI 1.000 JŪDŽU AUGSTUMĀ

Pagājušās nedēļas nogalē padomju zinātnieki izšāva savu otro mākslīgo mēnesi — lielāku un smagāku par pirmo, daudz augstāk, un ar dzīvu pasažieri - suni vārdā Kudravka.

M a s k a v ā. Boļševiku revolūcijas 40. gada dienas gaidās, Padomju Savienība svież galdā visu, ko vien tās zinātne un rūpniecība spēj dot. Un tas, kā tagad redzams, ir diezgan daudz.

Pagājušās nedēļas nogalē Maskavas radio atkal pārsteidza pasauli, paziņojot, ka krievu zinātnieki izšāvuši jaunu mākslīgo mēnesi, kas tagad joņo ap zemes lodi vairāk kā tūkstoš jūdžu augstumā. Jaunais padomju satelits ir daudz lielāks un smagāks par pirmo. Maskavas sniegtie dati liecina, ka otrs satelits sver — 1.120,29 mārciņu (4. oktobrī izšautais svētra tikai 184 mārc.), un, ka tas, joņodams ar 17.840 jūdžu lielu ātrumu stundā, apriņķo zemes lodi katras 103,7 minūtes. Pirmais satelits, 560 jūdžu augstumā, zemes lodi apriņķoja katras 96,2 minūtes.

Jaunākais padomju sasniegums ir patiesi pārsteigumiem bagāts. Vispirms jau Rietumu zinātnieki ir nesaprašanā par jaunā satelita svaru: kāda raķete gan tur vajadzīga, lai pustonnu smago mēnesi uzdzītu vairāk kā 1.000 jūdžu gaisā! Bez tam, zinātniekiem par lielu pārsteigumu un dzīvnieku aizsardzības biedrībām par lielu sašutumu, mākslīgā mēness iekšpusē tagad zemes lodei apkārt joņo arī kāds mazs pinkains šunelis vārdā Kudravka, kas, kā paskaidro Maskava, pie ceļojumiem izplatījumā jau esot pieradis.

Spriežot pēc satelita radioziņām, četrkājainais pasaules telpas ceļotājs savu braucienu pārcieš labi — elpošana, asinsspiediens un sirdsdarbība normāla — un krievi pat spekulē, ka šunelis savu ceļojumu varētu beigt dzīvs un vesels.

Informācija no Maskavas par jaunā satelita spējām, nozīmi, izskatu u. t. t. ienāk ļoti skopi. Rietumu zinātnieku aprindās valda doma, ka otrs mēness varētu nebūt apaļš kā pirmais, bet iegarenas raķetes formā. Padomju zinātnieki paredz, ka tagad izšautais satelits būs daudz izturīgāks par pirmo, riņķos daudz ilgāk, un ka informācija, ko sniegs Kuravkas veselības stāvoklis, būs viens no galveniem pieturas punktiem, kas noteiks, vai cilvēka organisms šādus ceļojumus pasaules telpā var vai nevar izturēt.

SĪRIJAS KAMPAŅAS ATSKAŅAS

Izraēlas valdība pagājušā gada Sīnajas tuksneša kampaņu atzīst par nopietnāko triecienu, ko Maskava saņēmusi Vidējos Austrumos.

T e l a v ī v ā. Tagad ir pagājis tieši gads, kopš Izraēla sāka uzbrukumu pret Ēģipti. Šī gada laikā daudz kas ir mainījies, daudz problēmu nācis klāt, vecām netiekot atrisinātām. No Izraēlas un arabu nesaskaņām Vidējo Austrumu smaguma punkts ir pārsviedies uz Turcijas un Sīrijas pierobežu. Izraēlai ir dots laiks atvilkt elpu, un tā šo laiku izmanto pagājušā gada uzbrukuma attaisnošanā. Un tas Izraēlai izdodas tīri labi.

Izraēlas valdības aprindās nav tādu elementu, kas domātu, ka agresija pret Ēģipti būtu bijusi pārsteidzīga un nevajadzīga. Ja Ben-Gurionam nākas sastapties ar opozīciju, tad tikai tādēļ, ka atsevišķi politiķi viņam pārmet pārāk lielu piekāpību, pakļaujoties Apvienotām Nācijām.

Apskatot pagājušā gada kampaņu no sava un Padomju Savienības viedokļa, Izraēla var lepni un pamatoti ziņot, ka tieši šai laikā Padomju Savienība piedzīvoja savu lielāko vilšanos Vidējos Austrumos, kamēr Izraēla varēja svinēt absolūtu uzvaru, tās augļus izbaudot vēl šodien.

Sīnajas tuksneša kampaņas rezultātā Izraēlai tagad ir piejams jūras ceļš starp Āziju un Afriku. Robežstarpgadījumi, kas veselus 8 gadus traucēja Izraēlas saimniecisko attīstību, ir mazinājušies. Arabi ir zaudējuši cerību bez kādas lielvalsts palīdzības izdzēst Izraēlu no Vidējiem Austrumiem. Izvairīdamies no komentāriem par angļu un franču uzbrukumu Ēģiptei sakarā ar Suecas kanāļa lietošanu — no kā smagi cieta Rietumu prestižs, Izraēla savu agresiju Ēģiptei atzīst par noderīgu pasākumu, kas pozitīvi ietekmējis visas brīvās pasaules politisko domāšanu.

— Izraēlas bruņoto spēku lielākie panākumi cīņā pret Ēģipti — uzsver izraēļu valdība, — nāvīgi ievainoja padomju militāro bažu attīstību Ēģiptē, atņēma Maskavai jebkādas illūzijas par Nasera spējām un pārējo arabu uzticamību grūtā brīdī. — Treškārt, uzbrukums Ēģiptei nāca tieši laikā, lai izrautu Jordānu no Maskavas skavām un saišinātu iecerēto Sīrijas, Ēģiptes un Jordānas asi, līdz ar to palēninot Padomju Savienības iespiešanos Vidējos Austrumos.

Nemaz neslēpjot Sīnajas kampaņas laikā pielaistās kļūdas, Izraēlas valdība pārmet Sav. Valstīm, ka tās nav pratušas „vēsturisku iespējamību" pārvērst brīvās pasaules uzvarā.

GANA RAKSTS 18. NOVEMBRĪ

Katoļu bīskapi tic latviešu tautas godīgumam un aicina darbam

Latvijas katoļu bīskapi trimdā, Antonijs U r b š s (Spānijā), Jāzeps R a n c ā n s (ASV) un Boļeslavs S l o s k ā n s (Beļģijā), ik gadus regulāri 18. novembrī izdod kopēju Gana rakstu. Ar to viņi pasvītro Latvijas neatkarības dienas lielo nozīmi un apliecina savas rūpes par latviešu tautas nākotni. Arī šogad viņi ir izdevuši jaunu Gana rakstu. Bīskapi aicina visus latviešu katoļu garīdzniekus šī raksta saturu plašāk iztirzāt savos dievkalpojumos un sanāksmēs.

Gana raksta pamatā ir likti apustuļa Pāvila vārdi:

„Nepagursim, labu darīdami, jo savā laikā mēs nepagurdami arī pļausim." (Gal. 6:9).

„Reta tauta pasaulē", saka bīskapi ievadā, „ir tik daudz cietusi no saviem ienaidniekiem kā mazā latviešu tauta, un reta zeme ir tik daudz slacīta varoņu asinīm kā skaistā Latvijas zeme."

Šī tauta un zeme bīskapiem ir mīļa un viņi aicina visus ticīgos tās labā lūgties un strādāt. Gana raksts šoreiz akcentē darbu. Tas saka:

„Ja mūsu Latvijas un tautas ienaidnieki arvien paliek nomodā un aktīvi strādā savu postītāja darbu ,tad arī mēs nedrīkstam klusēt, gulēt un stāvēt dīkā! Nevien kā cietējas latviešu tautas bērniem ,bet arī kā kristīgajiem mums ir svēts pienākums un misija iespēju robežās veicināt Kristus ideālu piepildīšanos dzīvē un jaunas, labākas pasaules tapšanu."

Visi pie šī lielā darba ir aicināti un darbs vispirms iesākams ar sevi pašu, tad — sabiedrību un tās visu dzīves nozaru pārveidošanu uz Kritus ideālu bazes.

Gana raksts dod trimdas draudzes definīciju un pasaka, kas pie tās pieder. Tas norāda uz laju apustulātu, pasaka tā būtību, mērķus un darbības robežas. „Laju apustulāta darba lauks ir plašs — tik plašs un vispusīgas, cik plaša un vispūtīga ir paša cilvēka dzīve."

Bīskapi sūta visai latviešu tautai sveicienu un dod savu apustulisko svētību. Gana raksta noslēgumā viņi saka :

‚Mēs ticam, ka mūsu ticīgajā tautā ne gaišu prātu, ne cēlu siržu, ne čaklu roku mums nepietrūks ,un visi sadzirdēs šo mūsu sirsnīgo vēlšanos un mūsu aicinājumu."

Juris Pudāns.

TITO „SASLIMIS"

DIENVIDSLAVIJAS MARŠALS UZ BOĻŠEVIKU REVOLŪCIJAS ČETRDESMITĀS GADA DIENAS SVINĪBĀM NEBRAUKS.

B e l g r a d ē. Dienvidslavijas prezidents Tito citus pasaules komūnistus neatdarinās un uz Maskavu „revolūciju svinēt" nebrauks. Belgrades valdības aprindas pskaidro, ka prezidentam sasāpējusi mugura un ka paiešot vismaz divi mēneši, pirms viņš varēšot sākt domāt par ceļošanu.

Kamēr Belgrade par sarkanā maršala slimību runā nopietni, Rietumu diplomāti spriež, ka Tito mugursāpes ir politiskas dabas un ka viņš pašreiz atrodas lielas izšķiršanās priekšā, ko Žukova krišana padarījusi daudz grūtāku.

Tito pēdējā laikā sāka spēlēties ar Maskavu tādā apmērā, ka Sav. Valstu ārlietu ministrija lielā steigā sāka runāt par palīdzības samazināšanu Dienvidslavijai. Tas, protams, prezidentam Tito nāca kā ļoti nepatīkams pārsteigums. Padzirdējis par Žukova krišanu, Tito dabūja vēlreiz padomāt, — jo Chruščevs tagad taisa pakaļ Staļinam un pēdējā attieksmes ar Tito visiem labi zināmas.

PIEDERĪBA PIE DAŽĀDIEM POLĪTISKIEM NOVIRZIENIEM NEDRĪKST ŠĶELT TAUTU

Darba ministra biedrs Arturs Malonijs Kanadas parlamentā iestājas par jaunkanadiešiem un apspiestajām tautām.

Uzsākot savu darbību ar runu 23. parlamenta 1. sesijā, A. Malonijs vispirms iepazīstināja ar sevi un piemetināja, ka viņa tēvs, Dr. Martins Džems Malonijs, bijis parlamenta loceklis 10 gadu, un vairāki tagadējie parlamenta locekļi vēl labi viņu atceceras kā lojālu cilvēku tiesību aizstāvi.

Viņš pateicās ministru prezidentam par dāvināto uzticību, ieceļot to par darba ministra biedru. Apzinoties šī posteņa svarīgumu, kā arī pazīstot darba ministru kā vīru ar lielu pieredzi, darīts tiks viss iespējamais ,lai veicinātu Kanadas iedzīvotāju labklājību.

Tālāk jaunais viceministrs pieskārās tautību jautājumam, uzsverot, ka blakus anglo-sakšiem Kanadā liels vairums ir ieceļotāju ,kas nāk no Eiropas, kā baltieši, baltkrievi, ungāri, itālieši, vācieši, kroāti, serbi, čechi, slovaki, poļi un ukraiņi ir respektējams tautību slānis šajā zemē. Līdzīgi kā citu kanadiešu tēvi un vectēvi ieceļoja šajā zemē, arī šie jaunkanadieši sevi pierādījuši par ļoti vērtīgu iedzīvotāju sastāvdaļu. Redzēdami šīs zemes demokratisko iekārtu, viņi to atbalsta visiem spēkiem un veicina tās attīstību.

Ir zināms, ka Padomju Savienībā un tās okupētajās zemēs tautām nav iespējams izvēlēties savu valdību, tāpat nav ne preses, ne vārda, nedz biedrošanās brīvības. Padomju Savienība gan ir spējīga tautas a p s p i e s t, bet nevis sagādāt tām brīvību. Līdzīgs stāvoklis ir arī komūnistu Ķīnā, Ēģiptē, Filipīnās un pašreiz arī Sīrijā.

Jaunkanadieši, kas ieceļodami šeit ir palīdzējuši un aizvien palīdz veicināt mūsu zemes labklājību, un, būdami labi arodu speciālisti, ar savu prasmi ir radījuši daudzas jaunas idejas un metodes .Domādami par saviem tuviniekiem un draugiem, kas ne brīdi nejūtas droši, atrazdamies apspiestajās zemēs, tie kanadiešiem pierādījuši daudz patiesību, ko tie varbūt agrāk nezināja.

„Tā kā man ir bijusi izdevība satikt ļoti daudzus no tiem," tālāk aizrādīja A. Malonijs, „kā poļu, ungāru, tā baltiešu, ukraiņu un citu tautu piederīgos no Vidus- un Austrumeiropas zemēm, esmu konstatējis, ka tie zina, ko nozīmē barbarisms un terrors, kas nāk no Padomju Savienības. Mans lūgums un vēlēšanās ir, lai mēs parādītu šīm tautām savas simpatijas. Es ceru, ka starptausiskajā politikā mūsu zemes pārstāvji iestāsies par to, lai apspiestās zemes tiktu atbrīvotas no t. s. „kriminālā Maskavs režīma", kā to bieži dzird sakām jaunieceļotājus. Pašreiz nelaimīgās tautas, kas ir apspistas Eiropā, vērš skatus uz mums, lai varētu stāstīt par varmācībām, kas tām nodarītas. Tā poļu garīdznieks, kardināls Stefans Višinskis teica: — Es vēlu ikvienam pacietību, un pacietība lai ir jūsu dvēseļu gans.— Šie vārdi ir cerību pilni poļiem un pārējām tautām, kas atrodas nebrīvībā Vidus- un Austurmeiropā", uzsvēra A .Malonijs.

„Redzot, ka Kanadā nepastāv atšķirības rašu, reliģijas vai tautību starpā, daudzi jaunkanadieši ir izvēlējušies šo zemi par savu mājvietu. Tāpēc kanadiešiem jārespektē ikviens pilsonis. Ir patīkami, ja mēs viens otru respektējam, kaut esam piederīgi pie dažādiem politiskiem nogrupējumiem.Citiem vārdiem sakot, mēs respektējam tautas gribu ,un reizē esam viens pret otru iecietīgi, kaut arī atrodoties opozicijā. Es gribētu pievienoties mūsu ministru prezidentam Dž. Dīfenbeikeram ,kas, pirms dažām dienām satiekoties ar opozicijas vadītāju St. Lorānu, to visdziļāk respektēja, tā parādot, ka piederība pie dažādiem politiskiem novirzieniem nevar sašķelt tautu, nedz draudzību un sadarbību. Mēs esam liela tauta, jau daudzus gadus veidojot iedzīvotāju pamatsastāvu no divām lielām tautību grupām — angļiem un frančiem, kas visus šos gadus sastrādājušies roku rokā. Ja šobrīd mūsu pusi reprezentē ne tik daudz franču tautības pārstāvji, kā tam vajadzētu būt ,tad man šķiet, ka turpmāk to būs vairāk.

Tik ilgi ,kamēr vien es būšu šajā vietā, pielikšu visas pūles, lai mēs izveidotu stipru nacionālu vienību. Darīšu visu, lai izveidotu Kanadas ziemeļu territorijas, kā arī lai šai zemē tiktu labi nostādīta sociālā apgāde un Kanadas iedzīvotājiem klātos labi", savu runu nobeidza A. Malonijs.

Viņš lūdz arī aizrādīt, ka atvēris kopā ar advokātu Džonu Goru (John Gora) savu kantori Parkdale rajonā, 1437 Queen St., W., tel. LE 1-1211, kur allaž būs sasniedzams visos jautājumos, bet savas prombūtnes laikā Otavā, viņa pienākumus kārtos kollēga Dž. Gora.

PARĪZE — ALŽĪRIEŠU PAGRĪDES KAUJAS LAUKS

Savstarpējās bandu cīņās alžīriešu nacionālistu pagrīdnieki kopš šī gada sākuma nogalinājuši 589 personas.

P a r ī z ē. Laikā, kad alžīriešu nacionālistu nemiernieki cīņā pret daudzkārtēju franču pārspēku ir pratuši pastāvēt jau pilnus trīs gadus, Parīzes policija ziņo par kādu jaunu pagriezienu cīņu gaitā. Jau agrāk bija zināms, ka alžīriešu nacionālistu nemiernieki ir sašķēlušies trīs lielās grupās, kas ne tikai kā cīnās pret frančiem, bet arī savā starpā. Nereti minētās masveidīgās slepkavības, kur nemiernieki izkauj veselus ciemus, ir tiešs minēto grupu savstarpējā naida pierādījums .Parīzes policija tagad ziņo, ka šāda nacionālistu nemiernieku grupu savstarpējā izrēķināšanās pārsviedusies arī uz Parīzi, kur kopš šī gada 1. janvāra atriebības slepkavībās galu dabūjuši 589 cilvēki. Vairākos gadījumos nacionālistu fanātiķi uzbrukuši franču politiķiem. Viens šāds uzbrukums pagājušajā nedēļā, kad kādam sociālistu senātoram izdevās paglābties no desmit ložu krusas, sacēla kājās visas politiskās partijas, kas uzsāka nesaudzīgu policijas kritizēšanu. Tikai tad noskaidrojās, ka turpat jau veselu gadu Parīze alžīriešu slepkavām ir bijis auglīgs darba lauks. Bet tā kā līdz šim alžīrieši parasti samierinājās ar uzbrukumiem paši savējiem (kāda alžīrieša noslepkavošanu vairums franču neieskata par kādu nopietnu noziegumu), tad Parīzes policija par to neko sevišķi neuztraucās.

LATVIJA

> Draugi grib mūs asimilēt,
> Ienaidnieki grib mūs iznīcināt,
> Bet mēs gribam palikt latvieši.
> Archibīskaps T. GRĪNBERGS

DARBA SVĒTĪBA

P. DREIMANIS

Dzejnieks Rainis kādā nelielā dzejolī ieteic darbu kā līdzekli cilvēka garīgam stiprinājumam: „Ja gars tev ir kūtrs un saīdzis un pats tu par nastu sev palicis, tad ir vēl viens līdzeklis — darbs." Šie nedaudzie vārdi var pamudināt ikvienu cilvēku panalizēt darba ietekmi kā visgrūtākos dzīves apstākļos, tā arī laimīgākos brīžos. Protams, ir izņēmumi, kad darbs nomoka cilvēku un dzen izmisumā. Tas daudzos gadījumos jāattiecina uz tagadējiem trimdiniekiem, kam jāstrādā viņu iepriekšējam dzīves posmam un spējām nepiemērots darbs. Bet arī pie šāda darba cilvēks var pierast, ja vien fiziskie spēki to pieļauj. Tad viņš paliek uzticīgs savai pienākuma apziņai, iedziļinoties darba procesā un veicot to ar vismazāko enerģijas patēriņu, līdz ar to darbinieks ir attiecīgo domu un kustību varā, kas viņam atņem iespēju domāt par citu, īpaši iepriekšējiem smagajiem pārdzīvojumiem. Lai gan grūts un nepatīkams, darbs tomēr viņa dvēseli uz laiku atbrīvo no tiem psīchiskiem pārdzīvojumiem, kuŗus dzejnieks raksturo minētā citātā.

Bet normālos dzīves apstākļos cilvēkam reti jāstrādā viņa spēkiem nepiemērots darbs. Nodarbošanās, kas atbilst darbinieka spējām un interesēm, aizrauj viņu tādā mērā, ka viņš darba laikā kavējas tikai savu uzdevuma šaurajā lokā, kas viņu apmierina un bieži vien arī iepriecina, kad viņš sasniedz mērķi un dažreiz pārsniedz parasto darba normu, protams, tikai tajās darba nozarēs, kuŗās mašīna neierobežo strādnieka rīcību. Cik nopietni darbinieki iedziļinās darba procesā, liecina viņa izgudrojumi un attiecīgā procesa vienkāršojumi, kas prasa mazāk laika un izdevumu izgatavojamā priekšmeta ražošanā. Šādu veikumu netrūkst arī mūsu tautiešiem trimdā. Lai to panāktu, strādniekiem jāseko darba procesam visos sīkumos, kāpēc nav iespējams domās kavēties citur — visas dzīves grūtības un citi pārdzīvojumi tad paliek apziņas periferijā un tikai reti iezogas tās fokusā. Tāpēc iespējams atpūsties un pat atbrīvoties no sarūgtinājumiem un citiem nevēlamiem pārdzīvojumiem.

Sasniedzis lielu veiklību darbā, cilvēks strādā rotaļādamies. Tad viņam nav vairs jāiedziļinās darba procesā. Tomēr domās kavēties citur arī bīstami, jo tas var ietekmēt normālo darba gaitu un skart arī pašu darbinieku. Bet veiklība un sasniegumi viņu iepriecina un piešķiŗ pozitīvu nokrāsu visai viņa kopsajūtai, kas, bez šaubām, viņu atbrīvo no dažiem iepriekšējiem negātīviem pārdzīvojumiem

Darbam ir pozitīva nozīme cilvēka psīchiskās norisēs ne tikai norādītos apstākļos Katrs darbs, ar nedaudziem izņēmumiem, ceļ cilvēka vērtību vai nodrošina viņam dzīves ērtības, kas pozitīvi viņu ietekmē un piešķiŗ viņa dzīvei zināmu jēgu. Tāpēc parasti cilvēkam grūti iztikt bez darba. Kādu laiku viņam patīkama atpūta. Bet tad viņš sāk ilgoties pēc kādas nodarbošanās, kā tas, piemēram, bija vērojams bēgļu nometnēs Vācijā. Vispāri, kas ceļ cilvēku, no tā var izvairīties tikai savās spējās ierobežotie individi. Un darbs ir tas, kas visvairāk veicina viņa kalnā kāpšanu kā materiālajā, tā garīgajā ziņā.

Bet cilvēks ir dabas bērns, kuŗu allaž ietekmē klimats, augsne un citas dzīvesvietas dabiskās īpatnības. Tāpēc visur un visām tautām nav vienāda pieķeršanās darbam; žīdu tauta sevišķi nemīl fizisku darbu; krievu zemnieku savā laikā bija izlutinājusi melnās zemes augsne: viņš varēja daudz laika pavadīt uz krāsns; latviešiem ir darba tikums, jo strādāšana viņiem tīkama. Vispāri mērenā klimatā cilvēks bez darba nevar iztikt, un tas viņam labi atmaksājas. Citās klimatiskās joslās darbam vājākas sekmes (ziemeļos), vai nav vērojama nepārtraukta kultūras attīstība; piem. Vidusjūras dienvidos un līdzīgos klimatiskos apstākļos.

Tātad darbs ir cilvēka normālās eksistences faktors, kas viņu fiziski un garīgi stiprina un izsargā no izmisuma grūtajos dzīves apstākļos. Pašam cilvēkam tikai jābūt skaidrībā, kādu darbu viņš spēj strādāt un kādā vecumā tās jāsamazina, jāizbeidz vai jāizvēlas gadu nastai piemērotāks.

IGAUŅU BRĪVĪBAS CĪNĪTĀJU APVIENĪBAS GADA SVĒTKOS

— Pagarumu jāpārvar, — teica Igaunijas brīvības cīnītāju apvienības „Voitleja" priekšsēdis M. Randla savā uzrunā apvienības 5 gadu svinību aktā Toronto, Sv. Andreja baznīcas zālē.

„Katrs," atgādināja Randla, „kas nodarbojies ar sportu, zina, ka pēc pirmajiem 300-400 metriem katrā skrējienā uznāk paguruma brīdis, kuŗu pārvarot, var sasniegt mērķi kā pirmais; tāpat tas ir arī ar mūsu trimdas sabiedrisko dzīvi un cīņām.

Reiz kāda igauņu karavīru grupa pārgājienā galīgi noguruši, un viens no karavīriem izsaucies. — kaprāļa kungs, es uzdodu, esmu pārguris un miršu — — Mirsti, bet seko, — atbildējis kaprālis. Un kareivis sekojis.

Tāpat es ticu, ka Voitleja apvienības biedri nepagurs, bet ies savā gaitā uz mērķi," savu runu nobeidza Randla.

Tālāk sveicienus, un labākos novēlējumus Toronto Voitleja apvienībai nodeva konsuls J. E. Markus, uzaicinot, ar savu priekšzīmi un darbību uzturēt dzīvu uzvaras gribu ,palīdzot kā jaunatnei, tā vecākai paaudzei ticēt brīvības uzvarai.

Savstarpējās sadarbības līgas prezidents M. Jakubeks savā apsveikumā norādīja, ka cīņai par atbrīvošanos no komūnisma būs panākumi, ja visas apspiestās tautas aktīvi piedalīsies šai cīņā. Igauņu tautas grupa ir viena no mazākajām Kanadā, bet tās aktivitāte ir viena no lielākajām.

Daugavas Vanagu sveicienus nodeva DV KV priekšsēdis V. Mukts. Savā uzrunā viņš norādīja, ka Daugavas Vanagu un Voitleja mērķi ir vienādi — palīdzēt un aprūpēt savus cīņu biedrus — invalidus un citus trūkumā nonākušos tautiešus. Pagājušā gadā Vācijā viņš pārliecinājies, ka latviešu un igauņu invalidu, atraitņu, bāreņu un vecu ļaužu likteņi ir vienādi. Nobeidzot uzrunu viņš pasniedza DV KV balvu — standartiņu, un novēlēja igauņu valodā: „Elagu, Eesti vabariik! Elagu Eesti Voitlejate ühing! Elagu Eesti ja läti relva vendlus! (lai dzīvo Igauņu brīvvalsts, lai dzīvo Igauņu Voitleja apvienība, lai dzīvo igauņu un latviešu ieroču brālība!)

Vēl sveicienus nodeva vairāku citu organizāciju pārstāvji, kā arī nesen no Sibirijas izbēgušais igaunis Eeriks Heine, kas tagad arī ir Voitleja biedrs.

Čaklās saimnieces gada svētkos bija klājušas kafijas galdu, deju mūziku spēlēja brāļu Sulevet orķesris.

LATVIEŠU RADIO RAIDĪJUMI TORONTO
CKFH raidītājā, vilnis 1400, katru piektdienu, pl. 10 vak.

MŪSU NĀKOTNES LATVIJA

18. NOVEMBRIM TUVOJOTIES

Atkal tuvojas Latvijas neatkarības dienas atcere. Vecākā paaudze atcerēsies un stāstīs par Latvijas valsts tapšanas dienām, uzplaukumu un valsts brīvības norietu. Svinīgos aktos runās pazīstamas personības, kas bijušas visur klāt, cēlušas valsti, to veidojušas un vadījušas Latvijas likteņus.

Vai nav traģiski! — Mēs nespējam izrauties no pagātnes skavām; mūsu skati raugās vienmēr atpakaļ, it kā mums būtu bail skatīties uz priekšu, raudzīties nākotnei un īstenībai tieši acīs. Mēs, taču, savās sirdīs vairs nelolojam to pašu veco Latviju, it sevišķi to Latvijas laiku, ko mēs nevainīgi, skatīdamies caur pirkstiem, dēvējam par autoritārās iekārtas posmu. Nav daudz tādu latviešu, kas vēlētos atkal dzīvot pie šādas autoritāras iekārtas. Viss mainās; mēs augam un mācāmies no īstām demokratijām. Daudziem trimdiniekiem derdzas šis posms, it īpaši organizētajai jaunatnei; jaunatne kategoriski noraida diktātūru un tās divkosīgos vadoņus, vadonīšus un aklos iztapeļus. Daudzi no šī posma „vadoņiem" tagad kļuvuši par „īstiem" demokratijas sargiem un veikli, aizmiglojot trimdinieku skatus, atkal sagrābuši mūsu valsts lietu grožus savās „tīrajās" rokās.

Ne Latvijas tauta, ne tās trimdas jaunatne dāvās uzticību tam laikam un tā laika autoritārās iekārtas režīma „vadoņiem". Latvijas jaunatne bēgulībā ir sākusi mosties un sākusi pacelt savu balsi, pētīt un sijāt pagātni un raudzīties nākotnē. Ir nodibinājušās politisku problēmu pētīšanas grupas, ir izstrādāta un divos jaunatnes kongresos (Eiropā un ASV) pieņemta deklarācija par nākotnes Latviju.

Šī deklarācija, ko vienbalsīgi pieņēma organizētā jaunatne un ko tā iedzīvina, trimdas presē pagāja secen bez komentāriem. Kāpēc? —

Tuvojoties 18. novembrim, katram latvietim būtu jāpadomā par savu valsti, tās nākotni un arī kaut kas jādara. **Ar svinīgiem aktiem un „bēŗu" runām** jaunu Latviju neuzcelsim. Organizētā jaunatne vēlas atkārtot savu deklarāciju un jautāt: kas šo deklarāciju atbalsta?

Deklarācijas 10 punkti, kuŗus pieņēma Eiropas latviešu jaunatnes un Amerikas latviešu jaunatnes apvienības, skan:

1. „Mēs esam par neatkarīgas un demokratiskas Latvijas republikas atjaunošanu. 2. Atjaunotajā Latvijas valstī varai jāpieder Latvijas tautai. 3. Latvijas tautas gribu izsaka vispārīgās, vienlīdzīgās, tiešās un aizklātās vēlēšanās vēlēts parlaments un valdība. Visiem politiskajiem novirzieniem ir tiesības piedalīties vēlēšanās ar savu sarakstu. 4. Uzskatu, biedrošanās un vārda brīvība Latvijā nodrošināma ar likumu. 5. Mēs esam par privātas lauksaimniecības atjaunošanu Latvijas republikā. 6. Latvijas valstī jāveicina rūpniecības racionālizācija. Arodbiedrībām jābūt brīvām un neatkarīgām. 7. Latvijas sociālajai politikai jānodrošina Latvijas pilsoņiem brīva pamat- un vidējā izglītība, palīdzība nelaimes un slimības gadījumos un vecuma pensijas. 8. Brīvās, radošās mākslas, zinātnes un kultūras attīstība bez valsts varas iejaukšanās ir Latvijas tautas interesēs. 9. Mēs esam par Latvijas ciešu sadarbību ar Igauniju, Lietuvu un pārējām Eiropas valstīm. 10. mēs esam par Latviju kā pilntiesīgu Apvienoto Nāciju locekli, par draudzīgām attiecībām ar visām zemēm un tautām. Šo mērķu labā mēs strādāsim . . ."

Šo mērķu labā jaunatne jau strādā; tā lūdz arī pārējos tautiešus strādāt, lai šie tolerances, iecietības, brīvības un taisnības mērķi taptu īstenība ne tikvien jaunajā Latvijā, bet jau tepat, mūsu trimdas dzīvē.

Hugo Atoms,
ALJA's valdes loceklis.

TORONTO LATVIEŠU SESTDIENAS SKOLA

svinīgo Latvijas valsts svētku aktu rīko sestdien, 16. novembrī, plkst. 11 no rīta, sv. Andreja baznīcas telpās. Skolēni uzstāsies ar priekšnesumnem, uzvedot arī izvilkumu no J. Raiņa Daugavas. Uz aktu skolas saime laipni lūdz ierasties visus skolas draugus un labvēļus.

ARNOLDS BRODE — 60-GADNIEKS

Sešdesmitgadnieku saimei 6. novembrī pievienojās dārzkopības darbinieks un paidagogs agr. Arnolds Brode, kas kopš 1941. g. bija Valsts Bulduŗu dārzkopības vidusskolas direktors.Savas dārzkopja gaitas A. Brode sācis jau 1916. g. pēc dārzkopības kursu beigšanas Bulduŗos, vēlāk strādādams gan augļu pārstrādāšanas, gan arī citos drāzkopības pasākumos. 1919. g. A. Brode stājās Zemkopības ministrijas un Lauksaimniecības centrālbiedrības dienestā, veicot sākumā Valmieras, bet vēlāk Kuldīgas apriņķa dārzkopības instruktora pienākumus.

1929. gadā A. Brode pāriet uz Priekules lauksaimniecības vidusskolu par dārzkopības skolotāju un dārzsaimniecības vadītāju. Šeit A. Brodem lieli nopelni pie dārzsaimniecības, bet it sevišķi pie kokaudzētavas izveidošanas.

1940. gadā A. Brodi pārceļ uz Višķu dārzkopības vidusskolu, bet vēlāk uz Nurmižu dārzkopības skolu un Apguldes lauksaimniecības skolu. No 1941. gada A. Brode ir direktors Bulduŗu dārzkopības vidusskolā līdz pat izceļošanai uz Vāciju 1944. g.

Trimdas laiku A. Brode pavada Eslingenā, darbodamies gan nometnes pārvaldē, gan arī turpinādams savas paidagoga gaitas. Pēc iecelošanas Kanadā 1948. gadā A. Brode līguma gadu nostrādā pie kāda bagātnieka par dārznieku, bet vēlāk stājās darbā Loblava augļu un sakņu noliktavā.

A. Brode dzimis Vecpiebalgā 1897. g. 6. novembrī un ir korporācijas Latvia filistrs. R. N.

KANADĀ

TORONTO

● Latvijas valsts svētku aktā, 16. novembrī, pl. 8,00 Centrālā technikuma auditorijā, 275 Lippincott Ave., svētku runu teiks ALA's priekšsēdis prof. P. Lejiņš. Koncertā un priekšnesuma daļā piedalīsies Dainas koris diriģentes E. Fremanes vadībā, soliste Maiga Jēkabsone - Dežardene un pianiste Marta Tūtere, bet ar deklamācijām — B. Stars un Dz. Indzere.

● No Zviedrijas nesen iebraukušais Jūlijs Ķikulis uzņēmies zviedru firmas „Atlanta" pārstāvniecību Kanadā palīdzības saiņu pārsūtīšanai uz Latviju un citām vietām aiz dzelzs aizkara. Pārtikas standartsaiņi izmaksā no 12 līdz 25 dolariem, muitu ieskaitot, bet drēbju standartsaiņi, — sākot ar 33 dol. Nosūtīšanai pieņem arī privāti sagatavotus saiņus un medikamentus. J. Ķikula adrese: 54 Playter Cres., Toronto 6, tālr.: HO 3 - 5586.

● Latviešu agronomu biedrības rīkotais referātu un draudzības vakars ar līdzņemtiem groziņiem notiks 10 .novembrī, plkst. 18,00, latviešu kluba „Rīga" telpās, 284 Sherbourne St. Tuvāka informācija pie Vallijas Priedītes, tālr. HO 16245, J. Lejiņa, MO 5487, vai K. Zariņa, HI 4-3121.

● 9. novembrī, plkst. 8 vakarā (precīzi) Gaujas gaidu vienības tradicionālais Mārtiņu vakars Sv. Andreja baznīcas telpās. Ieeja pret ziedojumiem, maskās brīva. Viesus pacienās ar Mārtiņu vakara gardumiem. Latviskākā maska tiks godalgota.

Visus laipni ielūdz Gaujas gaidu vienība.

Latviešu ārsti Toronto

J. Karols, 404 Delavare Ave., tel. LE 4-1681; P. Bārdiņš, 33 Dalton Rd., tel. WA 2-4608 vai WA 1-7203; Silvija Užāns, 52 Linsmore Cres., tel. HO 5-2892; Marta Salna, 547 Hillsdale Ave., tel. MO 1864; Ed. Upenieks, 537 College St., tel. WA 1-0455 vai LE 4-5196; L. Upenieks, 1270 Weston Rd., tel. RO 2-0962 vai CH 4-2081; Dr K. Zymantiene, 1393 Dundas St., W., tel LE 4-6851.

LONDONA, ONT.

● 26. okt. vakarā L. L. Kopas un DV Londonas nodaļas sarīkojumā J. Tesvins rādīja filmu Rīga šodien .Tajā pašā laikā tika noraidīta skaņu plate ar Kanadas dziesmu svētku programmu. Pēc tam A. Ķivlenieks nodziedāja septiņas latviešu komponistu dziesmas M. Lukstas klavieŗu pavadījumā. Pēc starpbrīža J. Tesvins rādīja savas filmas ar Londonas bērnu Ziemassvētku eglītes skatiem, bērnu svētku ainavām un Kanadas dziesmu svētku norisi, pie kam tās arī pavadīja Kanadas dziesmu svētku programmas noraidījums. Sarīkojums bija ļoti labi apmeklēts. Publikas vidū bija arī daudz bērnu. Filmu Rīga šodien 24. oktobrī izrādīja arī Rietumu Ontario universitātes ģeografu klubā, piedaloties visiem šī departamenta mācības spēkiem. Filmai sekoja dzīvas pārrunas par pašreizējiem apstākļiem Latvijā, par kuŗiem informēja prof. A. Dreimanis.

● L.L. Jaunatnes pulciņa rīkotā daiļamatnieku darbu skate izraisīja londoniešos lielu interesi. Dažas stundas viņi cits pēc cita apskatīja ļoti dažādos skaistos eksponātus. Agrāk šai laikrakstā minēto daiļamatnieku darbiem bija pievienoti arī O. Mežules audumi. Skates apmeklētāji kavējās arī pie pašu izgatavotāju galdiņiem, kur varēja iepazīties ar viņu darbu vairākās pakāpēs; V. Lauge uz vietas demonstrēja aušanu. Netrūka arī pircēju un pasūtinātāju.

Sarīkojuma kuplais apmeklētāju skaits un interese pamudina Jaunatnes pulciņu rīkot šādas skates katru gadu. Par šo daiļamatniecības skati „The London Free Press" mākslas kritiķe L. Krauforde min. avīzes 28. okt. n-rā ievietojusi rakstu „Londonas latvieši izstāda sasniegumus dažādās daiļamatniecības nozarēs", kuŗā uzskaitīti eksponātu veidi un skates iekārtojums, sīkāk iepazīstinot ar intarsijas darbiem. Par pašiem daiļamatniekiem teikts, ka viņi mācījušies Latvijas skolās un turpina savu darbu Kanadā.

Ps.

MONTREĀLA

● 29. oktobrī piecdesmit gadu slieksni pārkāpa tautsaimnieks Oskars Krādziņš. Jubilārs šejienes latviešu sabiedrībā pazīstams kā vairāku organizāciju aktīvs darbinieks un žurnālists.

● DV nodaļas 7. gadu darbības atceres, Lāčplēšu piemiņas sarīkojums un Mārtiņu vakars notiks sestdien, 9. novembrī, pl. 7,30 v., 405 Fairmount St. (Hutchison un Fairmount st.), skaistajā Ukraiņu zālē. Svinīgā aktā runās DV Kanadas valdes pr-dis V. Mukts. Mārtiņu vakarā spēlēs iecienītais vācu orķestris. Būs amora pasts, laba bufete. Ieejas maksa kungiem $1,50, dāmām — $1,00, studentiem puscena, bet kaŗa invalidiem — brīva. Galdiņu iepriekš rezervēšana pie nod. kasieŗa V. Frīdes, telef. RA 8 - 6648. Blakus telpās galdiņi par brīvu. Sarīkojuma sākums precīzi pl. 7,30 v.

● Valstssvētku atceres sarīkojums 16. novembrī, plkst. 7,30 v., Mc Gee auditorijā, 220 Pine Ave., W. Svētku runu teiks viesis māc. A. Voitkus no Toronto.

● DV nod. ziedojumu vākšanas akcija pagarināta līdz 1. decembrim. Ja adrešu maiņas vai citu apstākļu dēļ tautiešu ārtavu ziedojumu vācējiem nav iespējams saņemt, to lūdz piesūtīt aprūpes daļas vadītājam J. Gributam, 10189 Cobourg Ave., Ap. 8., Montreal, Ont. telef. DU 8-0964.

TĀ VIŅIEM TUR IET...

SPECIĀLZIŅOJUMS LATVIJAI AMERIKĀ NO RIETUMVĀCIJAS

Mūsu vēstuļu gaita ar okupēto Latviju ir kļuvusi stipri lēnāka, jo visam tam, ko mēs rakstam savējiem, kaut vai tās būtu tikai bērnu labdienas mīļajiem vecākiem, sarkano cenzūra Rīgas galvenajā pastā atkal pievērš pastiprinātu uzmanību, jo viņiem ir bailes no katra mūsu vārda, tāpat kā no katra apspiesta latvieša.

Tāpat pēc pēdējām trauksmes ziņām no turienes, mūsu sainīši no rietumiem nav vēlami nevienam tam, kas pats tur strādā kaut cik labāku un vairāk atalgotu darbu. Saņēmējus par to jau ir brīdinājuši sarkanie vaŗas vīri un vietējie komisāri. Arī medicīniskās palīdzības lūdzēju vēstules, cik vien okupantiem un viņu algotajiem dienderiem ieiespējams, sāk arvien vairāk cenzēt, lai tās nesasniegtu adresātu rietumos.

Bet tai pašā laikā kā kolchoznieku, tā no Sibirijas spaidu darbu nometnēm atlaisto un veco, vientuļo ļaužu stāvoklis ziemai atnākot tuvojas izmisuma pakāpei, galvenokārt apģērba un pārtikas ziņā; tomēr viņu kopā turēšanās drūmajā liktenī ir vienkārši apbrīnojama. Piemēram, Augšzemgalē X pagastā, bijušo mežsargu KK. tūlīt pēc komūnistu atgriešanās mūsu zemē, vispirms gadu notur Jēkabpils cietumā, pēc tam atlaiž no darba un padzen no dzīvokļa. Vecums un pārdzīvojumu smagums vīru un sievu nospiež slimības gultā. Šāds stāvoklis ilgst jau daudzus gadus, bet palīdzības no sarkanajiem vēl vienmēr nav nekādas. Šai satriecošajā situācijā, neviena sevišķi neorganizēti, iežēlojas vienīgi kaimiņi, kuŗiem pašiem vairs nekā liela nav palicis. Pie viņiem — sauksim tos pār Pārkalniem — abus novieto siltā istabiņā, bet pārējie paziņas, pat no tālākiem pārnovadiem, viņus vēl līdz šai dienai uztur ar pārtiku, nepieciešamo apģērbu, un vienmēr pie vecā mežsargu pāŗa ,kas no dzīves vēl gaida sev tikai nāvi, ir kāds viens vai otrs ciemiņš, un tad viņi daudz atceras, daudz runā, kamēr izrunā visu savu sirdi.

Kādā citā pagastā netālu no Jaunjelgavas, pagājušā vasarā no izsūtījuma Sibirijā atgriezusies studente A. Sākumā viņa bijusi kopā ar vecākiem spaidu meža darbos, bet tad pēkšņi, gadu pirms atbrīvošanas viņa viena pati pārsūtīta 1000 km tālāk uz Marinsku — sovchozu Suslov. Te no smagiem pārdzīvojumiem, un bezgalīgi daudz asarām viņa gada laikā pazaudējusi redzes spējas par 75%. Bet mājās visus šos milzīgos 5 posta gadus uz viņu tomēr bija uzticīgi gaidījis viņas saderinātais — mediķis Z. Un šodien viņi jau ir precējušies, un domā, „ja pirmais būs dēls, tad tam dos vārdu — Andrejs.

Ļoti bēdīgā stāvoklī ir zemnieku saimniecības ēkas, kuŗām visos šajos okupācijas gados nav izdarīti nekādi remonti, nemaz nerunājot par jaunbūvēšanos.

Izmantojot dažādus ceļus un ilgāku laiku tuvāku ziņu iegūšanai par kluso, romantisko pagastu Augšzemē, kuŗā kaŗa sākumā bija druscin vairāk par 1600 iedzīvotāju, šodien par šī kādreiz turīgā pagasta dzīvi iegūstam vienīgi ainu, kur visos iespējamos veidos elpo tikai mūsu cilvēku dziļā traģēdija.

Kaŗa laikā un kopš kaŗa beigām līdz apm. 1947. gadam, ir pazuduši apm. 153 (starp šiem bezvēstniekiem 39 esam brīvajos rietumos); deportēti 187, no tiem 98, pa lielākai daļai ar smagi bojātu veselību līdz 1957. gada sākumam bija atgriezušies, bet vairums vairs netika savās bijušajās mājās. Apcietinājumā šajos gados atrodas 14-19, un nelaimīgā nāvē (?) ir miruši pavisam 15, viņu skaitā ir arī 3 sievietes. Apmēram 155 no vecajiem L. pagasta iedzīvotājiem ir pārvietoti un izklaidēti pa vairākiem citiem apriņķa pagastiem. Tai pašā laikā daudzi palicēji no savām — vienkārši pārcelti uz kaimiņu mājām. Kādiem 20 jaunākiem pēdējos pāris gados ir laimējies arī izrauties no kolchoziem un dabūt labāku darbu Aknīstē, Viesītē un Krustpilī. Kaut arī ir saradies daudz pavisam jaunu iemītnieku, gan krievu, gan mūsējo no Latgales un Malienas, taču tomēr vēl vienmēr L. pagastā netrūkst māju bez cilvēkiem un tīrumi pamazām aizaug ar kārkliem un pāraug ar mežu. Bet vēl pagājušā vasarā VS. un GL. ģimenēm okupācijas vietējās iestādes piespiež „brīvprātīgi" savus divus dēlus un meitu Elzu palaist darbos uz Padomiju.

Visas mājas, kas atrodas bijušajā kauju rajonā, sevišķi frontes posmā starp Džūksti un Bērzupes staciju, kur cīnījās un palika neuzvarēta mūsu Deviņpadsmitā, netop ne atjaunotas, ne arī no jauna būvētas, un retās ģimenes, kas šai tukšajā pusē tomēr kaut kā mēģina vēl eksistēt, vēl vienmēr dzīvo drūmajos bijušo māju graustos un uzspridzināt nepaspētajos bunkuros. Bet mūsu grenadieŗu kapi, tāpat kā mūsu kaujas draugu — vāciešu Kurzemē ir nozuduši no zemes virsas...

Par spīti šai patiesībai, par kuŗu šai rakstā ir minētas tikai spilgtākās sīkdaļas, no Austrumberlīnes Michailovs, kuŗa aģentu starpā nožēlojamā kārtā ir arī latviešu valodu runājoši cilvēki (Kalniņš, Navarskis, u.d.c., bet savu dubļu jau netrūkst nevienai tautai), mūs aicina mājās, sevišķi vājākos un no ilgā svešuma nogurušākos. Bez tam, pēc pēdējiem gadījumiem Reinzemē un Hamburgas pusē spriežot, liekas, ka Michailova uzdevumā, Latvijā ciniskās kalpu dvēseles beidzot sākušas arī spiest un pierunāt mūsu tuvākos piederīgos pēkšņi rakstīt mums vēstules, lai mēs taču braucot atpakaļ, jo uz mums bezgalīgi gaidot viņi — mīļie, dzimtene un tēva mājas...

A. Veselauks.

Redakcija patur tiesības manuskriptus saīsināt.
Neizlietotos manuskriptus neuzglabās, bet uz vēlēšanos sūtīs atpakaļ, ja būs pievienota pastmarka.
Ar autora vārdu vai iniciāļiem parakstītajos rakstos izteiktās domas var arī neatbilst redakcijas viedoklim.

LASĪTĀJU VĒSTULES

BRAVŪRA VAI PATIESĪBAS MEKLĒŠANA?

Latvijas Amerikā redakcijai:

Dziļi aizkustināts lasīju LA 86. n-ra vēstulnieku — tik daudz dziļas līdzjūtības, nožēlas un skumjas pasmaidīšanas! Bet tā kā G.Sīpols minējis LNJAK vārdu, tad esmu spiests paskaidrot, ka ne latviešu jaunatnes, nedz LNJAK nostāju es nezinu — to varētu noskaidrot vienīgi aptaujas ceļā. LA 82. n-rā, tāpat citos n-ros un izdevumos ar manu vārdu parakstītais, izsaka manas personīgās domas, bet tie, kas zina, ir tik kūtri sniegt jaunatnei faktus, izskaidrot strīdīgus jautājumus u. t. t., ka bieži, kā saka, „jāsit vai ar mietu pa galvu", lai varētu i e r o s i n ā t domu izmaiņu un uzzināt patiesību par lietām un tradicijām. Tā nav bravūra.

Jaunatne nevēlas neko citu kā tikai garīgu spriegumu, patiesību un objektīvu vēsturi. Jaunatne vēlas iegūt patiesas zināšanas no tiem, kas vairāk pieredzējuši vai nu darbu darot vai objektīvi vērojot.

Bet ko darīt, ja pēdējie nemāca un neizskaidro? Ja viņiem nav laika. Ja viņi guļ — gaidīt, vai modināt ar troksni?

Dažreiz, manuprāt, ir jāmodina. Tas nav patīkami. Zinu. Man arī nepatīk, ja nakts vidū zvana modinātājs un jāceļas. Taču pienākums paliek pienākums. Un pienākumus šodien vajadzētu apzināties kā vecajiem, tā jaunajiem.

Gaudeāmus dzirdēju bērnībā draugu un radu pulkā, bet Anglijā, techniskā koledžā mācīdamies, **nekad**. Tagad visā pasaulē rīko L.U. atceres svinības, bet nav īstas skaidrības. Kā lai jaunietis zina, ko L.U. dziedāja gaiteņos un uz kāpnēm un ko dziedāja Latvijas universitātes aulā, ja, piem. 1938. g. L.U. bija 87 studentu organizācijas ar 5586 biedriem un turpat 1600 neorganizētu studentu? Latvju enciklopēdija, Britu enciklopēdija, privātas aptaujas un daži interesanti „Latvja" n-ri Britu mūzeja laikrakstu nodaļā, Londonā īstu skaidrību nedeva. Atlika demokratiskais iestādījums — lasītāju vēstules.

Tiem, kas par manu rakstu uztraucas, es gribētu atgādināt Plinius vārdus: Nullus est liber tam malus, ut non aliqua parte prosit — neviens raksts vai grāmata nav tik slikta, lai to kaut kā lietderīgi neizmantotu.

L. Zandbergs.

PAMESTAIS, AIZMIRSTAIS DIEVNAMS!

Latvijas Amerikā redakcijai:

Pirms daudziem gadiem es, vēl skolniece būdama, lasīju dzejoli krievu valodā ar augšminēto virsrakstu. Tā saturu atstāstīšu saviem vārdiem:

Stāv dievnams pamests tukšs un kluss, nevienam tas vairs nav vajadzīgs. — Vējš un lietus viņu bojā, un pamazām ar laiku viņš sabrūk. — Neviena mīļa roka viņu vairs nekopj, neviena sirsnīga balss viņā vairs neatskan... Pat vecais zvans, kas citkārt bija rosīgs aicinātājs uz dievkalpojumiem, guļ nosviests blakus — sarūsēšanai.

Kādreiz viņā mājoja Dievs ar savu mīlestību un deva katram lūdzējam pēc vajadzības savu mierinājumu. — Vēl Viņa siltums ir jūtams apsūnojošos akmeņos, un vajadzētu tikai vienas mazas dzirksts, lai šie mūri atkal taptu silti. — Bet kas šo dzirksti dos? Dievs tomēr viņā vēl labprāt atgrieztos! —

Vecie ļaudis, pareizticīgie, ejot gaŗām baznīcai, pazemīgi noņēma cepuri un pārmeta krustu, ar to dodami godu Dieva namam. — Arī brīvajā Latvijā mums bija cieņa pret vecajām baznīcām, pieminēsim kaut Rīgas Sv. Pēteŗa, Sv. Jāņa un Doma katedrāli. Pēdējā notika visi mūsu svinīgie dievkalpojumi, kur bez aizspriedumiem pulcējās visi mūsu ministri ar valsts prezidentu priekšgalā un arī ārvalstu diplomāti, kaut gan šī katedrāle bija celta vecā stilā un un citu konfesiju vajadzībām.

Bet kas notiek ar baznīcām tepat, mūsu pilsētā Toronto? Te ir sacelts samērā ļoti daudz dievnamu, bet pilnīgi laicīgā garā. Ar vieglu sirdi šīs draudzes šķiŗas no vecajām baznīcām, pametot tās vai nu laika iznīcības varā, vai rupju roku sagraušanai un nolīdzināšanai, lai uzceltu tanī vietā apartamentu ēkas.

Nekādu sirdssapziņas pārmetumu, nekādas cieņas pret veco kultūru — viss tikai tā sauktās „biznises".

Labākā gadījumā kāda draudze pārdod savu „nemoderno" baznīcu kādai no mūsu iebraucēju draudzēm, un lai paldies tām, kas tās turpmāk pasargās no pāragras iznīcības. Bet arī mūsu iebraucēju draudzes cenšas rīkoties modei pa prātam, ceļot baznīcas gan šķūņu veidīgas, šķībiem jumtiem, gan īsti plašas ar dažādām zālēm sapulcēm, koncertiem u. t. t. Turklāt blakus telpas uzceļ vispirms, pats dievnams tomēr paliek pussākts, jo, lūk, pietrūkst naudas!

Galvenais jautājums lai mums tomēr būtu: kas Dievam labāk patiktu? —

Kādas draudzes locekle.

KAŖA ATSKAŅAS VĀCIJAS TIESĀ

MŪSU LĪDZSTRĀDNIEKA RIETUMVĀCIJĀ ZIŅOJUMS PAR BIJ. VĀCU FELDMARŠALA ŠERNERA TIESĀŠANU UN ATBALSĪM VĀCU TAUTĀ

Ferdinands Šerners bija tresais Hitlera armiju ģenerālfeldmaršals, kam tiesas priekšā bija jāatbild par „saviem darbiem un nedarbiem." Visupirms jau paši hitlerieši notiesāja Viclēbenu, kas 1944. g. 20. jūl. piedalījās atentātā pret Hitleru, tad kārta pienāca Keitelam, ko starptautiskais Nirnbergas tribunāls notiesāja uz nāvi, tagad par 2. pasaules kaŗa pēdējo dienu notikumiem tiesas priekšā bija jāstājas 10 gadus krievu gūstā bijušajam ģenerālfeldmaršalam Šerneram, kas militārā vēsturē iegājis ar pavārdu „žandarmiskais ģenerālis."

Šerneru apsūdzēja par vācu dižkareivja Arndta nošaušanu bez tiesas sprieduma, par to, ka viņš devis pavēli (ko gan vēlāk atsaucis) nošaut arī Neises cietokšņa komandantu pulkvedi Šparri un tā palīgu majoru Jinglingu.

Minchenes zvērināto tiesa Šernera lietu skatīja „no visām pusēm" — gan militārās, gan cilvēcīgās. Tiesas procesā, kā jau tādā, kam jāatsauc atmiņā notikumi pirms 13 gadiem, atklājās lietas, kas šodien tikai retam vairs atmiņā. Atklājās lietas un personas, galvenokārt pēdējās, kurām — īsti un patiesi runājot — šodien vajadzētu tāpat būt apsūdzētām, kā tas ir ar Ferdinandu Šerneru.

Tiesas procesa gaitā tomēr it skaidri pierādījās, ka Šerners daudzkārt rīkojies patvaļīgi. Process rādīja arī to, ka Šerners vienmēr nav bijis tas, par ko viņš sevi Minchenes tiesā atestēja — par vācu sieviešu glābēju no krievu ordām. Tikai tādēļ, lai vācu cilvēki varētu gūt glābiņu rietumos, viņš, Šerners, izlietojis visus līdzekļus, lai „vācu kaŗavīrs stāvētu tur, kur viņš nolikts un aizstāvētu savu zemi un tautu līdz pēdējam elpas vilcienam." Ja viņš drakoniskiem līdzekļiemu nebūtu attūrējis kaŗavīru bēgšanu, tad krievu rokās būtu nokļuvuši daudz vairāk simtu tūkstošu vāciešu. To vāciešu ,kas šodien dzīvo brīvībā, bet „man šodien jāatbild tiesā par slepkavību." — Bet tad, kad krievi Šerneru bija atbrīvojuši no gūsta, toreiz 63 gadi vecais feldmaršals Maskavas sarkanajiem sūtīja pateicības telegrammu par „cilvēciskuma parādīšanu" un izteica apbrīnu par „komūnistu goda saprātu." Šīs divi lietas jau it skaidri parāda ,kas būtībā ir Šerners un kādā virzienā iet viņa domāšana.

Prokurors prasīja Šerneru sodīt ar 8 gadu cietumsodu. Tiesa tagad 65 gadi veco bij. feldmaršalu sodīja ar 4½ gadiem. Tas nav smags sods, ja ievēro Šernera izrīcību arī ar tiem vācu cilvēkiem, kas bija spiesti sevi nodot „žandarmiskā ģenerāļa" patvarībām. Bet par šiem nelaimīgajiem jau neviens Minchenes tiesā ne vārda nepieminēja.

*

Atbalsis vācu tautā par Šernera sodīšanu ir dažādas. Ir ļaudis, kas 4½ gadus soda atzīst par nepareizi piespriestu. Ja kāds kaŗa pēdējās dienās nav bijis „lietas kursā", tad tā bijusi tieši tiesa. Hitlera juristi bijuši tie, kas Šernera rīcību tikai atbalstījuši, jo paši vairs nav bijuši spējīgi sajukuma dienās loģiski domāt. „Bet šie cilvēki šodien sēž siltās vietās un ir tīri nevainīgi", kādā komentārā teica Bavārijas raidītāja komentātors. Kā „tīrus un nevainīgus" vācu žurnālists minēja kādu Neimani, kas Šernera armiju apjomā bijis „tiesnesis - pulkvedis", un bijis gatavs Šernera doto pavēli izpildīt, tikai citu virsnieku iejaukšanās šo nodomu pie pulkv. Šparres un maj. Jinglinga izjaukusi. Tagad šis pats Neimanis ir Berlīnes senāta prezidents. Arī tagadējais Oldenburgas apgabala tiesas priekšsēdis Hille iejaukts Šernera procesā. Bet par šiem „tiesas sods nenāk." Tā viena grupa vāciešu.

Citi, un tie lielāko tiesu nāk no bij. vācu virsnieku aprindām, Šernera notiesāšanu atbalsta. Šernera patvarību laikā Lielvācija kaŗu bija zaudējusi, tā domā šie ļaudis, kāpēc nekāda disciplīna zaudēto vairs nav varējusi glābt. Ja Šerners iedomājies ar pāris kaŗavīru nošaušanu glābt Hitlera valsti, tad viņš pierādījis divi savas kļūdas — gara ierobežotību un lieluma māniju.

*

Vienādi vai otrādi, Šerners, šis Hitlera ģeneraļu tipiskākais paraugs, sodu par nežēlību pret padotajiem saņēmis. Piespriestajiem četrarpus gadiem nāk klāt vēl arī tas pliķis, ko kāds bij. vācu kaŗavīrs bravūrīgajam „feldmaršalam" deva vaigā par visu to, ko viņam un viņa biedriem kaŗa pēdējās dienās vajadzējis paciest no „žandarmu ģenerāļa", kuŗu labi pazīst arī daudzi Kurzemē bijušie latviešu kaŗavīri, jo Šerners kādu laiku bija Kurzemē stacionēto armiju virspavēlnieks.

Mks.

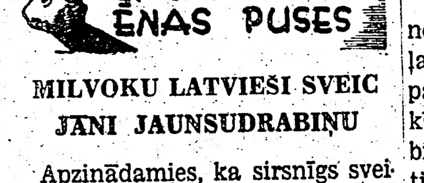

MILVOKU LATVIEŠI SVEIC JĀNI JAUNSUDRABIŅU

Apzinādamies, ka sirsnīgs sveiciens īstā laikā ir vairāk vērts kā visas pēcnāves maskas zeltā, Milоku latvieši šogad jau vairākkārt ir apliecinājuši savas simpatijas Jānim Jaunsudrabiņam. Simpatijas tika apliecinātas, kad DVA aicināja tautiešus ziedot balvai, ko rakstniekam pasniedza viņa 80 gadu dzimšanas dienā; simpatijas tika apliecinātas, kad 12. oktobrī sv. Jāņa draudze rīkoja referātu vakaru par viņa dzīvi un darbu, un simpatijas tika atkārtoti parādītas, varbūt vēl uzskatamāk, kad 19. okt. Milvoku aktieŗu kopa uzveda viņa komēdiju Jo pliks, jo traks P. Ozola režijā.

Laikā, kad pat pirmuzvedumi tiek vāji apmeklēti, minēto lugu noskatīties bija ieradušās vairāk nekā 350 personu, zinot, ka izrādes tīrais atlikums tiks nosūtīts jubilāram. Tā bija nepārprotama atbilde tiem nedaudziem pseudopraviešiem, kas, vadīdamies ar aklu naidu un skaudību, nepārtraukti ceļ intrigas ap sirmo rakstnieku. Ar spēcīgu elkoņu darbību vien rakstnieku Olimpā sev vietu būs grūti izkaŗot . . .

V. Grants

GREIZSIRDĪGIE

Skats dienu spogulī

„Divi kaķi vienā maisā nesader."

Aizvakar uz nometnes melnā dēļa lasīju šādu gabalu: „Šinīs dienās vēlēs nometnes komiteju. Ikvienam mūsu saimes loceklim jābūt skaidrībā, ko viņš vēlēs. Jūs visi zināt, ka pašreizējie ļaudis nav īstie. Komitējas priekšsēdis ir bijis UK vecis. Kā tāds viņš aizstāv civīlos liekēžus. Viņa draugi visādi izbijuši un bankrotējuši seno dienu ierēdneņi. — Nost ar bijušajiem, vēliet tagadējos!"

⁂

Vakar aizvakardienas raksta uz dēļa vairs nebija. Noplēsts. Tā vietā šāds: „Mums naidīgi elementi, kas strādā komūnistu uzdevumā, izplata nepatiesības. Kā tādiem šiem cilvēkiem nedrīkstat dāvāt savu uzticību. Uzaicinām ļaudis, kas var uzrādīt šos latvju tautas nodevējus, to darīt. Šis svētīgais darbs tiks atlīdzināts. Bet savas balsis nododiet par mums — vecajiem."

⁂

Šodien uz dēļa neviena raksta . . .

Tikai pa nometnes pagalmu staigā „melni" un „sarkani" latvieši. Staigā bez vienotības domas sirdī, bet — ar zilu aci, ko abi dabūjuši, mētājoties ar akmeņiem.

⁂

Padoms: gripas laikā pārāk nesakarst!

Miks

Latvijas Amerikā Pārstāvji M O N T R E Ā L Ā

P i e ņ e m: LA abonentu un sludinājumu pieteikumus, iekasē abonēšanas un sludinājumu maksas.

I z s n i e d z: bezmaksas paraugeksemplārus, kā arī pārdod atsevišķus LA numurus.

O. ZILKALNS,
4979 ROSEDALE AVENUE, MONTREAL 29, Que., Canada. Tel. HU 8 - 6518.

MAINĀM ATKAL JAUNĀS GRĀMATAS PRET VECAJĀM

Par pilnu vērtību maināam agrākos trimdas izdevumus pret jaunām grāmatām. Piesūtiet sarakstus, nosūtīsim jums savus.

LATVJU GRĀMATA, P.O. Box 332, Waverly, IOwa, USA.

SARKANO APSPIEDĒJU UN IZMANTOTĀJU ŠĶIRAS RAŠANĀS

40 posta gadi komūnisma īstenošanai

Pirms nepilniem 110 gadiem, 1848. gadā Kārlis Markss, kas nebija ne filozofs, ne tautsaimnieks, nedz sociologs, publicēja Komūnistu manifestu, kas pauda vienlīdzības un brālības ideju.Arī šī ideja nebija jauna, jo tā eksistējusi jau dažādos veidos kopš pastāv cilvēku sabiedrība, bet, būdams profesionāls žurnālists, Markss bija pratis aizgūt svešas idejas, pārstrādāt un ieteikt ļaudīm, kas visā pasaulē ilgojās pēc taisnīgām politiskām iekārtām, apgalvodams, ja īstenotu komūnistu manifestā izteiktās idejas, pasaulē būtu sasniegta paradīze zemes virsū.

Ne Vācijā, kur Markss bija piedzimis, nedz Anglijā, kur tas, dzīvodams trimdā, rakstīja savus darbus, viņa idejas nespēja īstenoties,bet pa aplinkus ceļiem tās nokļuva saimnieciski un politiski atpalikušajā Krievijā, lai tur, pēc pirmās demokratiskās republikas sagraušanas, 1917. g. 7. novembrī komūnisms varētu uzsākt savu uzvaras gaitu ,noturoties pie varas līdz mūsu dienām. Šo rakstu arī sniedzam lasītājiem sakarā ar nožēlojamo komūnisma 40 gadu „jubileju", ko viņpus dzelzs aizkaram ar lielu pompu sāka svinēt nov. sākumā.

Dialektiskais materiālisms, kas māca, ka pasaule mainās neatkarīgi no cilvēka gribas, ir vecā, klasiskā marksistiskā komūnisma pamatakmens. Tomēr jau šo pašu komūnistu pamatideju nav atklājuši komūnisma teorētiķi — Markss vai Engles, bet gan to aizguvuši no citiem. Materiālisma ideju tie aizņēmās no 18. gadsimteņa franču materiālistiem. Jau pirms tam to bija izteicis senās Grieķijas Demokrīts, tikai citādā veidā.

Dialektiku komūnisti aizguva no Hēgeļa. To pašu ideju bija izteicis Heraklīts senā Grieķijā. Markss tikai bija iedomājies, ka varēs atrast pamatlikumus, kas vada dzīvi un sabiedrību, — līdzīgi Darvīnam, kas atklāja likumu par dzīvo būtņu attīstību.

Tomēr cilvēku sabiedrību nevar salīdzināt ar dzīvnieku sugu veidošanos vai nedzīviem objektiem. Šī sabiedrība sastādās no individiem un individu grupām, kas darbojas pastāvīgi un apzinīgi, lai augtu un mainītos.

Mūslaiku komūnisma pretenzijā, ka komūnistu mācība esot augstākā zinātne, **jau slēpjas apslēpti komūnisma despotisma dīgļi.** Pieņemot, ka tikai komūnistiem ir zināmi likumi, kā vadīt sabiedrību, komūnisti nonāk pie pārāk vienkāršotiem un nezinātniskiem atzinumiem, ka šī iedomātā zināšana spēs dot tiem varu, un vienīgās tiesības grozīt sabiedrības iekārtu un kontrolēt tās darbību. **Tas arī ir komūnistu sistēmas galvenais malds.**

Hēgels apgalvoja, ka Prūsijas absolūtā monarchija esot viņa Absolūtās idejas iemiesojums. Komūnisti apgalvo, ka tie iemieso sabiedrības objektīvās aspirācijas. Tomēr monarchisti par sevi nebija tik augstās domās kā komūnisti ir par sevi. Monarchijai nebija arī tik absolūtas varas. Markss nonāca ekstrēmos, aizgūdams atzinumus no Hēgeļa idejām.

Ka Marksisms nav zinātne, to spoži pierādījis bijušais komūnists prof .Istmens savā grāmatā: „Vai marksims ir zinātne?" Vēl mazāk uz „zinātnisku" slavu var pretendēt viņa apustuļi: Pļechanovs, Labriola, Ļeņins, Kautskis, nerunājot jau nemaz par „visu laiku lielāko zinātnieku un skolotāju" — Staļinu. Marksa pēctečiem ir tieksme reklamēt Marksa mācību kā galīgu un visu aptverošu pasaules koncepciju, un uzskatīt sevi par Marksa darba turpinātājiem, tai pašā laikā uzlūkodami šo darbu par gandrīz pilnīgi pabeigtu. Marksistiskā „zinātne" arvienu vairāk pakļāvās propagandai, un propagandai ir tieksme vairāk un vairāk izlikties par zinātni.

Pats Markss noliedza jebkādas filozofijas vajadzību, un viņa tuvākais draugs Engels deklarēja, ka filozofija ir mirusi, attīstoties zinātnei. Arī šīs idejas nebija originālas, jo aizgūtas no Kanta pozitīvisma un Feierbacha materiālisma, kas tanī laikā bija modē.

Ja vēl var saprast, kāpēc Markss noliedza filozofijas vajadzību un iespēju to nodibināt, tad jau grūtāki [illegible] saprast, kāpēc viņa pēcteči mēģināja šīs idejas sakārtot visu aptverošā sistēmā — jaunā ekskluzīvā filozofijā?

Budzis

(Turpinājums sekos)

SAVIENOTĀS VALSTIS

ŅUJORKA

⊙ Baltiešu studentu apvienības gadskārtējais kongress notika 27. oktobrī Igauņu namā. Par intelektuālo attīstību baltiešu dzimtenēs tagad runāja Austrumeiropas studentu un jaunatnes biroja vadītājs M. Fics, pēc tautības čechs. Viņš aizrādīja, ka trimdas studentiem ir iespējas kaut ko darīt mūsu tautu labā. Baltiešu studenti parādījuši labu priekšzīmi sadarbībā. Viņš ierosināja dibināt Austrumeiropas studentu apvienību pie A.E.N. asamblejas.

Par apvienības priekšsēdi rotācijas kārtībā nākošam gadam ievēlēja igauni V. Salmri. Kongresam sekoja saviesīga dzīve ar deju un dziesmām. Populārākās tautas dziesmas ir iemācījušies arī pārējo tautu studenti, tā ka var dziedāt visi kopīgi.

DETROITA

⊙ Veļu mēneša vakara stundā Detroitas latviešu gaidu un skautu saime rīkoja savu vienību mītnes vakaru, kurā bija aicināti arī pārējie tautieši. Daudzie apmeklētāji bija liecinieki lielajai lūgšanai Dievam un Latvijai. Šī vakara priekšnesumu stundas bija viena vienīga skaista lūgšana dzimtenei. Ar savu vienkāršību, bet dziļu, solījumā apliecinātu piederību un atdošanos Latvijai, šis vakars aiznesa klausītāju laimes pilnā sapņu kalnā. Tas aizveda mūs dzimtenes dzidrajās ārēs un garā ļāva skatīt senās, tēvu iemītās, mīļās takas. Ticība, kas staroja jauno acu mirdzumā, liecināja, ka Latvija dzīvos, un līdz ar viņu jaunā audze.

Lai šis sapnis par dzimteni tik kvēls un spožs paliktu līdz tai brīves stundai, kad patiesi saules gaismā atkal skatīsim mīļās Latvijas laukus un birztalas, un latvju jaunās meitas un dēli ar tādu pašu mirdzumu acīs, kā šajās stundās, plūks pavasarī Latvijas lazdu kalnos zilās vizbulītes, pļavās — dzeltenās purenes; Jāņu naktīs dziedās un izjutīs Līgo dziļo nozīmi: baudīs pašu zemes rudens augļu svētību un cauri baltām sniega kupenām redzēs atnākam to lielo svētvakara mieru, kādu mums neatrast nevienā citā zemē.

Lai pateicība organizētājiem un labvēļiem, ar kuru palīdzību mūsu meitas un dēli šo mītni atraduši. Lai pateicība mātēm un tēviem, kas palikuši nomodā par bērnu saglabāšanu savai zemei un tautai. Bet vislielākā pateicība Sīpola kungam un kundzei un Ozola kungam, kas, ziedodami katru savu brīvo stundu, uz saviem pleciem iznes visu lielā darba smagumu. Lai spēks un izturība šī dzīvības pavediena vērpējiem!

Jānis Bērziņš,
DV apvienības pr-ks Detroitā

GRAND RAPIDI

⊙ Grand Rapidu latviešu jaunieši tagad izdod veselus 3 jaunatnes žurnālus: „Atstarus", „Sirojumu" un „ALJA's Ziņas". Pirmos divus var iegādāties visos latviešu sarīkojumos vai arī pasūtināt pie redaktoriem — Ģirta Puriņa un Ausmas Stagares, bet„ ALJA's Ziņas" piesūta visiem ALJA's biedriem mājās par brīvu.

KLĪVLANDAS CHRONIKA

⊙ Klīvlendas DV apvienība 9. novembrī, plkst. 7,30 savā mītnē rīko Mārtiņa balli. Varam atzīmēt, ka atšķirībā no agrākajiem Mārtiņu vakariem, balles atklāšanas brīdī būs kāds pārsteiguma priekšnesums, bet laikraksta korespondents lūgts šo noslēpumu iepriekš neizpaust. Garantēts ļoti labs deju orķestris un visi citi tradicionālie labumi, kā jau tas Mārtiņu vakaros parasts.

● Svētdien, 10. novembrī, plkst. 4,00 p.p. turpat DV mītnē notiks svinīgs Lāčplēšu dienas akts, kuru ar svētbrīdi ievadīs māc. K. Briedis, bet svētku runu teiks zemes valdes priekšnieks A. Vanags no Čikāgas.

Priekšnesumu daļā piedalās dziedonis Dr. Jānis Klaviņš, pianists - komponists Vilnis Ciemiņš un gaidu vienības „Venta" apakškopnieces: Ināra Jaunliniņa, Ilga Krūmiņa un lielgaida Antra Priede.

⊙ Pēdējā laikā klīvlendieši kļuvuši ļoti aktīvi, taisoties iegādāties nekustamus īpašumus sabiedriskām vajadzībām. Jau ilgāku laiku lielu rosību attīsta ev. - lut. draudze, vācot naudas pieteikumus baznīcas iegādei. Tanī pašā laikā ļoti akūts kļuvis arī bērnu vasaras kolonijas īpašuma jautājums. Un beidzot — jau agrākos gados daudzkārt cilātā ideja par nama iegādi laicīgo organizāciju vajadzībām. Šinī sakarā pagājušās nedēļas nogalē notika divas ļoti svarīgas apspriedes.

Sestdien sanāca kopā sabiedriskie darbinieki, kas rūpējas par bērnu vasaras koloniju. Šo apspriedi vadīja K.L.B. priekšnieks inž. K. Petrovskis. Ir atrasts piemērots īpašums 46 jūdzes no Klīvlendas. Platība — 181 akrs: puse mežs, puse — aramzeme. Ir dažas ēkas. Ēkām pieslēgta elektrība un gāze. Sanāksmes dalībnieki īpašumu atzina par ļoti piemērotu, un uz turieni devās pārstāvji ar „rokas naudu". Viņi informē, ka autoceļi ļoti labi. Īpašnieki prasa $17.500,-, bet esot cerības vienoties par $16.000,- vai $16.500,-. Tautieši līdz šim pieteikuši $7,380,-. Ir izteikta doma, ka nākotnē kādu no kolonijas ēkām varētu izveidot par dzīvesvietu pensionētiem Klīvlendas latviešiem, kuriem no mazās pensijas lielpilsētā grūti eksistēt.

⁂

Daudz mazāki panākumi bija svētdienas apspriedei, kur Klīvlendas latviešu b-bas valde bija aicinājusi kopā visu līdz šim zināmo latviešu organizāciju un draudžu valdes, lai atrastu kopējus ceļus tāda objekta iegādei, kas spētu apmierināt visu draudžu un laicīgo organizāciju vajadzības. Arī šo sanāksmi vadīja KLB pr-ks K. Petrovskis. Diemžēl, sanāksmē nepiedalījās lielās ev. - lut. draudzes vadība, tāpat baptistu draudzes pārstāvji. Izskanēja pārliecība, ka visvēlamākais atrisinājums būtu — tāda īpašuma iegāde, kur pie dievnama ir arī ēkas laicīgajām vajadzībām vai arī gruntsgabals, uz kura varētu „būvēties", rēķinoties ar to, cik katrreiz atļauj materiālie līdzekļi.

Sapulces dalībnieki vienprātīgi atzina: ja draudzes un laicīgās organizācijas spētu vienoties par kopēju akciju, tad nenoliedzami šai piepūlei būtu daudz lielāka atsaucība tautiešos.

VAI MĒS ESAM MODRI SARDZĒ PAR LATVIJU?

PĀRDOMAS UNGĀRIJAS BRĪVĪBAS CĪŅU GADA DIENĀ

Un nebija neviena, kas mūs aicinātu kopīgai akcijai atgādināt krievu važās kalto Latviju.

III

Komitejas Latvijas brīvībai publiskais aicinājums tautiešiem — „Visiem spēkiem un visās vietās atbalstīt ungāru pasākumus" — nāca 5 mēnešus pēc sacelšanās Ungārijā sākuma un 4 mēnešus pēc tam, kad Maskava bija jau priecīgi deklarējusi, ka asiņaini apspiestie ungāri „atgriezušies atpakaļ pie tautas demokratijas". Laikā, kad KLB aicināja latviešus „atbalstīt ungāru pasākumus", ungāru brīvības ugunskuri vairs pat negruzdēja — bija vairs tikai līķu smaka un vaņku stulmzābāku samītās brīvības pelni. Desmit mēn. vēlāk viens no aktīvākajiem KLB locekļiem tomēr deva presei interviju, paskaidrojot, ka šī komiteja, kā politisks iestādījums, dzīvi sekojusi notikumiem Ungārijā (Latvija Amerikā 1957. g. 31. aug. n-rā). Tanī vienaldzībā, kādā esam jau iemiguši, mums pat jau vienalga, ka ignoranci sāk dēvēt par aktīvitāti . . . Šie fakti nerunā par labu KLB, kas patiesībā gan nav nekāds latviešu politisks iestādījums, par kādu to izdaudzina mūsu bij. politiskās partijas, bet tikai konsultātīva kopa pie Brīvās Eiropas komitejas. Taču vēl mazāk tie glaimo visai plašajai latviešu trimdinieku saimei ASV, kas iestigusi tik bīstamā mierā, ka zaudējusi kritisku vērtējumu par notikumiem ap sevi.

Ungārijas notikumu laikā arī ALA bija pavisam klusa, kaut gan tā mēdz pārstāvēt visu latviešu dzīvības intereses. Nevietā būtu atruna, ka ALA ir tikai mūsu aprūpes, gara kultūras un sabiedriskās aktīvitātes organizācija, jo oficiālajos ALA's mērķos un uzdevumos ietelp taču arī centieni Latvijas atbrīvošanai. Vai tiešām ASV latviešu sacelšana plašākai demonstrācijai pret komūnismu ungāru asinspirts laikā neietilptu Latvijas atbrīvošanas centienos, ja apstākļi toreiz bija tik vienreizēji izdevīgi? Turklāt ALA ir arī locekle Brīvās pasaules latviešu apvienībā, tātad brīvo latviešu politisks iestādījums. Ja šī apvienība pēc savas piedzimšanas pagaidām sasirgusi ar ļaundabīgu mazasinību un patlaban nespēj vitāli darboties, dabiski, ka tās uzdevumi un pienākumi bija jāuzņemas šīs apvienības atsevišķiem biedriem. ALA's valde vai tās atsevišķas amatpersonas, sakarā ar personisko kontaktu ar baltiešu emigrācijas centriem un izmantojot plašo ASV latviešu kartotēku, tobrīd varēja vismaz parādīt „privātu ierosmi" kāda baltiešu iniciātoru organa radīšanai. Cīņu kulminācijas laikā vienīgi ALA's priekšsēdis prof. Lejiņš nosūtīja ASV Ungāru federācijai telegrammu, visu ASV latviešu vārdā apliecinot morālu atbalstu ungāru tautai cīņā par brīvību. Īpašu nozīmību šajā telegrammā pelna ALA's vērtējums, ka „ . . . pašreizējie notikumi Ungārijā g a l u g a l ā atjaunos brīvību un neatkarību visām apspiestajām tautām aiz dzelzs priekškara". Tā ALA teorētiski deklarēja, ka notikumiem Ungārijā ir gan cieša kopsakarība ar cīņu par Latvijas brīvību, bet praktiski aprobežojās tikai ar šo telegrammu, neiedzīvinot savus statūtāros mērķus par Latvijas brīvības centienu īstenošanu.

Tā redzam, ka ASV toreiz novārtā palika vienreizēja iespēja notikumus puštas zemē organizēti izmantot apspiesto tautu neatkarības idejas popularizēšanai. ASV latviešiem šajā ziņā pie tam bija vislielākā priekšrocība gan materiālā plāksnē (ASV taču dzīvo mūsu trimdinieku turīgākā daļa ,kas, kā ALA's valdes loc. adv. Eglītis zina stāstīt — vieglu roku iegādājas personiskus Kadilakus), gan pieredzes, spēju un dotību ziņā (ASV apmetušies mūsu Latvijas laika „Propagandas ministrijas" visaugstākā vadība: Bērziņš, Mežaraups, Labsvīrs, Kleinhofs, Žuburs, kuriem ir nenoliedzama ilgu gadu prakse organizēt, vadīt, koordinēt masu saviļņojumus, dot spēcīgus saukļus u. t. t.).

MUMS NAV VAIRS PRET KOMUNISMU NAIDĀ SAVILKTO DŪŖU

Ja sauksme „Latvijas vārds — svēts vārds!" vēl šodien runātu uz mūsu sirdīm, tad Latvijas vārdā mums būtu bijis jāsaceļas kopīgai akcijai. Ja mude „Labāk mirt nekā uz ceļiem dzīvot!" mums vēl skanētu ausīs, tad mūsu pienākums bija stāvus slieties pa visu plašo Ameriku, lai apliecinātu tiem, kuri uz ceļiem mirst krievu terrorā, ka brīvības idejas labad mēs esam gatavi paciest personiskas neērtības, izrauties no ikdienas omulības miera.

Nebija tik neiespējami noorganizēt, lai vienā noteiktā nedēļā v i s u apspiesto tautu piederīgie ASV solidāri rīkotu protesta gājienus, amerikāņu sabiedrībā plaši izziņotas sapulces ar centra dotiem plakātu saukļiem, mērķtiecīgām rezolūcijām, neizslēdzot pat demonstrācijas pie Baltā nama. Tāpat ar gatavu paraugvēstuļu palīdzību varēja noorganizēt lasītāju vēstuļu ķēdi tā, ka nebūtu neviena ASV laikraksta, kurā neparādītos kāds mūsējo iesūtīts raksts.

Miljoniem amerikāņu tanī laikā devās pie vēlēšanu urnām. Ar vienu vienīgu spēcīgu plakātu un pie katra vēlēšanu iecirkņa varējām sabiedriskai domai „sist uz jūtām". ASV centros mēs visi sestdienās esam novērojuši iepircēju drūzmās pēkšņi ieskanāmies Pestīšanas armijas zvanu pie ziedojumu katla. Kādēļ tādās vietās pāris trauksmju dienās nevarēja, piem., parādīties Brīvības krusti ar brīdinājumu, ka komūnistu bendes Ungārijā sit krustā arī tavu brīvību.

ASV prese, radio, televīzija ar savu informācijas dienestu noteikti būtu ar mums, kas atsevišķiem pasākumiem dotu jo dziļu nozīmi. Vienā vienīgā vietā ASV — Kalamazū — daži izdarīgi jaunieši uz savu roku dedzīgā uzņēmībā, instrukcijas no centra nesagaidot, naktī no 3. uz 4. novembri drudžainā steigā paveica to, ka otrā rītā ikviens amerikānis, kurš devās nodot savu balsi, pie vēlēšanu iecirkņa izlasīja latviešu jauniešu vienā negulētā naktī pagatavotos pretkomūnistiskos plakātus. Un vienīgo atzinību, ko tie no vecākās paaudzes par to saņēma, bija dzejnieces Rutas Skujiņas uzslava, ka viņi nebaidījās būt pilieni, kas grauž klinti, un reiz viens šāds piliens būs arī pēdējais, kurš liks klintij gāzties.

Mums nepieciešami, lai šādi pilieni plūstu pret sarkano klinti katrā vietā un visādos veidos, un nekad neapstātos! Bet kam ASV būtu jārada šāds nemitīgs avots? Mums pat nav iestādījuma līdzīga Nacionālajam fondam Skandināvijā. Mēs, plašā ASV latviešu saime, par visiem šiem gadiem šeit neesam vēl iespējuši izdot pretkomūnisma propagandas prospektu, kādu izdeva tautieši Kanadā. . .

Mūsu centrālajām organizācijām klusējot, vienīgi pateicoties dažu enerģisku trimdinieku pašiniciātīvai, daudzās vietās ASV tika noorganizētas ne vien baltiešu, bet arī visu vietējo apspiesto tautu piederīgo rīcības komitejas, kas rīkoja gājienus un sapulces, protestējot pret ungāru brīvības cīnītāju neatbalstīšanu un krievu varmācībām, izmantojot gadījumu, lai pasaules sirdsapziņai atgādinātu arī Latvijas likteni. To veica daudzi plakāti gan ar deklarātīvu vai prasības raksturu (piem., Klīvlendā: „tās pašas ilgas pēc brīvības kā citiem", Losandželosā: „Brīvību arī Latvijai!"), gan bija arī tādi, kas izraisīja amerikāņos dziļāku jūtu reakciju (piem., Milvokos: „Baltiešu asinis — ungāru, asinis — kurš nu būs nākošais?). Visdziļāko ietekmi masās gan laikam radīja 8. novembra milzu Brīvības krusts Ņujorkas Madisonskvēra parkā ar sāpju kliedzienu: „Šodien mēs — rītu jūs!" Ja mēs būtu kaut cik savā propagandas cīņā centrālizēti, šādi Brīvības krusti, kas ikvienam liktu apstāties un pārdomāt, pāris dienu laikā varēja parādīties visos ASV centros, kur vien kāds baltiešu trimdinieks atradis sev mājvietu. Ar drastisku reālismu spēcīga bija arī ideja par Brīvības zārkiem lielpilsētās (ņujorkieši ar Brīvības zārku demonstrēja pie Pad. delegācijas nama). Cīņā pret boļševismu mums nav jākautrējas aizgūt labas idejas, vienveidīgus saukļus un pasākumus, kas rada ietekmi, ja tie efektīvi iedarbojas plašāki un dziļāki, nekā saskaldītā vietējā originālitāte.

Nevar nepieminēt tos labos piemērus, ko sniedza pretkomūnistiskie cīnītāji Eiropā. Rietumberlīnieši ungāru bojā ejas laikā nēsāja sēru lentas ap rokām un, krievu mašīnpistoļu stobros skatīdamās, demonstrantu masa nolika dzeloņstiepļu vainagu pie Austrumberlīnes 1953. g. jūnija sacelšanās kritušo varoņu pieminekļa. Vai mums bija zināms, ka ICFTU arodbiedrības 75 valstīs izziņoja 5 min. klusuma brīdi ungāru varoņu piemiņai? Dānijas galvaspilsētā, Ungāriju pieminot, noteiktā brīdī visu konfesiju baznīcām zvanot, uz mirkli apstājās visa pilsētas satiksme. P. Nenni, kas bija ieguvis Staļina prēmiju, to atdeva Ungārijas bēgļu pabalsta fondam.

Ja to darījuši ļaudis, kas personiski no komūnisma nav cietuši, tad mums, kas sevi allaž dēvējam par komūnistu tirannijas asins lieciniekiem un agresijas dzīvajiem upuriem , būtu drusku tā kā jānokaunās par savu atturību un vienaldzību pasākt aktīvu cīņu pret sarkano mēri. Pag. gada 7. novembrī, kad krievi Ungārijā pabeidza noslaktēt brīvību, 5 Francijas bij. ministru prezidenti parādīja iespaidīgu solidāritātes žestu ungāru brīvības cīnītājiem, noliekot vainagu pie nezināmā kareivja kapa.

Ka Baltijas valstu bij. ministru prezidenti, ministri un deputāti būtu kaut tikai publicējuši kādu kopīgu uzsaukumu vai protestu (piem., Starptautiskajai parlamentāriešu ūnijai), to neviens gan nemanījām. Mums nav vairs naidā savilkto dūŗu: kā komūnisma asinsdarbu liecinieki — esam palikuši oportūnisti . . . (Turpinājums 8. lpp.)

CEĻA VĀRDI

Tikuma atalgojums ir apziņa par pašu labi padarīto darbu. Cicerons.

☆

Kas vēlas kaut ko iegūt, tam ir arī kas jādod. Luters.

☆

Cik liels ir apbrīnotāju pulks, tikpat liels ir nīdēju pulks. Seneka.

☆

Ja kāds tevi sāpina ar darbiem vai vārdiem, padomā, ka viņš rīkojas saskaņā ar s a v i e m ieskatiem. Atiecīgā persona neseko taviem priekšstatiem, bet gan saviem. Un ja tie ir nepareizi, tad tie kaitē tikai viņam, jo viņš taču ir tas, kas ir maldījies. Epiktets.

VECĀS EIROPAS KULTŪRAS GŪSTĀ

CEĻOJUMA IESPAIDI

II

No efejām apvītām pils drupām atklājas brīnšķīgs skats uz visu pilsētiņu un tās apkārtni — ar vīna un augļu dārziem, sarkanjumtainajiem ciemiem, Švarcvaldes kalnu virsotnēm un zilā miglā tītajiem Vogēziem tālumā. Saulainās dienās tā bija vesela krāsu simfonija: kā liesmojošas zeltainas vai sarkanas lāpas saulē dzirkstīja lapu koki uz Švarcvaldes egļu tumšā fona! …

Pa skaistu mežu vijas ceļš uz 1167 metrus augsto „Zilo kalnu", kas paceļas tūliņ aiz pilsētas un no kuŗa skatu torņa redzami ne tikai Vogēzi, bet skaidrās dienās pat Alpu virsotnes un Freiburgas Doma smaile. Kā sudraba lenta vizuļo tālumā Reina!

Vietējais ceļojumu birojs rīkoja ik dienas ērtus un lētus izbraucienus autobusos — vispirms Švarcvaldē. Tā tūristi varēja apmeklēt 2 augstākos Švarcvaldes kalnus — 1495 m augsto Feldbergu un 1415 m augsto Belchenu, kā arī daudzināto Titi ezeru. Kalnu ierobežotais ezers no sākuma bija miglā tīts un drūms, kā vairums Švarcvaldes ezeru, bet cauri miglai izlaužās saules stari, un ezera virsma sudraboti un noslēpumaini mirdzēja saulē. Autoceļš uz ezeru vijas cauri dziļām ielejām un mežiem, gaŗām kalniem, no kuŗiem tek lejup strautiņi, gar īpatā stilā celtajām Švarcvaldes zemnieku mājiņām, ar kokgriezumiem rotātiem un sarkanām ģeranijām apaugušiem balkoniņiem.

FREIBURGA

No Badenveileras ir viegli sasniedzama Freiburga, kas labi pazīstama arī daudziem latviešiem. Tās universitāte ir šogad svinējusi savu 500 gadu pastāvēšanas jubileju, ar kuŗu bijuši ieradušies pārstāvji no dažādām zemēm, — pat no Padomju Krievijas. Skaista ir šī nelielā pilsēta ar savām vecajām celtnēm, ar savu pilskalnu un plašo skatu no tā, ar skaistajiem veca porcelāna un mēbeļu veikaliem u. c. Tūristu uzmanību saista veclaicīgā spilgti sarkanā „Kaufhaus" celtne, kas ir radusies uz vēlās gotikas un renesanses robežas. Freskām rotātie švabu un Mārtiņa vārti rada pilnīgu Viduslaiku iespaidu. Bet Freiburgas lepnums ir, protams, tās vecais Doms. Mākslas vēsturnieki apgalvo, ka vācu gotika esot atradusi savu vispilnīgāko izteiksmi Freiburgas Doma tornī, kas ir pabeigts 14. g. s. Tiešām — tur ir vācu gotikai tik raksturīgā trauksme augšup, apbrīnojams vieglums un savdabīga grācija; tā izrotājumi no tālienes atgādina mežģīnes.

UZ FRANCIJU

Satiksme ar Franciju un Šveici ir ļoti ērta. Ne par velti vācieši dēvē Bādenveileru par „Dreiländereck." Robežu formālitātes vienkāršotas līdz pēdējai iespējai: kāds vācu tūrists bija aizmirsis mājās pasi — un tomēr dabūja atļauju šķērsot Šveices rabežu.

Izmantoju šo iespēju, lai izbrauktu cauri visai Elzasai un apmeklētu Štrāsburgu. Ceļš uz turieni vijas cauri auglīgajam Elzasas līdzenumam. Braucam gaŗām Štaufenu pils novadam; ar to saistās leģenda par Dr. Faustu, kuŗu ir izlietojis Ģete savā lielajā darbā.

Ar interesi vēroju Štrāsburgu, šo veco pilsētu, kas tik ilgi ir bijusi strīdus ābols starp 2 tautām. Tā ir skaista pilsēta ar vecām celtnēm, ar krāšņiem apstādījumiem, bet, salīdzinot ar vācu pilsētām, liekas drusku vecmodīga un it kā drusku apputējusi. Uzmanību saista tipiskā franču 18. g. s. stilā celtā Rohan-Soubise pils (Rohanu ģimene ir devusi Francijai vairākus kardinālus, no kuŗiem viena ceļi ir tik liktenīgi krustojušies ar ķēniņienes Marijas Antuanetes dzīves gaitu). Vēroju Štrāsburgas universitāti, moderno, neinteresanto Eiropas Padomes ēku. Ir vairākas īpatējā Vācijas ķeizaristes stilā celtas ēkas; starp tām celtne, kuŗā uzturējušies Vācijas ķeizari, apmeklējot Štrāsburgu, ir vēl saglabājusi Vācijas ķeizara insignijas — ērgli.

Jāatzīmē, ka Štrāsburgas Pētera baznīcā gluži labi sadzīvo kopā 2 naidīgas reliģijas — katoļicisms un protestantisms: katra izlietojot savu atsevišķu baznīcas daļu.

Vislielāko interesi, protams, modināja Štrāsburgas doms, kuŗa pamati likti jau 11. g. s. Šī doma fasādē franču gotika ir atradusi savu vispilnīgāko izteiksmi: 3 monumentāli portāli ar bagātīgu skulptūru rotājumu, virs tiem „lielā roze", abi lielie torņi strupi, it kā aprauti. Logu gleznojumi cietuši kaŗa laikā; kuŗu restaurēšanā piedalījušās 12 valstis. Īpats ir doma lielais astronomiskais pulkstenis, kur ik ceturtdaļstundu gaŗām nāves figūrai soļo kareivis ar paceltu zobenu.

Izsmalcinātā franču gaumē ir veidoti daudzo grezno veikalu skatlogi, ir bagātīgi, pušķem rotāti, omulīgi restorāni, kur tūristi var baudīt stipro Elzasas vīnu; tikai cenas visam ļoti augstas. Veikalos ņem pretim vācu naudu; vecākā paaudze runā abas valodas, jaunākā pa lielākai daļai tikai franciski. Pirmā laikā pēc kaŗa avīzes iznākušas un radio raidījumi norisinājušies tikai franču valodā, bet tagad jau abās valodās.

No Štrāsburgas mūsu ceļš ved augšup uz sv. Odilijas klosteri, ar kuŗas vārdu saistās gaŗa leģenda. Apmeklētāji var apbrīnot skaistos, puķēm rotātos pagalmus un bez galvenās klosteŗa baznīcas vēl 5 mazas kapellas, zeltītām mozaikām izgreznotas. No klosteŗa terases 763 m augstumā atveŗas brīnišķīgs skats uz Elzasas līdzenumu un tā sarkanjumtainajiem ciemiem, dārziem, pļāvām: skaidrā laikā varot redzēt 50 ciemus. —

Ceļš atpakaļ uz Švarcvaldi ved pāri mežainajiem Vogēziem, cauri dziļām ielejām, gaŗām kalniem, uz kuŗiem paceļas vecas, vientuļas pilis.

ŠVEICE

Būtu grēks, dzīvojot Badenveilerā, neapmeklēt tuvo Šveici. Šis gads ir jubileju gads: arī Bāzele (otrā Šveices pilsēta pēc lieluma) šogad svin savu 2000 gadu pastāvēšanas jubileju. Sakarā ar to Bāzelē redzamas dažādas izstādes, piemēram, izstāde ar nosaukumu „Romieši Šveicē", kur savākti archaioloģiskie materiāli no visas Šveices. Bāzeles „Kunsthallē" ir plaša gleznu izstāde; tā ir savākta no privātām kollekcijām, sevišķi plaši reprezentēta 19. g. s. māksla; ar saviem 273 darbiem izstāde atstāj tiešām impozantu iespaidu. Bet arī bez visām šīm izstādēm Bāzelē ir daudz interesanta. Tur ir Sirmais doms, no kuŗa terases atveras plašs skats uz Reinu, tās tiltiem un veclaicīgajām celtnēm. 11. g. simtenī romānu stilā uzceltais doms ir piedzīvojis zemestrīci, meŗa laikus u. c., ir nopostīts — un atkal atjaunots gotu stilā.

Vēsturnieks Bāzelē atcerēsies, ka baznīcas „lielo koncilu laikmetā" šeit ir sasaukts viens no visievērojamākiem konciliem.

Bāzeles universitāte ir vecākā Šveicē un lepojas ar to, ka tur ir darbojies pats humānists „kalnis" Roterdamas Erasms. Bāzele ir arī Paracelza un Holbeina pilsēta. Bāzeles muzejā ir vesela zāle, veltīta tikai Holbeinam. Bāzeles muzeja ēka ir viena no plašākajām un modernākajām pašreizējā Eiropā.

A. Augenberga

(Nobeigums sekos).

PAGODINĀJUMS J. D. AKERMANIM

Mičigenas universitātes jauno laborātoriju iesvētīšanas ceremonijā profesoru Jāni D. Akermani pagodināja Minesotas universitāte, pasniedzot atzinības diplomu kā izcilam Mičigenas universitātes absolventam par viņa darbu, panākumiem un zinātniskajiem papildinājumiem aeronautikas inženieŗa profesijā un izglītības veicināšanā.

Diplomu pasniedza Mičigenas universitātes prezidents Dr. J. Hačers (Hatcher).

Studentu skaits Kanadas universitātēs pieaug.

Šoruden pāri par 88.000 studendentu iestājušies Kanadas universitātēs — tas ir pieaugums par 10.000, salīdzinot ar pagājušo gadu.

Piepešo pieaugumu var izskaidrot ar Kanadas „kaŗa laika bērnu" (dzimuši 1940. un 1941. gadā.) pieaugšanu. Tie tagad jau iestājas universitātēs. Nākošos trijos-četros gados pieaugums būs vēl lielāks sakarā ar pastāvīgi augošo dzimstību pēdējos kaŗa un pirmajos pēckaŗa gados.

C. S.

VAĻAS BRĪŽOS

GAIŠĀM GALVĀM

BURTU UN VĀRDU MĪKLA (71)

A A a a a a a a a a a a a a a a b c c D d d e e e e e e e ē i i i i i i i i i J k k k L l l l l l l M m n n n n n n o o r r r r r r s s s s s s s s s s s s s T t t t t t t u u u u u V V V v v z z z ž ž. No šiem 105 burtiem jāsastāda 21 vārds, katrs ar 5 burtiem. Šie vārdi apzīmē:

pilsētu,
ūdens krājumu,
pilsētu,
sievietes vārdu,
zvēra nosaukumu,
dzīvnieka nosaukumu,
cepumus,
sievietes vārdu,
metallu,
darba rīku,
sievietes vārdu,
koku,
ģimenes loc. (mīlināmā nozīmē),
pilsētu,
vīriešu vārdu,
upes nosaukumu,
zvēra nosaukumu,
mājas dzīvnieku (mīlin. formā),
vīriešu vārdu,
ogu.

Pirmos burtus no augšas uz leju lasot, dabūjam dziļi patriotiskas, daudz dziedātas dziesmas iesākumu.

BURTU UN VĀRDU LĪDZSKAŅU MĪKLA (72)

-ai -a- -i-a, -u- -a- -i-a,
-u-e-ē -a- -a-i-a:
-u- au- -ei-a- -ā -ie-i-a-,
-u- au- -ui-i -ā o-o-i.

Salikt pareizus līdzskaņus, lai iznāktu tautu dziesmas pantiņš.

ATRISINĀJUMS (69)

5	4	6	5
4	6	8	2
6	2	4	8
5	8	2	5

ATRISINĀŠUMS (70)

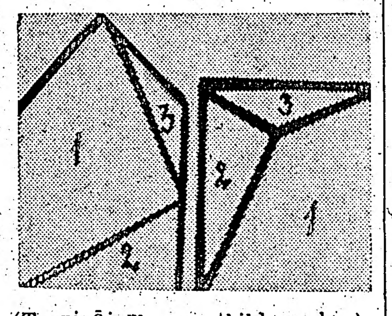

(Turpinājums un atbildes sekos)

CAUR SIDRABA BIRZI GĀJU...

Latviešu skola Hamiltonā rāda savu prasmi tautas dziesmās un tautas dejās. Uzvedums „Apburtā zeme" apbuŗ kā mazos, tā lielos.

Lai stiprinātu Dzimtenes skolu tradicijas un rādītu audzēkņu stāju, kāda tā ir šīsdienas trimdas latviešu skolā, 26. oktobrī jauku vakaru bija rīkojusi latviešu skola Hamiltonā, iepriecinot kā mazos, tā lielos skatītājus.

Sarīkojumu atklāja skolas padomes sekretārs, nenogurstošais sabiedriskais darbinieks A. Kalupnieks. Programmā, ko bija sagatavojuši skolotāji enerģiskās skolas pārzines Elzas Gulbis vadībā, klausītāji dzirdēja un vēroja skaistāko latviešu tautas dziesmu, rotaļu un tautas deju klāstu, kas sākās ar klases audzēkņu uzvedumu „Dzimtene tautas dziesmās". Sekoja vecāko klašu sniegums „Teiciet man zemi" un „Caur sidraba birzi gāju." Paši mazākie skolas audzēkņi rādīja savu māku J. Raiņa „Divpadsmit mēnešos" un garākā rotaļā. Programmas pirmā daļa noslēdzās ar absolvenšu trīs tautas dejām. Sekoja M. Timmas pasaku luga 3 ainās „Apburtā zeme". Skatuves gaismu efekti, dekorācijas, tērpi un lielais dalībnieku skaits raibā pūlī, — viss kopā radīja lielisku, paliekamu iespaidu. Izrādei, kas bija rūpīgi sagatavota un raiti ritēja, ne tikvien mazie skatītāji ,bet arī pieaugušie sekoja ar lielu interesi. Jāatzīmē, ka iepriekšējos gados Hamiltonas latviešu skolas ,aktieŗi" ar saviem M. Timmas pasaku ludziņu iestudējumiem mērojuši arī tālāku ceļu, iepriecinot skatītājus „galvaspilsētā" Toronto un arī Niagarā. Būtu jauki, ja „Apburto zemi" redzētu vēl arī citi latviešu bērni, — jo tas bija kā saules stars, senās latviskās vides apmirdzēts — mūsu tagadējā tik trūcīgajā bērnu ludziņu repertuārā. Vispirms jāsaka liels paldies rakstniecei Mirdzai Timmai par pasakas drāmatizējumu, tāpat arī lielajiem un mazajiem izrādes dalībniekiem. Tas nav vairs noslēpums, ka Hamiltonā pieaugušie aktieŗi iet mazajiem palīgā, — gan režijā, gan skatuves tēlu grimēšanā un skatuves gaismošanā. Ziedonis Upīte visu dienu bija aizvadījis pārstaigājot „Niagaras pussalu" fazānus medījot, bet vakarā bija neiztrūkstoši uz skatuves, piepalīdzot dekorāciju maiņā un izrādes vadīšanā, gan arī dodot padomus jaunajam gaismu meistamam. Latviešu skolas sarīkojums pierādīja, ka Hamiltonā aug spējīga jaunatne Latvijai.

J. Līgers

Augšējā uzņēmumā jautrā riksī paši jaunākie skolas audzēkņi demonstrē savu prasmi rotaļās. Vidū — priekšnesumu „Teiciet man zemi" uzveda 5. un 6. klases audzēkņi. No kr.: J. Saulītis, B. Upīte, S. Darkēvica, I. Zariņa un Z. Luidmane. Apakšā, pasaku lugā „Apburtā zeme" trīs laumas — B. Sirmgalve, I. Baumane un S. Suškova. J. Līgera uzņ.

GIRTS SALNAIS

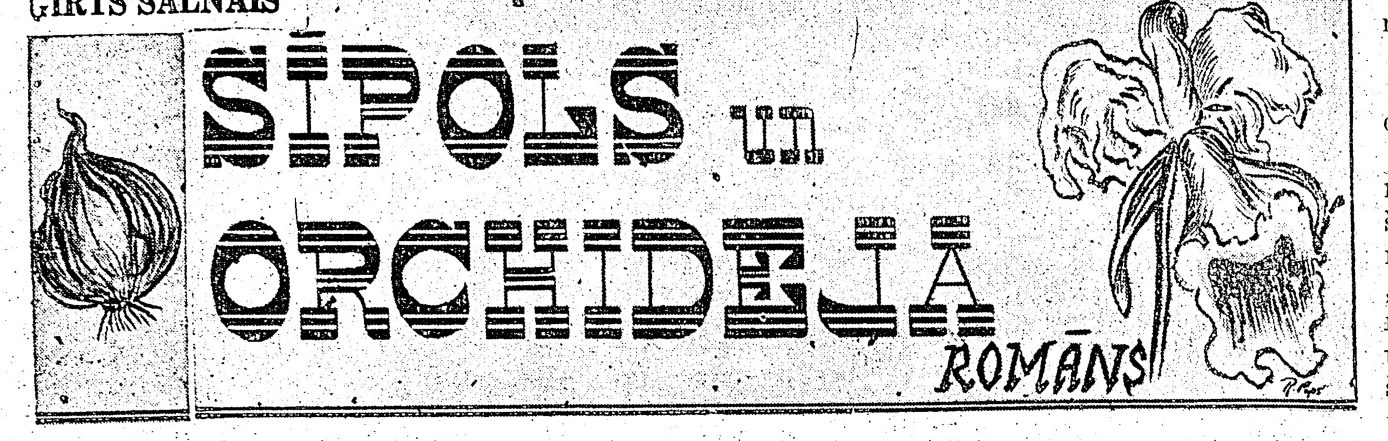

79. turpinājums

„Esi mazliet skābena šodien", sacīja rāmi un drusku norūpējusies.

„Nav par ko priecāties," Laila atbildēja atturīgi, un piezīmēja ar vīpsnu: „Bez tam nogurst no smaidiem." Viņa aizturēja nopūtu, un pēkšņi piebilda ar mazu sašutumu: „Kāpēc mūžīgi jārāda citiem zobi?"

„Bailēs ,ka kaut kuŗu nākamu mirkli būs jāsāk raudāt," Sibilla paskaidroja neslēpjot niknumu, un ārste izbrīnējusies ieskatījās viņai sejā. Viņā manāmi uzliesmoja straujais temperaments. „Ā . . ." viņa pavilka kādu nenoteiktu īdīgu skaņu. „Kā es tevi saprotu! Kā man dažreiz ir gribējies gāzties ar zobiem pie kakla, tādiem, kas smaida, smaida, smaida un kabatā slīpē nazīti, ar ko tev nolaist asinis. „Hū," viņa izpūta elpu un savaldījās. „Ai, Laila, tu to nekad īsteni nesapratīsi, kāpēc tik daudzi piepeši nosit savu tēvu un māti, sievas un bērnus. Viņi ir pārsmaidījušies.

„Tu pārproti, svētumus nevar nolaupīt," Lailā bija atgriezušās draudzības jūtas. Sibillas sirsnība allaž tās nostiprināja no jauna. „Svētumi paliek tevī pašā, un ja tie stipri, tu kop tos un tie atkal aug. Vismaz man tā liekas. Kam tie ieaudzināti, tam tos nevar atņemt nekāda vara. Tos pat nevar pazaudēt, ja pats to gribētu."

„Ieaudzināti?" Sibilla papurināja sarkano cekulu, pelēkais skatiens tumsa. Viņa sacīja rūgti: „Man neviens nekā nav ieaudzinājis. Bet lūk, — viņa parādīja ar īkšķi atpakaļ uz māju, tas baigais piemērs — tur."

„Kāds piemērs — Metuzāls?"

„Nē — Liliāna. Kā bērns es te dzīvoju pie viņiem. Un es viņu dievinu. Kā var būt liela un negrozāma pati savā pasaulē. Un man gribējās būt tādai. Man vēl šodien gribas būt tādai. Lai, varbūt, viņa nav laimīga, bet vismaz viņa ir tik lepna uz sevi, ka tas vien ļauj dzīvot. Viņa dzīvo savu dzīvi, tikai savu . . . Ai, kā es viņu apbrīnoju. Ar šo apbrīnu esmu izvilkusi sevi gandrīz jau cauri augstskolai, par spīti maniem bagātajiem cūkām — vecākiem, kas teica: „Medicīna! Tu esi traka. Kāpēc tev jāiegulda kapitāls veikalā, kas atmaksāsies tikai pēc gadiem?"

„Galu galā, tas ir tik liels noslēpums — kas ir tavi vecāki?" Laila aizkustināta nedroši ievaicājās.

Sibilla atsvieda atpakaļ plecus un sapurināja galvu. Acu spožums bija mikls.

„Ā — nē. Gan jau citu kādu reizi. Mēs esam viens otru izsvītrojuši no saviem adrešu sarakstiem pat uz Ziemassvētkiem. Tagad vairs lieki kļūt sentimentālai."

Viņa izņēma paslēptu zīmīti, un ārste, sekojot viņas rokas kustībai, ievēroja, cik vecā un lētā kostīmiņā bija tērpusies Sibilla. Viņas spēcīgie gurni svārkus plēsa vai pušu. Jaciņu viņa droši vien, nevarēja aizpogāt — tā sen bija par šauru un karājās vaļīgi gar katru sānu, atklājot Sibillas vidukli, kas jozmenī bija tievs, kā skudrai, un krūtis, spēcīgas un pilnas, apaļas kā melones.Redzot šo — reizē veselīgo un īpatni skaisto ķermeni, Lailai allaž uzmācās kāda šaubīga blakusdomiņa. Gribējās gandrīz nožēlot Sibillas grūto cīņu par izglītību. Ar slaidajām kājām, stingrajām gūžām, daiļo vidukli un krūtīm, viņa būtu varējusi pavērt sev daudz vieglāk durvis uz ārstu dzīvi, pat ja galvas viņai nebūtu nemaz. Acīmredzot, kāds neparasts apstāklis bija novirzījis viņu no dabiskā dzīves ceļa, ko viņai līdzīgas būtu izvēlējušās deviņdesmit deviņas no simta.

Sibilla pasniedza zīmīti. Viņa īsi un ātri pārvarēja bērnišķo jūtu uzplūdu, un nu jau atkal lepojās ar savu puicisko, blēdīgo smaidu.

„Lūdzu uzraksti man šīs receptes. Es tevi noķeršu rīt no rīta pie jūsu slimnīcas durvīm."

Laila pārlaida acis atzīmēm.

„Tu kādreiz teicies ienīstam visus attaukošanās līdzekļus?"

„Manas domas nav mainījušās vēl tagad, bet izmisuma brīdī var glābties vairs tikai ar zālēm," viņa šaubīgi papētīja ārsti, un — drošs, kas drošs — izšķīrusies par labu pasaciņu, ātri, nenozīmīgi piezīmēja: „Tīrais posts ar cilvēkiem. Man ir tāda maza draudzenīte, kas darba dienu pavada, sēžot pie veikala kases un vakarus sēž kinoteātrī, jo vasarās dzīvoklī neciešams karstums un ziemās jātaupa kurināmais. Bet kā te, tā tur, kā arī starplaikos, kad viņa atkal kaut kur sēž, tā notiesā vezumiem cepumu, saldējumu, šokolādi un zīšļajamās sukrenes. Beidzot pārvērtusies īstā taukloditē. Nu lūdzas, lai glābjot, — zēni vairs neuzmetot ne aci. Nu ko tad? . . . " Sibilla grīni pasmējās un paraustīja plecus. „Domāju arī tu citu neko nedarītu — pasviestu vēl pāri palikušo glābšanas riņķi. Lai deldē taukus, bendē sirdi un nervus, un varbūt — vēl dienās izveidojas pacients uz visu mūžu."

Tas bija tik ierasts stāsts, par kuŗu neviens nemēģinātu šaubīties, un Laila iebāza zīmti kabatā.

Griežoties ap ērkšķogāju lauciņu, viņas sadūrās ar Glenu, kas, pats pārbijies, sastinga uz vietas, raudzīdamies sievietēs kā spokos. Viņa lielās zilās acis vizēja kā rudzupuķes pirmā ziedā, zeltainās matu sprogās plosījās vējiņš. Bāls un uztraukts, viņš izskatījās kā Ansītis, pamanījis vilku, kas apēdis visus radus.

Sibilla aizdomīgi apbrīnoja viņa vienu padusi, kuŗā cieši iespiests turējās saņurcītu, netīru drānu vīstoklis. Pamanot viņas ziņkāri, zēna acis kļuva vēl platākas, un viņš nervozi pasmējās:

„Mēs pie upes spēlējam glābšanas komandu, un es esmu sanitārs." Taču, kā sargādams lielu dārgumu, viņš pārņēma sainīti kreisā rokā un it kā nejauši aizlieca to aiz mugurs, īsi piebilzdams: „Pašnāvnieka drēbes." Vaigi un ausu gali piesarka, un kājas sāka mīņāties skriešanai.

„Glen, šī ir ārste — Laila Kaksa jaunkundze." Sibilla pievērsās draudzenei. „Tas ir Liliānas un Metuzāla vecākais no dēliem — pianists ar lielām cerībām."

Abi sarokojās.

„Esmu priecīga jūs sastapt, ārstes jaunkundze. Ceru, ka jums patīk mūsu dārzs." Zēns noskaitīja, pamājās, atvainojās un metās taisnā ceļā uz to pusi, kur tālumā bija redzama komposta kaudze un blakus tai — atkritumu muca.

„Blonds, kā eņģelis," ārstei par pārsteigumu, Sibilla pavadīja zēnu siltu skatu un smaidīdama.

„Tev patīk bērni?"

Sibilla sarāvās, bet atbildēja ar zobgalību:

„Jā, protams, patīk. Pagaidām gan tikai citu. Un tādi, kas labi audzināti. Pati esmu uzaugusi pa pusei uz lielceļa, bet . . . kaut kā esmu aizmānījusies gaŗām jaunatnes labošanas iestādēm," viņa drūmi, drusku gurdi piezīmēja, nosēkdamās, kā tikko būtu veikusi kādu grūtu ceļa gabalu. Papurinājusi sarkano matu cekulu, paņēmusi Lailu pie elkoņa un griezdamās atpakaļ uz mājas pusi, viņa tomēr netika vaļā no uzmācīgas jūtelības apziņā, ka blakus ir cilvēks, kam viegli bijis izkratīt sirdi, nebaidoties, ka sacītais varētu kādam kaitēt. Par spīti sentimenta lēkmei, Sibilla tomēr netaupīja izsmieklu ne par sevi, ne citiem. „Varbūt vienīgais cilvēks, ko Liliāna labprāt redzētu biežāk pie sevis, esmu es. Man viņa patīk ļoti. Bet es nevaru izturēt visu to, kas un kā te notiek. Varbūt, tās ir manas ilgas reiz tikt pie kaut kādas savas dzīves, un manī rodas skaudība, skatoties viņas bērnos, kas viņu dievina — kā erceņģeli. Varbūt, mani kaitina manu vecāku neveiksme un Liliānas panākumi bērnu audzināšanā, un es neapzinīgi būtu vēlējusies būt šādas mātes paspārnē. Varbūt mani padara traku baigās aizdomas, kas manī mostas, kad redzu kopā Liliānu, Metuzālu un abus gaišmatainos zēnus. Es varu sev galu padarīt, bet nekādi nespēju ticēt, ka pārim, kam mati melni kā piķī, var piedzimt bērni ar teiku prinču gaišām cirtām. Es reiz par to ieminējos Liliānai. Viņa kļuva sarkana kā biete. Domāju, draudzībai beigas uz mūžu. Bet tad viņa pasmējās savus retos brīnišķos smieklus un ar labu humoru paskaidroja, ka tā esot dabiskā sugas izlase. Starp citu, viņas vecvecmāmiņa esot bijusi gaiša kā kaņepju ķīpa."

„Cik saprotu," paironizēja Laila, „tu katrā ziņā vēlētos dabūt pierādījumus, ka Metuzāla un Liliānas laulība ir nelaimīga un ka viņi viens otru piekrāpj?"

Sibilla āķīgi pasmīnēja:

„Ka viens no tiem gribētu otru piekrāpt, par to man nav šaubu, ka otrs no tiem pirmo ir šad tad piekrāpis, par to es varētu būt diezgan droša, bet kā viņi spēj nodzīvot zem viena jumta, tas man ir neizprotams. Viņiem nav nekā kopīga. Viņu uzskati nesaskan nevienā punktā. Un tomēr viņi dzīvo."

(Turpinājums sekos)

Trešdien, 1957. gada 6. novembrī, 89. n-rs.

SENU DIENU DRAUGI UN

KNUTS LESIŅŠ

PĒDĒJĀS M

…IRZI GĀJU...

…as dzies- …pbur kā … …aits raibā …ā lielisku, …rādei, kas … un raiti …ie skatītā- …sekoja ar …ē, ka ie- …tonas lat- …ar saviem …dziņu ie- …arī tālāku …ājus „gal- … arī Nia- „Apburto …citi latvie- …a kā sau- …ās vides …gadējā tik trūcīgajā bērnu ludziņu repertuārā. Vispirms jāsaka liels paldies rakstniecei Mirdzai Timmai par pasakas drāmatizējumu, tāpat arī lielajiem un mazajiem izrādes dalībniekiem. Tas nav vairs noslēpums, ka Hamiltonā pieaugušie aktieri ат mazajiem palīgā, — gan režijā, gan skatuves tēlu grimēšanā un skatuves gaismošanā. Ziedonis Upīte visu dienu bija aizvadījis pārstaigājot „Niagaras pussalu" fazānus medījot, bet vakarā bija neiztrūkstoši uz skatuves, piepalīdzot dekorāciju maiņā un izrādes vadīšanā, gan arī dodot padomus jaunajam gaismu meistamam. Latviešu skolas sarīkojums pierādīja, ka Hamiltonā aug spējīga jaunatne Latvijai.

J. Ligers

…jautrā riksī paši jaunākie skolas audzēk… …prasmi rotaļās. Vidū — priekšnesumu …uzveda 5. un 6. klases audzēkņi. No kr.: …e, S. Darkēvica, I. Zariņa un Z. Luidma… …lugā „Apburtā zeme" trīs laumas — B. …ane un S. Suškova.

J. Ligera uzņ.

…kā eņģelis," ārstei par pārsteigumu, Si…ja zēnu siltu skatu un smaidīdama.

…tik bērni?"

…arāvās, bet atbildēja ar zobgalību:

…tams, patīk. Pagaidām gan tikai citu. Un …i audzināti. Pati esmu uzaugusi pa pusei …et . . . kaut kā esmu aizmānījusies garām …bošanas iestādēm," viņa drūmi, drusku …nēja, nosēkdamās, kā tikko būtu veikusi …ceļa gabalu. Papurinājusi sarkano matu …ēmusi Lailu pie elkoņa un griezdamās at…as pusi, viņa tomēr netika vaļā no uzmācī…s apziņā, ka blakus ir cilvēks, kam viegli …t sirdi, nebaidoties, ka sacītais varētu kā… Par spīti sentimenta lēkmei, Sibilla tomēr …smieklu ne par sevi, ne citiem. „Varbūt …vēks, ko Liliāna labprāt redzētu biežāk pie …es. Man viņa patīk ļoti. Bet es nevaru iztu…kas un kā te notiek. Varbūt, tās ir manas …ikt pie kaut kādas savas dzīves, un manī …ība, skatoties viņas bērnos, kas viņu dievi…eņģeļi. Varbūt, mani kaitina manu vecāku …un Liliānas panākumi bērnu audzināšanā, …nīgi būtu vēlējusies būt šādas mātes paspār… …mani padara traku baigās aizdomas, kas …s, kad redzu kopā Liliānu, Metuzālu un …ainos zēnus. Es varu sev galu padarīt, bet …ēju ticēt, ka pārim, kam mati melni kā pi…zimt bērni ar teiku prinču gaišām cirtām. …to ieminējos Liliānai. Viņa kļuva sarkana …omāju, draudzībai beigas uz mūžu. Bet tad …jās savus retos brīnišķos smieklus un ar …u paskaidroja, ka tā esot dabiskā sugas iz… …citu, viņas vecvecmāmiņa esot bijusi gaiša …kīpa."

…aprotu," paironizēja Laila, „tu katrā ziņā …ūt pierādījumus, ka Metuzāla un Liliānas …elaimīga un ka viņi viens otru piekrāpj?"

…āķīgi pasmīnēja:

…ens no tiem gribētu otru piekrāpt, par to …ubu, ka otrs no tiem pirmo ir šad tad pie… …to es varētu būt diezgan drošā, bet kā viņi …vot zem viena jumta, tas man ir neizpro… …m nav nekā kopīga. Viņu uzskati nesaskan …ktā. Un tomēr viņi dzīvo."

(Turpinājums sekos)

SENU DIENU DRAUGI UN GARĀMGĀJĒJI

Jānis Širmanis: Gaujas vīri. Senu dienu draugu un garāmgājēju skicējumi. Izdevusi Ziemelblāzma, Jānis Abučs, 1957. g., Zviedrijā.

Kam gan nav paticis atmiņās kavēties pie senu dienu draugiem un interesantiem, savdabīgiem dzīves ceļā redzētiem garāmgājējiem? Patika to darīt viņā krastā, patīk vēl vairāk tagad, svešumā savas dienas vadot.

Mūsu tik ļoti labi pazīstamais jaunatnes rakstnieks Jānis Širmanis, kas kā jauno, tā arī vecāko paaudzi līdz šim iepriecināja ar savām jaunatnei veltītām grāmatām — „Kapteini Lāčaķepu" (jau 1936.), „Jūras zaķiem", „Noslēpumainiem rakstiem", „Vilkiem" u. t. t., un tad vēl sevišķi jaunākajām — Krikša četrām grāmatām un kaķu skolas skolotāja Tinča ceļojuma aprakstu pa Latviju, tagad sakopojis savus skicējumus par senu dienu draugiem un garāmgājējiem. Šie skicējumi, kopskaitā pavisam 14, sakopoti nelielā grāmatiņā Gaujas vīri, ko nupat izdevis grāmatu apgāds Ziemeļblāzma Zviedrijā. Gan jāpiezīmē, ka krājumā skicēti ne jau tikai vīri vien, bet arī sievietes un bērni, kas redzēti ne jau tikai pie Gaujas vien, bet arī citur, — Rīgā un tās apkārtnē.

Skicējumi sākas ar 1944. gada pavasari, kad, dzirdot lielgabalu dunoņu, autors, kāda neredzamā paregoņa čukstiem paklausīdams, sēstas uz divriteņa un dodas savus 70 km, uz dzimto pusi, netālu no Burtnieku ezera, lai atvadītos. Tur nonākot, viņš piemin tik nedaudz saulainu gadu un kur ganu puika, mazs vīrelis ar salāpītiem biksu ceļgaliem un pītu salmu platmali galvā (tas jau autors pats!) uzsmaida viņam, kā smaida mīļam, labam draugam:

— Neskumsti! Nāc līdzi!
— Uz kurieni?
— Uz Gaujas krastiem, Vidzemes pakalniem, Juglu, Rīgu. Satiksi draugus. Varbūt pat pasmaidīsi . . .

Tālāk savu atmiņu skicējumos autors nonāk vispapriekš pie jaukiem ļaudīm — līgotājiem, kur ganu Jankam, kad Ķikutu Dagmāra uzliek viņam galvā liela jasmīnu vainagu, kļūst karsti tik karsti, ka dziedāt vairs nespēj. Seko talka sienа laikā, kad divi puiši sacensas pļaušanā, un kad Vilis, kas cīņu zaudējis, apsveic uzvarētāju, un viņa acīs mirdz neliekuļots prieks.

Tālāk seko aizkustinoša skice par . . . brammani Plostu Jēkabu. Darbība norisinās krogū, kur šis brammanīgais Jēkabs apklust un nedzer vairs visu vakaru, kad ierauga, ka spēlmanis, kam viņš pārestību nodarījies šai vakarā, ir bez kājām. Un tad redzam veco Celmu, kas, pie Ložmetēju kalna kādreiz ievainots, atbrīvojas no toreiz iemantotajām briesmīgajām galvas sāpēm, peldēdamies Gaujā — arī ziemu.

Autors rāda „lāci" — lauku puisi Kristapu, kas, sirdsmieru zaudējis, nespēj izšķirties, kuŗa meita mīļāka — Ieva vai Regina, un tur ir dažādu izdarību apraksts, sakarā ar to, vecā gada vakarā. Skicē arī abas meitas, saimnieci, ganu Janku. Tālāk redzam irnieku, vecpuisi, kas spēlē kārtis pats ar sevi, savādnieku siernieku Gruzīti un viņa atriebšanos vēl pēc 10 gadiem aptieknieciei.

Jauks ir zaļumballes apraksts. Paleju lopu gans Zāļīšu Gusts, kas Ziemsvētku vakarā, iedams pie mātes, mežā apmaldās un nonāk jaunsaimnieka kaŗa invalīda Zaķa mājās, kas nosaukts par Melno Zaķi; tas liels savādnieks, kaŗā granātu šķembām ievainots, ar retainiem vaigiem, un ganu zēns piedzīvo to, ka var liecināt, ka Melnais Zaķis nemaz tāds briesmīgs nav, kam meža mājā vien vajadzētu dzīvot.Jauks viņš sirdī, un, cita starpā, viņam grāmatu vairāk nekā — skolotājam!

Tālāk skicēti divi draugi — jauni mūziķi un glītā meita Velta Pārdaugavā, Biķernieku kurpnieks Ezītis, un tad vēl pāris skicējumu par — makšķerniekiem, starp tiem arī par Jāni Jaunsudrabiņu, ar kuŗu kopā autors makšķerējis foreles. Nākošo makšķerēšanu norunājuši, priecīgi šķīrušies, jo tad vēl nezinājuši, ka foreļu strauts drīz būs tāls, tāls sapnis . . .

Un tad ir pienācis — 1944. gada rudens. (Tāds arī pēdējā skicējuma virsraksts). Ir atlicis tikai viens vienīgs ceļš — uz vakariem, uz jūru. Autora acis vēl reiz steidzas apglāstīt dzimtenes debesis, rudens krāsās greznotās birzis un kurzemnieku klusos ēku puduŗus. Viņš ir satraukts kā bērns, kas drūzmā pazaudējis māti. Viss jāatstāj! Viss! Dzimtene, Jugla, vecās Biķernieku priedes.Līdzi var paņemt tikai skumjas. Tur vecs piekrastes ozols kaut ko saka, un ceļmalas bērzs, bet — lielgabali rūn . . . Bet nu tagad autors pazaudējis dzimteni, katru rītu ar vēju un mākoņiem sūta sveicienus savas dzimtenes draugiem un stāsta, ka, ja lielais Lēmējs piešķirs viņam atceļu, būs viņam vienalga, vai bērza lapas dzeltenas vai plaukuma zaļumā — kā veci paziņas viņi tiksies atkal pie Daugavas, Gaujas un Juglas.

Tāda ir šī saturā jaukā, tiešām glīti izdotā Jāņa Širmaņa jaunā grāmata.

A-ns.

Septiņpadsmitgadīga autora panākumi

Andijs Bilimovičs ir plecīgs 17 gadīgs vinipegietis, kas Kanadā ieradies 1953. gadā. Viņš dzimis Belgradē; viņa vecāki ir krievu izcelsmes. Divi ar pus gada pavadījis Triestas bēgļu nometnē, no kurienes ar vecākiem ieradies Kanadā.

Visus šos gadus viņš galvu turējis augstu, raudzīdamies virs mākoņiem, bet ar kājām stāvējis cieši uz zemes. Viņš savācis visāda veida ziņu izgriezumus par lidmašīnām un vadāmām raķetēm. 15 gadu vecumā, kad Andijs vēl bija skolēns, viņš par šīm lietām uzrakstīja grāmatu.

Šo grāmatu tikko kāds apgāds izlaidis tirgū Losandželosā. Andijs to sarakstījis pa savu brīvo laiku, mācīdamies Minnesotas Foriboltas Šatuka skolā, kur viņš saņem stipendiju.

A. B. cerējis, ka tā būs „bibliotēku klases" grāmata, bet izdevējs to izlaidis kā populāru grāmatu papīra vākos ,to pārdodot par 75¢ — un samaksājis viņam $1.500,- honorāru.

Autors saņem arī vēl pusotra centa par katru eksemplāru, ko pārdod virs 100.000. Izdevējs grāmatu jau iespiedis 125.000 eksemplāros.

Savā grāmatā ar virsrakstu „Strūklidmašīnas un raķetes" Andijs uzrāda apbrīnojamu prasmi aprakstīt sarežģītas technikas detaļas katram lajam saprotamā valodā.

Grāmatas 128 lapaspuses niedz sīkus vēstures, darbības un specifikāciju aprakstus par kādām 100 strūklidmašīnām un raķetēm, ko ražojušas Savienotās Valstis, Padomju Savienība, Lielbritānija, Francija, Zviedrija, Kanada un Vācija.

Viņš 1955. gadā uzsāka sarakstīties ar lidmašīnu fabrikām visā pasaulē. Drīz vien pie viņa sāka ieplūst sīkdaļas un fotografijas. Par Krievijas lidmašīnām viņš guvis informāciju no „sava archīva" un attēlus no Sovfoto aģentūras Ņujorkā.

„Es iesūtīju manuskriptu dažiem apgādiem, bet tie to noraidīja kā pārāk dārgu, jo es vēlējos, lai lidmašīnas būtu attēlotas krāsās. Tad, kad Trend Books manuskriptu pieņēma, man tas bija jāpapildina ar jaunākiem datiem, ieskaitot jaunākās lidmašīnas un raķetes." Savienoto Valstu drošības virsnieki šo manuskriptu pirms publicēšanas pārbaudīja.

— Ko viņš domā par globālo raķeti —

„Es domāju, ka tā tiem tiešām ir. Lielos apmēros krieviem ir palīdzējuši Vācijas zinātnieki, un boļševiki ir no pēdējiem daudz ko mācījušies", A. B. uzmanīgi komentēja.

Andijs vēl arvien plāno savu nākotni, kas būs saistīta ar strūklidmašīnām un to darbības lauku. Viņš cer kļūt par raķešu inženieri, bet vēl gan nezina, kādā nozarē.

C. S.

Mirdza Kroņleja

ZVEJNIEKA LIGAVA

Klau, vai gan jūra šalkot sāk?
Tumšs padebesis šurpu nāk.
Balts putu vainags tāli sedz,
Uz liecas krasta smilgas.
Balts putu vainags tāli sedz,
Vēl laivu nākam nesaredz,
Skrien, riņķo kaijas zilgas.
Jel rimstiet, vēji, apstājiet,
Mans mīļais tālu jūrā šķiet,
Tam jāpārnāk pirms vētras!
Balts putu vainags tāli sedz
Un milzu viļņu augam redz.

— — —

Dej kāpu smiltis virpuļos
Pār pakalnu, un puduros
Zeļ sīkas kapu mētras . . .

Jauns skaņdarbs

Komponists Tālivaldis Ķeniņš šoruden nobeidzis lielāka apmēra kammermūzikas darbu: „Klavieŗu kvartetu" klavierēm, vijolei, bračai un čellam. Skaņdarbs iecerēts 3 daļās un ir pirmais šāda veida instrumentāldarbs latviešu mūzikā. Jaundarba pirmatskaņojums paredzēts II. Amerikas. latviešu dziesmu svētkos Ņujorkā, nāk. gada jūlijā, Jaundarbu koncertā.

„JAUNĀS GAITAS"

pēdējie numuri izpirkti

Amerikas latviešu jaunatnes apvienības apgāds, kas izdod jaunatnes plašāko žurnālu „Jaunā Gaita" ziņo, ka plašās un bagātās vielas dēļ vairs nav krājumā divu numuru (Nr. 8 un 9); tie tika jo ātri izpirkti.

Jaunās Gaitas Nr. 11 iznāks oktobra beigās, bet 12. n-rs iznāks Ziemassvētkos.

Līdz 30. decembrim Jauno Gaitu var pasūtināt dāvināšanai par pazeminātu cenu: gada abonements tikai $3,-

Sludinājums par brīvu eksemplāru saņemšanu vairs nav spēkā (kā bija teikts, ja pasūtina uz vienu vai diviem gadiem).

Pasūtinājumus var pieteikt pie L. Neimaņa, P. O. Box 44., Kalamazoo, Michigan.

ALJA's inf. nod.

Igauņu gleznu izstāde

O Upsalas kolledžā (pie Ņujorkas), 26. oktobrī atklāja igauņu gleznu izstādi. Izstādē piedalās 33 mākslinieki ar 81 darbu. Atklāšanas aktā runāja kolledžas prezidents un Igaunijas ģenerālkonsuls J. Kaivs. Izstāde turpināsies līdz 9 novembrim.

Kolledžā par mācības spēku darbojas igauņu prof. P. Sāgpaks, kas arī ierosinājis izstādes sarīkošanu. Kolledžā studē arī vairāki igauņu studenti. Ir nodoms sarīkot kolledžā arī latviešu un lietuviešu mākslas izstādi.

KLUSA, BET LIELA DARBA VEICĒJS

BENEDIKTA ČEVERA 50 GADI

Daudziem draugiem un kopīga darba darītājiem nemanot un nezinot, 50. dzimšanas dienai nesen klusi aizlavījās gaŗām kultūrāli sabiedrisks darbinieks Benedikts Čevers. Lai ir atļauts te sniegt viņa dzīves un darbības īsu raksturojumu.

B. Č. dzimis 1907. g. 27. jūlijā Rēzeknes apr. Varakļānu pag. Čeveru sādžā, kā trešais piecu dēlu ģimenē. Pēc Varakļānu tautskolas un ģimnazijas beigšanas viņš studēja Latvijas universitātē tieslietas, kur 1937. g. ieguva mag. iur. gradu. Kanadā viņš studijas atsāka 1949. g. Kičenerā Sv. Hieronima (St. Jerome) kolledžā, kur 1951. g. ieguva B. A. gradu, 1951-53. g. studēja Otavas universitātē, kur 1952. g. ieguva Master of Arts gradu ar uzslavu, pēc tam nolika doktora eksāmenus un tagad gatavo doktora disertāciju „Valsts varas apjoms un tās robežas", ko tuvākā laikā cer aistāvēt.

Interese par polītiski-sabiedriskiem un kultūras jautājumiem un pamatīgas studijas jau no agrām dienām B. Č. izvirzīja izcilu tautas darbinieku pirmajās rindās. Studiju laikā viņš aktīvi piedalījās studentu organizātoriskā darbā, būdams Latviešu katoļu jaunatnes b-bas, studentu b-bas „Dzimtene", „Fraternitas Catholica", kā arī Latviešu katoļu akadēmiķu b-bas dibinātājs, loceklis un vadītājs. 1931. gadā ar viņa palīdzību noorganizēta Latviešu katoļu strādnieku b-ba, un Č. bija šīs b-bas Rīgas nodaļas vadītājs. Kopš 1931. g. B. Č. bija Latgales kristīgo zemnieku un Katoļu partijas akadēmiskās sekcijas vadītājs, bet kopš 1932. g. šīs partijas Centrālās komitejas ģenerālsekretārs, kā arī partijas statūtu un programmas galvenais ideologs. Ražīgs bija arī viņa ierēdņa darbs nodokļu inspekcijā Rīgā, Madonā, Aizputē un Daugavpilī, no 1941. līdz 1944. g., izceļošanai uz Vāciju.

Vācijas periodā viņš bija aktīvs Neuöttingas latviešu nometnes organizātoriskā darba veicējs, kā arī pāvesta delegāta Dr. P. Lavrinoviča padomnieks latviešu sabiedriskajos jautājumos.

Kopš ieceļošanas Kanadā (1949.) B. Č. bija ļoti rosīgs šejienes un ASV latviešu sabiedriskajā darbā. Viņš bija Latviešu katoļu kultūras centra organizētājs un visus gadus tā valdes loceklis, pag. gadā ievēlēts LNAK padomē un ir tās pirmais priekšsēža vietnieks, Otavas Latviešu b-bas dibinātājs un tās vadītājs, kā arī aktīvs Latviešu katoļu studentu apvienības „Dzintars" loceklis un goda tiesas priekšsēdis. Kopš 1953 g. B. Č. ir Centrāleiropas Kristīgo demokratu ūnijas aktīvs biedrs un tās padomes viceprezidents. Šai organizācijā vadīdams pilnsapulces un sekciju sēdes, viņš daudz darījis Latvijas tiesību aizstāvēšanā, tāpat piedalījies pag. gadā Kristīgo demokratu kustības pasaules kongresā Parīzē, kur vadījis latviešu delegāciju.

Būdams izcils vārda meistars, viņš nav svešs arī latviešu presē. B. Č. ir LPB Kanadas kopas biedrs un rakstījis Zīdūnī, Latgolas Vordā, trimdas presē kā arī angļu dienas presē par Latvijas problēmām.

B. Č. ir savas iedzimtās gara dāvanas izkopis līdz iespējamai pilnībai. Starp viņa plašām zināšanām un ticību nav plaisas, tāpēc viņš kļuvis par latviešu kristīgo tradiciju spilgtu pārstāvi un visu cienījamu personību. Viņš ir nosvērts un mierīgs visos dzīves apstākļos un izprātīgs pret citiem cilvēkiem. Ar savu noteikto stāju un sapratēja padomiem B. Č. daudzu tautiešu dzīves gaitas darījis vieglākas un gaišākas. Kā īsts kristietis viņš ir rūpīgs pret visiem un kā liels patriots viņš vienmēr un visur iestājas par Latvijas tiesībām. B. Č. tiek aicināts un uzklausīts lielās un mazās sanāksmēs, jo viņa spriedumi ir precīzi, skaidri, vienkārši un patiesi.

Novēlam jubilāram Dieva palīgu un panākumus labu un lielu darbu veikšanai arī turpmākos mūža gados.

H. Tichovskis.

SPOŽAS ATSAUKSMES PAR LATVIEŠU MŪZIĶIEM

„Latviešu Trio" (Viktors Ziedonis, vijole, Jānis Ādamsons čello un Valdemārs Meļķis, klavieres) noslēdzis ļoti sekmīgu turneju pa Amerikas rietumpiekrasti, spēlējot 12 koncertus. Ļoti labas atsauksmes presē ieguvis arī viņu atskaņotais Tālivalža Ķeniņa „Trio". Tā Portlandes „Oregon Journal" mūzikas recenzents M. Klarks raksta:

„Jauns skaņdarbs jaunas grupas atskaņojumā var būt atsvaidzinošs notikums Jau pirmās divpadsmit taktīs Ķeniņa kompozicija atklāja skaņdarba vienreizējo izdomas bagātību. Reti kad jauna kompozicija ir tā saistījusi mūsu interesi, kā šis modernais darbs, kuŗa lielā mūzikālā vērtība ir līdzīga tā apburošam šarmam. Ķeniņa skaņdarbs aizēnoja visu pārējo programmu.

„Latvian Trio" mūziķiem modernā mūzika ir tuvāka par klasisko un to pierādīja viņu tautieša skaņdarba apbrīnojamais iztulkojums."

„Latviešu Trio" vadītājs V. Ziedonis, kas ir arī vijolnieks Indianapoles simfoniskajā orķestrī ,saistījies bez tam kā mūzikas direktors un ērģelnieks Maijera kapellas presbiteriāņu baznīcā Indianapolē un, kā vēsta „Indianapolis Times", nodomājis pie baznīcas nodibināt arī orķestri.

Žiljarda stīgu kvartets Toronto

Viens no ievērojamākajiem amerikāņu stīgu kvartetiem — Žiljarda kvartets (Juilliard string quartet), šīs nedēļas nogalē dos 3 koncertus Toronto Karaliskās konservātorijas zālē.

Pirmais koncerts notiks ceturtdien, 4. novembrī, kad kvartets atskaņos Bokerīni, Bartona un Šūberta darbus. Piektdien, 8. nov., programmā Mocarts, Albēns Bergs un Bēthovens, bet pēdējā koncertā 9. novembrī dzirdēsim 3 Parsella fantāzijas, Eliotu Karteru un Haidnu. Visi koncerti sāksies plkst. 8:30 vak.

Bez tam 7. nov., plkst 3 pp. Konservātorijas telpās katrs interesents par brīvu varēs noklausīties lekciju par Bartoka kvartetiem, ko augšminētā mūziķu vienība spēlējusi vairākos ciklos, viesojoties daudzās vietās ASV un Eiropā.

Kvartetā spēlē Roberts Manns un Roberts Koffs — vijoles, Rafaēls Hiljērs — viola, un Klauss Ādams — čello, koncertējot kopā jau kopš 1946. g., veidojot saansambli pie slavenās Žiljarda mūzikas skolas Ņujorkā. Kritiķi šo ansambli uzskata par vienu no ievērojamākajiem savā žanra pasaulē.

KNUTS LESIŅŠ

PĒDĒJĀS MĀJAS

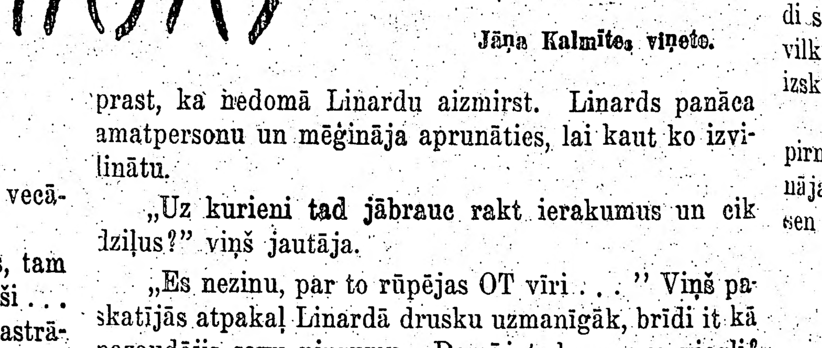

Jāņa Kalmītes vinjete.

58. turpinājums

Linards dairījās.

„Ejiet, citādi būs nepatikšanas," noņurdēja vecākais policists.

„Laidiet ap stūri, kad varat, bet uzmanieties, tam dullajam pirmo dienu amats, priekšnieki aizmukuši . . . Un galu galā nekas liels nedrand: kādu dienu pastrādāsit ar lāpstu, ja lāpstas atradīsies . . . "

Viņš aizgāja tālāk, smaidīdams un jokodamies ar pajūgu ļaudīm.

Varētu mukt — domāja Linards, bet — uz kurieni?

Ja tiešām tāda pavēste ierasties nocietināšanas darbu veikšanai kaut kur ārpus Rīgas bija izsūtīta, tā varētu pa šo laiku būt viņa pastkastītē pienākusi, un jautājums, vai tādai klausīt vai neklausīt, tik un tā būtu risināms. Gan to varētu apsvērt gluži mierīgi virtuvē, dzeŗot kafiju vai pajokojoties ar Gunāru.

Vakar tēva bēŗu dēļ un visu vēlāk sekojošo diezgan sarežģīto notikumu plūsmā viņam nebija ienācis prātā paskatīties savā pastkastītē. Patiesi viņš no tās nekā negaidīja, atskaitot kādu vēsti no Māras, kādēļ vasarā bija ļoti nepacietīgs to katru rītu pārskatīt. Bet pēdējās dienās arī šīs vajadzības vairs nebija. Māra bija atradusies, atnāca pati — un aizgāja . . . Nē, nebija nekādas vajadzības iedomāties, ka kāds viņam varētu rakstīt. Bija tikai aizmirsies, ka rakstīt varētu arī kādas stulbas iestādes, kā policijas iecirknis, kuŗa priekšnieks aizmucis un kuŗā kāds palikušais noreiba no varas izsūtīt pavēstes un aizturēt cilvēkus, varbūt pats glābdamies no kaŗošanas vai nepatīkamākiem pienākumiem. Šais laikos patiesi nevarēja nekad pateikt, kādēļ īsti kāds cilvēks darbojās, pēkšņi pat itin sparīgi; varēja izrādīties, ka viņam pavisam citi nolūki, nekā izpaudās pašā darbībā.

Kamēr Linards ar smaidu to pārdomāja, policists atskatījās un māja sekot ciešāk, skaidri likdams saprast, ka nedomā Linardu aizmirst. Linards panāca amatpersonu un mēģināja aprunāties, lai kaut ko izvilinātu.

„Uz kurieni tad jābrauc rakt ierakumus un cik dziļus?" viņš jautāja.

„Es nezinu, par to rūpējas OT vīri . . . " Viņš paskatījās atpakaļ Linardā drusku uzmanīgāk, brīdi it kā pazaudējis savu ņiprumu. „Domājat, ka mums viegli? Kādam par kārtību jārūpējas un kādam arī jāizpilda pavēles. Mēs izsūtījām pavēstes un mums vajadzīgs zināms daudzums cilvēku. Domājat, es nezinu, ka tas nevienam nepatīk? Manis dēļ mūkiet, ko kājas nes, man tikai jānogādā jūs līdz transportam, lai sanāk pilns skaits. Un tas nav sliktākais — jūs var noķert uz ielas un uzsēdināt uz kuģa, kā stāvat, aizsūtīt uz Vāciju. Kādēļ nebraucat?"

„Gribēju drusku pastaigāties kājām, man labāk patīk Kurzemē," Linards atrunājās. „Ja vajadzīgs, man nav nekādu iebildumu braukt uz Vāciju, bet varbūt mūsu taisītie nocietinājumi boļševikus aizturēs un nebūs vairs vajadzības braukt."

Ņiprais vēlreiz paskatījās Linardā, ar drusku viltīgu smaidu. Patiesi, tuvumā aplūkojot, šī seja nemaz neizlikās tik stulba, un Linards sāka domāt, par kādu cenu varētu atpirkties: somā bija pāris kortelīšu spirta un cigaretes. Nopūlēties ar rakšanas darbiem varbūt nebūtu veselībai kaitīgi pāris dienas kaut kur aizmugurē, traucētu vienīgi doma par darba bezjēdzību. Tikt uzsēdinātam ar varu kādā kuģī, lai brauktu uz Vāciju, viņa apstākļos arī nebūtu nekāds pārsteigums. Tas tik būtu jauki, ja viņu apsardzībā novestu uz ostmalu un uzsēdinātu uz tā paša kuģa, ar kuŗu brauca Māra un Marija!

To iedomājoties, viņš iesmējās. Ņiprais policists drusku savilka pieri, domādams, ka varbūt tiek izsmiets. Viņa labvēlīgais noskaņojums pret Linardu sazvārojās — un bija jau par vēlu uzsākt kādus maiņas larijumus, jo vācu žandarms māja ar roku pa gabalu pasteigties.

Tā kopā ar dažiem citiem tikpat apjukušiem un tādiem, kuŗiem nebija nekādas ceļa somas, Linards nokļuva smagajā automašīnā.

Pie kādas iestādes to apturēja, mašīnā sakāpa vairāk cilvēku; bet tie bija apzinīgie, kas acīm redzot, bija izlasījuši pavēstes un pēc attiecīgām pārdomām nolēmuši tām klausīt. Viņi bija drūmi, nerunīgi, bet gludi skūtiem zodiem, ar sagatavotu rokas somu un apvilkuši iespējami sliktāko drānu kārtu; par gabalu bars izskatījās diezgan raibs.

„Nu tad zaļumos — uz Siguldu vai Koknesi! Vai pirmo reizi ekskursijā, mīļie? Un vēl par velti!" runāja kāds stāvus piecēlies, kas acīm redzot tikai nesen bija šķīries no stingrāka malka, uzsākdams dziedāt:

Pār kapiem laižas melnas vārnas
Un žēli ķērc: nav vērts, nav vērts . . .

Dažs smaidīja, dažs sadrūma, tomēr vairums beidzot pievienojās dziesmai, smagajai auto mašīnai, ar dažu Todta organizācijas kaŗavīru apsardzībā, izlīgojot cauri Rīgas priekšpilsētām uz dienvidaustrumiem gar Daugavu.

31.

Gar lielceļu mežā sadzīto ļaužu pulks sāka nolaist kokus tanku sprostiem pēc dažu Todta organizāciju vīru norādījumiem, kad kļuva dzirdams drebelīgs kāpurvažu troksnis. Pulciņā, kas bija tuvāk ceļam, dažs pacēla galvu un klausījās.

„Tanki," viens noteica.

Linards, ar autā ievīstītu pēdu, atsēdās zem alkšņu krūma un pasmaidīja: „Atkāpšanās! Kā viņi tiks atkal uz priekšu, kad mēs te visu tik smalki nosprostosim?"

„Na, kas tagad ir uz priekšu, kas — atpakaļ? Tikai pēc paša biksēm vari izšķirt," atteica vīrs, kas šurpu braucot, bija uzsācis drūmo dziesmu, bet vēl nebija atradinājies no jautrā garastāvokļa.

Caur koku starpām lielceļa uzkalnā kļuva saredzami pelēki ķermeņi, kas ātri tuvojās mežam. Kāpurvažu grabona pieņēmās spēkā.

Pār lielceļu pārskrēja uztraucies cilvēks un, kaut ko izkliegdams, skrēja mežā.

Svārkus viņš bija pārmetis pār pleсu un muguras maišeli turēja vienkārši rokā aiz siksnas, svārstīdamies tas reizēm sitās skrējējam gar lieliem, traucēdams kājām uzņemt iespējamo ātrumu.„Tanki, tanki," viņš brēca, skriedams gar pirmo strādnieku pulciņu.

Britiņu visi noraudzījās skrējējā ar izbrīnu, pat ar izsmieklu: vai nu maz tagad ļautiņu, kas kļuva pašķidri prātā?

„Nu jā — tanki, kas par to?" kāds miermīlīgi atņēma.

„Krievu tanki, ar zvaigzni!" vīrs nokliedza un, it kā pārējo klātiene šo vietu mežā darītu drošāku par citām, apstājās, lai uzvilktu svārkus un sakārtotu mugursomu. Šai brīdī augšpus mežam atskanēja divi dobji sprādzieni, īsām kārtām ietarkšķējās ložmetējs. Aiz tiltiņa grants bedrēs bija novietojusies neliela vācu apsardzes komanda ar tanku dūrēm. Laikam tā bija mēģinājusi veikt savu uzdevumu. No tās puses parādījās vēl daži bēdzēji. Par darba rīkiem — zāģiem, cirvjiem un lāpstām vairs nebēdājot, katrs meklēja savus svārkus un mugursomu un laidās projām, ieskaitot darba pārraugus vāciešus.

„Die organisation Todt ist doch tot," noteica Linards, priecīgs, ka kaut kas sāk norītēt pēc viņa pareģojumiem, bet to vairs neviens neklausījās. Jo nevienam vairs nebija vaļas. Pat vīrs ar labo garastāvokli kaut kur pazuda. Linards nometās zemē, darbodamies gar savu kājas autu, pārdomādams, kā tas viss tagad varētu beigties, un ka viņš, droši vien, izdarījis kļūdu, pirmīt tomēr nemēģinādams piekukuļot policistu, vai arī pazūdot šepat laukos kaut kur agrāk. Bet zināma melancholija bija viņu noskaņojusi uz bezdarbību. Kas ir prātīgāk — kulties vienam pa laukiem, vai turēties kopā ar nocietinājumu darbu strādniekiem, — to tieši līdz šim mirklim, kad parādījās krievu tanki, arī bija grūti paredzēt.

Kā kaŗa sākumā vācieši, tā tagad krievi raidīja tanku strēles visur, kur juta tukšu vietu frontes izburbējušā miesā, nebēdādami par aizmuguri un pierādīdami jaunā saukļa pareizumu: „Ņemci nas naučiļi vojevatj, a mi ich otučim (Vācieši mūs iemācīja kaŗot, bet mēs viņus atmācīsim)", papildinot to ar kādu vecāku atziņu: „Ņemec to umnij, da um u ņevo durak (Vācietis jau gudrs, bet prāts viņam muļķis)."

Daugavpils bija kritusi. Demorālizētās vācu armijas daļas, kuŗu kaujas spējas tikai vājināja par kaŗa iznākumu jau šaubošos veco rezervistu gada gājumu papildinājumi, vilkās pa dažādiem ceļiem uz Rīgas pusi. Civiliedzīvotājus savāca komandās un sūtīja nocietinājumu darbos, par kuŗiem neviens nezināja, kur un kam tie vajadzīgi.

(Turpinājums sekos)

IZĪRĒ TELPAS
VIESĪBĀM - KĀZĀM
u. c. gadījumos
DV NAMĀ, 123 Huron St.
Dienā EM 8-0792
Zvanīt vakaros EM 6-0101, Toronto.
IZGĀDA DZĒRIENU ATĻAUJAS

S. HEIFETZ, NOTARY PUBLIC
55 Wellington W., (tuvu Bay St.) Toronto, Ont. tel. EM 6-6451
Vecākais ceļojumu un notāriāta birojs Kanadā — 35 gadu pieredze. Pieredze immigrantu lietu kārtošanā, notāriālu dokumentu, Kanadas pavalstniecības, vīzu un dokumentu tulkojumu lietās. Runā krieviski, vāciski un latviski

Apg. LATVJU GRĀMATA
JAUNĀKĀS GRĀMATAS
Prof. K. Kārkliņa monografija — RUDOLFS BLAUMANIS $3.80
Kopotu rakstu 12. sēj., pērkama arī atsevišķi.
Rich. Ērgla romāns — PELĒKO BARONU SENČI I $2.80
— PELĒKO BARONU TĒVI II $3.00
Vēsturnieka R. Ērgla rom. ir viens no retajiem darbiem par latviešu dzīvi dziļākajos klaušu laikos.
E. Birznieka - Upīša — PASTARIŅA DIENAS GRĀMATA $2.60
— PASTARIŅŠ SKOLA $2.40
Visvairāk publicētā grāmata mūsu jaunatnes literatūrā.
Gleznainā valoda saista lielus un mazus, jaunus un vecus. Vērtīga dāvana skolu jaunatnei.
KRĀJUMĀ
DV GRĀMATNĪCĀ
123 Huron St., Toronto, Ontario, Canada

ZIEMEĻBRIEDIS

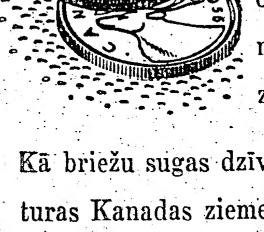

Katram Kanadas 25 centu naudas gabalam mugurpusē ir iespiests ziemeļbrieža attēls.

Kā briežu sugas dzīvnieks, ziemeļbriedis uzturas Kanadas ziemeļos no Labradoras līdz Aļaskai, tādos apgabalos, kur citi brieži nedzīvo nepiemērotā klimata dēļ.

Kanadas eskimosi ziemeļbriežu ādas lieto apģērba un telšu pagatavošanai, bet gaļu bargajos ziemas mēnešos izmanto uzturam.

Katru ziemu brieži baros pārvietojas no ziemeļiem uz dienvidiem un, pavasarim iestājoties, dodas atkal atpakaļ uz ziemeļiem. To izdevīgi izmanto eskimosu mednieki.

Ziemeļbrieži ir labi pazīstami ziemeļapgabalu dzīvnieki. Tie ir vēsturiski nozīmīgi, jo dod Kanadas ziemeļu apgabalu iedzīvotājiem — eskimosiem iespēju eksistēt.

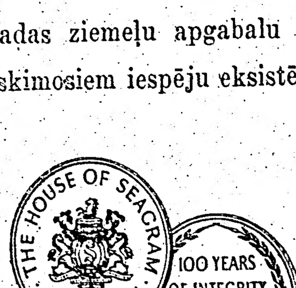

The House of Seagram

Dzērienražotāji kopš 1857.

PADOMI NAMAMĀTĒM

H. KRONE - BALDUMA

SĒŅU ĒDIENI

Sēņu ir daudz, bet šai kontinentā tirgū dabūjami vienīgi šampinjoni, kādēļ pievērsīsimies tikai šai šķirnei. Tos lieto kā garšvielu virām un mērcēm, bet arī kā piedevu dažādiem ēdieniem. Uz režģiem cepts stēks garšo lieliski, bet tikpat labi var arī šādā veidā sagatavot šampinjonus un kā piedevu līdz ar kartupeļiem dot klāt stēkam.

Ņem lielus šampinjonus, notīra un nogriež kātiņus. Pēdējos var izmantot virām vai mērcēm. Sēnes pārziež ar eļļu un sakārto uz režģiem, liek sakarsētā krāsnī un cep gatavas, pārkaisa ar sāli, tad sakārto uz cepešbļodas blakus stēkam.

Vārītai vēršu gaļai ļoti labi var dot klāt sēņu mērci. Pāri palikušajiem sēņu kātiņiem, ja to nav pietiekami daudz, klāt var pielikt vēl sēnes, lai būtu apm. ½ mārc. Sēnes sasmalcināmas un sautējamas 3 ēd. kar. karstā sviestā, pievienojot 1 mazāku sasmilcinātu sīpolu un vienu tējkaroti sasmalcinātu pētersīļu lapiņu, pārkaisa ar 3 ēd. kar. miltu, apsautē. Tad pielej vai nu ūdeni, vai gaļas novārījumu pēc vēlēšanās, t. i., cik biezu mērci vēlas, kā arī ½ citrona sulu un mazliet muskatrieksta. Sāli pieliek pēc garšas un tad sautē apm. 20 minūšu. Ja vēlas, var arī pievienot vienu ēd. kar. tomātu biezeņa.

SĒNES AR SPINĀTIEM

2 mārc. spinātu, ½ mārc. sēņu, 1 ēd. kar. sviesta, 1 ēd. kar. eļļas, sāls pēc garšas.

Notīrītus spinātus izsautē eļļā, tad, šķēlēs sagrieztas, sēnes sautē sviestā. Gatavus sakārto uz bļodas pēc vēlēšanās.

MAKARONU UZPUTENIS AR ŠAMPINJONIEM

300 gr. makaronu, 500 gr. šampinjonu, 1 ēd. kar. sviesta, 1 ola, mazliet piena, 2 ēd. kar. rīvēta siera, 1 ēd. kar. rīvmaizes, 2 ēd. kar. sviesta, sāls pēc garšas.

Makaronus novāra sāls ūdenī, notecina uz sieta. Sēnes sasmalcina un sautē 1 ēd. kar. sviestā. Tad sēnes sajauc ar makaroniem, saliek ar sviestu ieziestā formā. Olu, pienu, sāli un sieru sakuļ un pārlej sakārtotai masai, pārkaisa ar rīvmaizi un uzliek sviesta piciņas. Cep vidējā karstumā 30—35 minūtes.

PIKANTI, PILDĪTI ŠAMPINJONI

Ņem 6—8 sēnes, 2 šķēles baltmaizes bez garozas, 100 gr. dūmdesas, 1 olu, sāli, sviestu cepšanai.

Sēnes notīra un cep cepeškrāsnī ar visiem kātiem. Gatavām kātiņus nogriež, tos sasmalcina un sajauc ar pienā izmērcētu un nospiestu baltmaizi līdz ar sasmilcinātu desu un olu. Visu labi sajauc un pilda sēnēs. Pārkaisa ar sasmalcinātām ķimenēm, liek ar sviestu ieziestā pannā un katrai sēnei uzliek sviesta piciņu. Cep 10 minūšu. Šādi pildītas sēnes var pasniegt kā priekšēdienu vai arī pie gaļas ēdieniem vai sautētiem rīsiem. Šādā veidā var arī pildīt baravikas.

SĒŅU — OLU PASTĒTE

6 olas, ¼ litr. piena, 1 mārc. sēņu, 6 maizes šķēles, 1 ēd. kar. sviesta, sāls.

Olas sakuļ ar pienu un sāli, pievieno smalki sakapātas sēnes. Liek ar sviestu ieziestā formā karstā ūdens peldē. Lēni vāra, kamēr masa sarec. Tad olu masu izņem un liek uz grauzdētām baltmaizes šķēlēm.

SĒŅU SAUTĒJUMS

2 mārc. sēņu, 50 gr. sviesta, 2 ēd. kar. miltu, 4 ēd. kar. salda krējuma, 1 citronu, sāli pēc garšas.

Notīrītas sēnes sagriež šķēlēs, pārkaisa sāli un sautē 5 minūtes pašu sulā, tad notecina uz sieta. Sviestā sasautē miltus, pielej notecināto sulu un saldu krējumu. Ja vēlas, var pievienot 1 ēd. kar. vīna. Vēlreiz uzvāra, sakārtotas pārliek ar citrona šķēlēm. Klāt dod ceptus kartupeļus, sautētus rīsus vai arī pankūkas.

SĒŅU KOTLETES

Sēņu kotletēm ņem jaunas, baltas sēnes. Novelk mizu un sagriež šķēlēs. Pārkaisa ar sāli un pipariem. Olu sakuļ ar vienu ēd. kar. piena. Sēņu šķēles vispirms iemērc miltos, tad sakultā šķidrumā, cep karstos taukos vai sviestā no abām pusēm gaiši brūnas. Gatavās sēņu šķēles sakārto uz sakarsētas bļodas un pārlaista ar citrona sulu.

SĒŅU — SAKŅU SAUTĒJUMS

Sēņu - sakņu sautējumam var ņemt kāļus, seleriju saknes vai arī pukķāpostus. Ja ņem visas saknes, tad katra atsevišķi jānovāra sāls ūdenī. Notīrītas sēnes sasmalcina un sautē sviestā līdz ar citrona sulu. Sviestā sasautē miltus, pielej sakņu novārījumu, pieliek sāli un muskātu. Pievieno sautētas sēnes un sagrieztās saknes. Visu vēl reiz uzkarsē un pasniedz galdā.

ŠAMPINJONI ITALIEŠU GAUMĒ

Nomazgātus un šķēlēs sagrieztus šampinjonus sautē eļļā, pieliekot sasmalcinātu sīpolu, pētersīļu lapiņas, sāli, piparus. Pirms tas izsautēts, pievieno citrona sulu. Ja vēlas, īsi pirms sautējums gatavs, var pielikt arī mazliet pameransa siera.

OLU KULTENIS AR SĒNĒM

6 olas, 2 ēd. kar. piena, 1 ēd. kar. sviesta, 100 gr. žāvēta, caurauguša speķa, 1 mārc. sēņu, sāls, 1 tējk. kar. pētersīļu lapiņu.

Sakarsētā sviestā sautē sagriezto speķi līdz ar sagrieztām sēnēm. Tad sakuļ olas ar pienu un pārlej sautējumam. Maisa, kamēr olu masa sarecējusi.

SĒŅU VIRA

1 mārc. sēņu, 50 gr. sviesta, 1 mazāks sīpols, pētersīļu lapiņas, 100 gr. miltu, sāls un muskāts.

Sēnes notīra un nomazgā, sasmalcina līdz ar sīpolu un pētersīļu lapiņām. Sautē sviestā. Pārkaisa miltus un apsautē, pārlej visu ar 1½ litr. verdoša ūdens. Vāra pusstundu. Ja vēlas, virai var pievienot skābu vai saldu krējumu.

Aiz DZELZS aizkara

OKUPĒTAJĀ LATVIJĀ

PRETRELIĢIJAS PROPAGANDA

Raksts Rīgas laikrakstā „Padomju jaunatne" 1957. g. 16. augustā.

„UPURU SALAS NOSLĒPUMS"

„...Un tad draugs man pastāstīja interesantas lietas par šo nelielo Upuru salu un Aglonas „brīnumiem".

Kad es vēl biju pusaudzis, par šo salu klīda dažādas baumas. Tantiņas runāja, ka tur baznīckungi braucot nodoties svētām pārdomām „gatavojot savas svētrunas, runājoties ar dievu.

Aglonā ir „svēts" avots, kura ūdens it kā dziedējot visas vainas, dievmātes bildes „brīnumdarbi" ir izslavēti plašā apkārtnē. Kas zina, varbūt salā ir kas tāds — neizskaidrojams, dievišķīgs. Tādus uzskatus laikam veicināja paši baznīckungi, stāstot kā par avotu un citiem „dieva darbiem". Toreiz baznīckungos bija liela ietekme, Aglonu atzina par Baltijas katoļticības centru.

Kur tagad vidusskola, tur bija garīgais seminārs ar apmēram 300 studentiem, bagāto saimnieku dēliem, kas cerēja vēlāk kļūt par baznīckungiem. Tagad Aglonas baznīcai ir tikai pāris baznīckungu, bet toreiz bija 24 ar dekānu priekšgalā. Un klosterī, kur tagad vairs tikai dažas vecas sievietes, dzīvoja vairāki simti jaunu mūķeņu. Viena tāda — Tekla no Ignatovas — bija tālā apkārtnē pazīstama. To kādreiz bija pametuši 3 brūtgani, un šī tad paņēmusi no tēva saimniecības 3 govis, zirgu, savu pūru un ar to visu atnākusi uz klosteri. Viņu izsludināja par sevišķi „svētu" un vadāja pa tā ārzemēm.

Par visu vairāk mums gribējās izpētīt Upuru salas noslēpumu. Un tā reiz mēs, 3 draugi, kas necienīja baznīcas mānus, kādu vakaru sēdāmies laivā, lai noskaidrotu, kas tur īsti ir. Pa niedrēm slēpdamies, nokļuvām līdz salas zemajam galam. Ar grūtībām pārbridām muklāju un, pārgājuši kalnu, nokļuvām dienvidu malā. Te, ezera krastā bija nolikti dekāna apģērba gabali, apavi, gan tukšas, gan pilnas vīna pudeles un dažādi ēdieni . . . bet pats baznīckungs pluncājās seklajā, pilnā, spožā mēness apspīdētajā ūdenī.

Lūk, kas te notika! Visiem šiem Aglonā dzīvojošiem garīdzniekiem un mūķenēm taču vajadzēja kādu vietu, kur varētu pēc sirds patikas izballēties un iztrakoties! Par tādu viņi izvēlējās Upuru salu. To bija pat īpaši iekārtojuši, izveidojuši celiņus, apkaisījuši tos ar baltām smiltīm, ierīkojuši klusus nostūrīšus, ērtas lapenes „laukumiņus. Runas par baznīcas viru uzdzīvi bijām gan dzirdējuši.

Nu Upursalas noslēpums bija atklāts. „Mēs nebūtu puikas, ja kaut ko neizdomātu.

Klusi piezagāmies apģērbiem paņēmām tos un — prom! Salas otrā pusē mēs tos noslēpām.

Pārdrošo braucienu laimīgu paveikuši, visi priecājāmies par padarīto. Kaut arī nakts negulēta, arī tagad gulēt negājām, vajadzēja taču redzēt sava brauciena rezultātus. Rīt, 15. augustā, agri no rīta jānotiek svinīgam dievkalpojumam, kas jāvada pašam dekānam, bet kā viņš kails tiks no salas prom? Saucienus nakti diez' vai kāds dzirdēs.

Kad saule jau bija lielā gabalā, redzējām salā kādu cilvēku vicinām baltu drēbes gabalu. To mēs laikam steigā nebijām paspējuši noslēpt. Tad uz salu aizbrauca 2 laivas, viena drīz devās atpakaļ, tad atkal uz salu, un beidzot no turienes laivas devās uz ezera stūri, kur krastā pacēlās „svētās" Aglonas dievmātes templis. Tikai tagad varēja sākties dievkalpojums.

Un mēs, 3 vainīgie, laikam vienīgie zinājām kādēļ tas bija nokavējies...

Divas nedēļas policija okšķerēja pa Somersetas miestiņu un pratināja apkārtnes iedzīvotājus. Dekāns pavēlēja visām Somersetas sievietēm nekavējoties ierasties baznīcā uz grēksūdzi, laikam tādējādi cerēdams atklāt drēbju slēpējus, bet mēs, protams, nevienam nebijām stāstījuši par savām tās nakts gaitām.

Pat sprediķojot dekāns kratīja dūres un dievu vārdā lādēja pārdrošniekus, kas braukuši uz aizliegto vietu un līdz ar to izdarījuši lielāko grēku pret dievu.

Vēlāk mēs iedzīvotājiem pastāstījām par salā redzēto, atklājām baznīcas mānus „Upuru salas" „brīnums", gan nesakot, ka tie esam paši tur bijuši. Cilvēki ticēja un neskatījās vairs uz salu ar tik bijīgām acīm.

A. Spūlis.

Piezīme: Šis nejēdzīgais melu propagandas raksts liecina, kā komunisti cenšas noskaņot jaunatni pret reliģiju un garīdzniecību. Taču arī šādām neliešībām nav panākumu, jo zinām, ka pat komjaunieši baznīcā laulājas un iesvētās.

FEĻETONS, KURĀ „PUĶU VALODĀ" ATSPOGUĻOTS PĀRTIKAS TRŪKUMS PADOMJU LATVIJĀ

Viņa: Ko tu, vīriņ, gribētu šodien pusdienās?

Viņš: Man, patiesību sakot, gluži vienalga.

Viņa: Nesaki, „man vienalga", es gribu pagatavot kaut ko tādu, kas tev garšo.

Viņš: Bet man tiešām ir vienalga. Ēdīšu visu, ko liksi galdā.

Viņa: Tā tu saki gan, bet kad būs jāēd, tad negaršos.

Viņš: Noteikti garšos.

Viņa: Droši vien, tev šodien ir kaut kā īpaši iegribējies. Pasaki man, un es to pagatavošu.

Viņš: Tici, man tiešām nav nekādas sevišķas vēlēšanās. Man garšo viss.

Viņa: Ko tu teiktu par cūkas cepeti? Vai tu gribētu cūkgaļu?

Viņš: Labprāt.

Viņa: Bet ja tā būs pārāk tauka, tas tev var būt kaitīgi.

Viņš: Tad pērc liesu.

Viņa: Tu domā, ka tas tik vienkārši: ieej veikalā un izvēlies? Jāņem, kādu var dabūt.

Viņš: Tad ņem ,kādu var dabūt.

Viņa: Bet ja nu gadās tikai tauka?

Viņš: Tad ņem to pašu tauko.

Pirms mirkļa tu taču teici, ka tauka gaļa tev ir kaitīga.

Viņš: Nu tad pērc kaut ko citu.

Viņa: Bet ko gan?

Viņš: Viss viens.

Viņa: Bet es taču gribētu to, kas tev garšo. Padomā, varbūt lenāks kas prātā.

Viņš: Ko es varu izdomāt? Nu, pērc teļa gaļu.

Viņa: Šodien teļa gaļu? Kur tad šodien lai ķeru teļa gaļu, ja gaļas veikali slēgti?

Viņš: Bet cūkas gaļu tū būtu dabūjusi?

Viņa: Arī ne. Bet varbūt tu gribētu sacepumus?

Viņš: Labs ir.

Viņa: Bet man mājās nav nevienas pašas olas. Kā būtu, ja izceptu ābolu pīrāgu?

Viņš: Lieliski.

Viņa: Bet pašreiz āboli ir dārgi. Zini ko, es nopirkšu zivis. Vai tu gribētu makreles?

Viņš: Jā, labprāt.

Viņa: Bet diez' vai tās varēs dabūt svaigas. Varbūt labāk kādu karpu?

Viņš: Manis pēc — lai būtu karpa.

Viņa: Bet ar karpām ir tik briesmīgi daudz darba. Nu, saki taču beidzot ,ko tu gribi, un nesi tik izvēlīgs.

Viņš: Goda vārds — man pilnīgi vienalga.

Viņa: Tu saki ,ka tev vienalga, bet visu, ko es piedāvāju, tu noraidi.

Viņš: Es?!

Viņa: Protams! Man ēšana nav nekāda problēma. Es varu iztikt arī ar sausiem kartupeļiem.

Viņš: Nu tad vāri sausus kartupeļus.

Viņa: Tikai sausus kartupeļus pusdienā? Tik nabagi jau nu mēs neesam, ka man būtu jāliek galdā sausi kartupeļi. Bet, pagaidi, man šķiet, es redzēju tirgū zaķus. Vai tu gribētu zaķa cepeti?

Viņš: Labi.

Viņa: Bet šodien no tā vairs nekas neiznāks. Zaķis taču jānomērcē. Ja nu tu esi uzdomājis tieši zaķi, tad varēji gan man pāris dienas iepriekš to pateikt un nevis pēdējā minūtē.

Viņš: Nepavisam neesmu to teicis.

Viņa: Iedomājies! Viņš pat Zaķi negrib. Es tiešām nezinu, ko vēl varētu tev piedāvāt. Varbūt tu gribētu saknes?

Viņš: Jā, gatavo saknes.

Viņa: Bet ar saknēm vien tu taču kārtīgi nepaēdīsi. Tu pats nezini, ko gribi. Man jau pilnīgi galva griežas no taviem untumiem. Vislabāk būs, ja tu paēdīsi restorānā.

Viņš: Labi, es iešu uz restorānu.

Viņa: Es jau tā domāju! Tev gribas iet uz restorānu. Jau pašā sākumā es manīju, uz kuru pusi tu velc, tādēļ arī nekas tev nebija pa prātam!

(„Padomju Latvijas sieviete", 1957. g. augusts).

LABĀKĀS ANGĻU VILNAS DRĀNAS
SŪTĪŠANAI PIEDERĪGAJIEM. IETAUPĪSIT LĪDZ 50%.
I. YONG & Co. LIMITED
457 Spadina Ave., Toronto. WA 4-3361.
Atvērts no pl. 9 rītā līdz 6 vak. Sestdienās no pl. 9 rītā līdz 12

GRIEKI UN MĒS

Atceros Rīgā, eksportostā vienu otru reizi nācās redzēt zili - balti svītroto grieķu tirdzniecības fotes karogu, un tas bija pārsteigums. Un jāsaka, ne mazāks pārsteigums man bija šovasar, te Amerikas vidienā, redzēt atkal līdzīgu karogu — un kur? Pareizticīgo grieķu baznīcā blakus amerikāņu karogam. Lasītājs jautās: kāpēc bija jādodas citas tautas, citas ticības dievnamā? Lieta vienkārša. Esmu gan luterānis, kā latvju tautas vairākums, tomēr Tukumā, mācoties īsi pirms I pasaules kaŗa komercskolā, nācās dažas reizes manа kollēgas, arī skolnieka, vietā dziedāt priesteŗa Jansona vadītās pareizticīgās baznīcas korī. Šinīs baznīcās dziedāšana — lai atceramies tikai mūsu pašu „bursakus", bija labi izkopta, tāpēc arī vēlāk nereti Rīgā iegriezos katedrālē, vai nometnes pareizticīgo „baznīciņā" Bavārijā. Šinī krastā, redzot pēc uzrakstiem kiriļicā grieķu ortodoksālo baznīcu, interesējos, vai dziedāšana ir līdzīga. Cik no apmeklējuma varu spriest — ne. Pats dievkalpojums gan ar svecīšu uzdegšanu svētbilžu priekšā,vīraka kūpināšanu, svētumu nēsāšanu, koŗa — ne pašu dievlūdzēju — dziedāšana, atgādināja Latvijā redzēto un dzirdēto.

Par grieķiem mēs, latvieši, maz interesējamies, izņemot, kā teikts, kad gadījuma kuģis ienāk ostā, vai galvaspilsētā mīt daži grieķu tautības tabakas fabrikanti vai augļu tirgotāji. Cita lieta, ja paraudzījāmies gara pasaulē. Sengrieķu zinības, architektūra un māksla, ieskaitot skulptūru ar skaistuma ideāliem, tāpat sengrieķu literatūra, visur bija cienītas. Prof. Hēdenštrems p. p. studentiem lasīja, ka grieķi ir apbrīnošanas cienīgi, uzņēmīgi ļaudis, un viņu visai izrobotā jūŗas piekraste pati ir jau sen grieķus aicinājusi doties tālos un drošos braucienos, lai nodibinātu tirdznieciskus sakarus. Un kādi tirgoņi! Taču bija pazīstams izteiciens: 2 ebrēji un viens armēnis, bet tikai 3 armēņi līdzinās vienam grieķim.

Tiešām, mazajai Grieķijai ir visai liela tirdzniecības flote, bet naftas kuģu magnāts Stavros Niarchos, kā daudzkārtējs miljonārs, pērn atrada 5 milj. eks. izplatītajā amerikāņu žurnālā Reader's Digest, oktobŗa n-rā sevišķu uzmanību. Pati Grieķijas territorija, kas pirms 1,5 tūkstoš gadiem bijusi mežu klāta, tagad esot visumā kaila, nabadzīga zeme. Tāpēc nav jābrīnās, ka agri ir sākusies izceļošana uz malu malām.

Maza illustrācija. Kad mūsu prof. Teichmanis nesen deva koncertu Indijā, viņu vēlāk tur dzīvojošais grieķu tirgonis neatlaidīgi centies pārliecināt, ka viņš esot grieķis, jo viņam esot grieķu uzvārds! (Jāpiemetina, ka tiešām grieķiem daudz uzvārdu beidzas kā mums uz -is, vai -os, citreiz -ulos un tml). Daudz grieķu bija Mazāzijā, bet turki tos padzina. Tagad grieķi cer, ka Kipras sala savukārt iekritīs viņu rokās, lai gan 1/5 iedzīvotāju ir turki, un taisnīgākais atrisinājums būtu dalīšana pēc mūsu resp. igauņu Valkas vai italiešu-dienvidslavu Fiumes parauga.

Daudz grieķu ieceļojuši un arī vēl ieceļo ASV. Ir pat vesela pilsētiņa pie Meksikas līča vai vienu pašu grieķu apdzīvota: te mitinās sūkļu svejotāji, kas te atbraukuši kā sava aroda pratēji. Amerikāņu presē daudz telpas veltīts Grieķijas lietām un apskatīts, ko šī tauta devusi Amerikai. Pirmā kārtā min demokratiju, līdz ar pašu grieķisko apzīmējumu, tad ietekmi zinātnēs un mākslās.

Mēs pilsētās redzam pie daudzām celtnēm grieķiskus elementus, bet studentu vienības — korporācijas tagad dižojas grieķu alfabēta burtiem — Paldies LA cītīgai rakstītājai Vidzemniecei, kas vairākos aprakstos aplūkojusi mūsdienu grieķu dzīvi, viņu priekos un bēdās. Viņa ļāvusi arī ieskatīties tautas dvēselē, sniedzot tās izteicējas literatūras pārskatu. Gaidīsim kādu rakstu arī par jaungrieķu valodu, cik latvietim tā labi padodas un vai nav nojaušama latīņu alfabēta drīza pārņemšana? Lai pateicība mūsu vecmeistaram P. Ērmanim, kas ar savu dzejoli Latvieši pasaulē iemūžinājis šo mūsu tautieti.

J. Mierkalns.

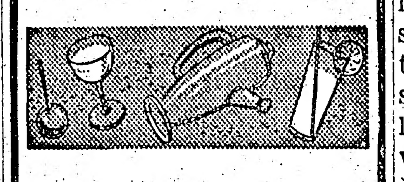

KANADIEŠU IECIENĪTĀ KOKTEIĻA RECEPTE

2. HIGHBALL

Highball ir vienkāršākais dzērienu maisījums. Parasti viskijam pielej ūdeni vai sodas ūdeni. Tas ir patīkams populārs dzēriens visos gadījumos.

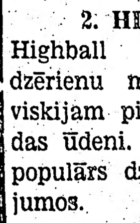

Jāieliek divi vai trīs ledus kubiciņi divpadsmit vai trīspadsmit unču tilpuma glāzē un jāielej pusotras unces Seagram's V. O. vai „83" Canadian Rye Whisky. Pēc tam glāze jāpiepilda ar sodas ūdeni, limonādi vai tīru ūdeni.

Apgāda „ZELTA ĀBELES" agrāk izdoto grāmatu izpārdošanas saraksts - cenrādis

	Pilnā maksa: $	Pazeminātā maksa: $
T O N E — kartonā	12.00	8.40
Latvian - Literature, iesieta	6.70	4.70
A. Liepas - Rigas privātdetektīvi, broš.	2.00	1.40
tp. ies.	2.80	1.95

DV GRĀMATNĪCĀ
123 Huron St., Toronto, Ontario, Canada.

PALACE PIER MĀRT
SESTDI
LABĀKAIS
IEEJA DĀM

JAUNS, liels cenu PAZEMINĀ
pārtikas produktu saiņiem uz
SPĒKĀ TIKAI LĪDZ 1957
No mūsu lielās pārtikas produktu saiņu izvēles
★ 20 mārc. cukura — $11,30. ★ 20 mārc. cūkgaļas
— $18,95. ★ 20 mārc. rīsu — $12,55. ★ 20 mārc. mi
$22,20. Bez tam daudz citu standartsaiņu. Pieprasi
UZMANĪBU! Mēs nosūtām arī 40 mārc. (vie is) pārti
kai uz Padomju Savienības Eiropas daļu.
Visā pasaulē pazīstamās zviedru kājminamās šujam
visiem SPRS rajoniem par cenu tikai $200,00.
Visas cenas uzdotas Kanadas dolaros; norādītajās
Visu mūsu saiņu piegāde garantēta.
MAZAR TRAD
863 Queen St., W., Toronto, Ont., C

CEĻOŠANA
Lidmašīnas — Kuģi — Autobusi — Dzelzceļi — Preču kuģi — Tūrisma vietas — Viesnīcas. Pieteikties jau tagad 1958. gadam. Apkalpo visu pasauli.
APDROŠINĀŠAN
VISĀDA VEIDA APDRO
JUMI: AUTOMOBIĻU —
UGUNI — ZADZĪBAM
LAIMES GADĪJUMIEM
SLIMĪBĀM.
ZVANIET VAI RAKSTIET — TIKSIT LABI APKAL
O. K. JOHNSON & Co. LIMITE
Travel & Insurance Agencies,
697 Bay Sreet, Toronto 2, Ont. EM 6 - 9

KAKTIŅŠ
Transporta firma
Veicam visādus transportus ar modernām mašīnām (
būvmateriālu u. c.). Lūdzam zvanīt
LE 5-6619, katrā laikā, 941 Dovercourt Rd., To

Dr. ROMAN PNIEWSKY
Ilggadīgu prakse slimnīcās Vācijā, Polijā un Šveicē
Speciālists iekšķīgās, sieviešu un veneriskās slimībā
8587 PARK AVE, MONTREL, P.Q., tel. HA 7628, Mont
Runā vāciski un krieviski. Pieņem no 8-9 vak

Zobu ārsts Dr. N. NOVOŠICKIS
(Lietuvietis). Diplomēts Vācijā un Kanadā
345 Bloor St., W. (tuvu Spadina Ave.)
Zvanīt WA 3-2003 pēc norunas pp. un vakaros katru
Runā vācu un slavu valodas

PĀRĀKAS PAR CITĀM!
Penman
IZTURĪGĀS
DARBA ZEĶE
Lielā izvēlē dažāda stila un veida PENMANS DARBA ZEĶES. Kādas jūs arī izvēlēties, iegūsit par zemākām cenām.
ARĪ APAKŠVEĻA — SILTĀ VEĻA
Slavens kopš 1868.

FEĻETONS, KURĀ „PUĶU VALODĀ" ATSPOGUĻOTS PĀRTIKAS TRŪKUMS PADOMJU LATVIJĀ

Viņa: Ko tu, vīriņ, gribētu šodien pusdienās?

Viņš: Man, patiesību sakot, gluži vienalga.

Viņa: Nesaki, „man vienalga", es gribu pagatavot kaut ko tādu, kas tev garšo.

Viņš: Bet man tiešām ir vienalga. Edīšu visu, ko liksi galdā.

Viņa: Tā tu saki gan, bet kad būs jāēd, tad negaršos.

Viņš: Noteikti garšos.

Viņa: Droši vien, tev šodien ir kaut kā īpaši iegribējies. Pasaki man, un es to pagatavošu.

Viņš: Tici, man tiešām nav nekādas sevišķas vēlēšanās. Man garšo viss.

Viņa: Ko tu teiktu par cūkas cepeti? Vai tu gribētu cūkgaļu?

Viņš: Labprāt.

Viņa: Bet ja tā būs pārāk tauka, tas tev var būt kaitīgi.

Viņš: Tad pērc liesu.

Viņa: Tu domā, ka tas tik vienkārši: ieej veikalā un izvēlies? Jāņem, kādu var dabūt.

Viņš: Tad ņem ,kādu var dabūt.

Viņa: Bet ja nu gadās tikai tauka?

Viņš: Tad ņem to pašu tauko.

Pirms mirkļa tu taču teici, ka tauka gaļa tev ir kaitīga.

Viņš: Nu tad pērc kaut ko citu.

Viņa: Bet ko gan?

Viņš: Viss viens.

Viņa: Bet es taču gribētu to, kas tev garšo. Padomā, varbūt ienāks kas prātā.

Viņš: Ko es varu izdomāt? Nu, pērc teļa gaļu.

Viņa: Šodien teļa gaļu? Kur tad šodien lai ķeru teļa gaļu, ja gaļas veikali slēgti?

Viņš: Bet cūkas gaļu tū būtu dabūjusi?

Viņa: Arī ne. Bet varbūt tu gribētu sacepumus?

Viiš: Labs ir.

Viņa: Bet man mājās nav nevienas pašas olas. Kā būtu, ja izceptu ābolu pīrāgu?

Viņš: Lieliski.

Viņa: Bet pašreiz āboļi ir dārgi. Zini ko, es nopirkšu zivis. Vai tu gribētu makreles?

Viņš: Jā, labprāt.

Viņa: Bet diez' vai tās varēs dabūt svaigas. Varbūt labāk kādu karpu?

Viņš: Manis pēc — lai būtu karpa.

Viņa: Bet ar karpām ir tik briesmīgi daudz darba. Nu, saki taču beidzot ,ko tu gribi, un neesi tik izvēlīgs.

Viņš: Goda vārds — man pilnīgi vienalga.

Viņa: Tu saki ,ka tev vienalga, bet visu, ko es piedāvāju, tu noraidi.

Viņš: Es?!

Viņa: Protams! Man ēšana nav nekāda problēma. Es varu iztikt arī ar sausiem kartupeļiem.

Viņš: Nu tad vāri sausus kartupeļus.

Viņa: Tikai sausus kartupeļus pusdienā? Tik nabagi jau nu mēs neesam, ka man būtu jāliek galdā sausi kartupeļi. Bet, pagaidi, man šķiet, es redzēju tirgū zaķus. Vai tu gribētu zaķa cepeti?

Viņš: Labi.

Viņa: Bet šodien no tā vairs nekas neiznāks. Zaķis taču jānomērcē. Ja nu tu esi uzdomājis tieši zaķi, tad varēji gan man pāris dienas iepriekš to pateikt un nevis pēdējā minūtē.

Viņš: Nepavisam neesmu to teicis.

Viņa: Iedomājies! Viņš pat Zaķi negrib. Es tiešām nezinu, ko vēl varētu tev piedāvāt. Varbūt tu gribētu saknes?

Viņš: Jā, gatavo saknes.

Viņa: Bet ar saknēm vien tu taču kārtīgi nepaēdīsi. Tu pats nezini, ko gribi. Man jau pilnīgi galva griežas no taviem untumiem. Vislabāk būs, ja tu paēdīsi restorānā.

Viņš: Labi, es iešu uz restorānu.

Viņa: Es jau tā domāju! Tev gribas iet uz restorānu. Jau pašā sākumā es manīju, uz kuru pusi tu velc, tādēļ arī nekas tev nebija pa prātam!

(„Padomju Latvijas sieviete", 1957. g. augusts).

LABĀKĀS ANGĻU VILNAS DRĀNAS
SŪTĪŠANAI PIEDERĪGAJIEM.
IETAUPĪSIT LĪDZ 50%.
I. YONG & Co. LIMITED
457 Spadina Ave., Toronto. WA 4-3361.
Atvērts no pl. 9 rītā līdz 6 vak.
Sestdienās no pl. 9 rītā līdz 12

PALACE PIER
MĀRTIŅU BALLE
SESTDIEN, 9. NOVEMBRĪ, PLKST. 8 VAK.
LABĀKAIS DEJU ORĶESTRIS • GALDIŅI • PILNA BUFETE.
IEEJA DĀMĀM $1.50, KUNGIEM $2.00, IESKAITOT GALDIŅUS
Visus laipni ielūdz DV TORONTO NODAĻA UN DV SP. KLUBS

Pudiņu un cepumu pulveŗi tikai no
DR. OETKER

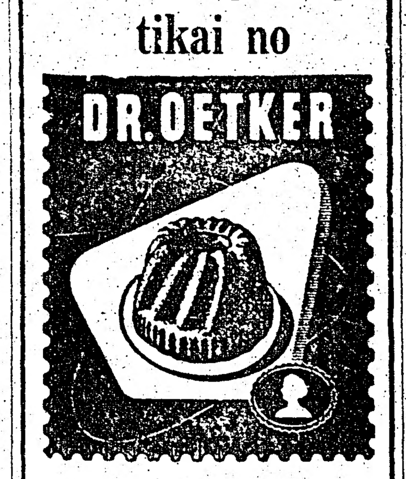

LATVIJAS AMERIKĀ
SPIESTUVE TORONTO
Pieņem visāda veida iespiedumdarbu pasūtinājumus: laulību ielūgumu un komerciālu darījumu kartes; dokumentus biedrību vajadzībām; koncertu programmas, sarīkojumu biļetes un dziesmu lapiņas, grāmatas, u. c.
Pasūtinājumus pieņem:
LA BIROJĀ, 123 Huron ielā, tel. EM 8-0792, Toronto, Ont., Canada.
Pasūtinājumus lūdzam nodot laikus.

JAUNS, liels cenu PAZEMINĀJUMS Ziemassvētku pārtikas produktu saiņiem uz PSRS, arī Sibiriju.
SPĒKĀ TIKAI LĪDZ 1957. G. BEIGĀM.
No mūsu lielās pārtikas produktu saiņu izvēles šeit sniedzam dažu saiņu cenas: ☆ 20 mārc. cukura — $11,30. ☆ 20 mārc. cūkgaļas — $25,30. ☆ 20 mārc. cūku tauku — $18,95. ☆ 20 mārc. rīsu — $12,55. ☆ 20 mārc. miltu — $10,60. ☆ 14 mārc. sviesta — $22,20. Bez tam daudz citu standartsaiņu. Pieprasiet mūsu cenrādi.
UZMANĪBU! Mēs nosūtām arī 40 mārc. (viens) pārtikas produktu standartsaiņus, bet tikai uz Padomju Savienības Eiropas daļu.
Visā pasaulē pazīstamās zviedru kājminamās šujammašīnas „HUSQUARNA" nosūtām uz visiem SPRS rajoniem par cenu tikai $200,00.
Visas cenas uzdotas Kanadas dolaros; norādītajās cenās iekalkulēti visi maksājumi.
Visu mūsu saiņu piegāde garantēta. Piegāde 3—4 nedēļu laikā.
MAZAR TRADING CO.
863 Queen St., W., Toronto, Ont., Canada. Tel.:EM 3 - 5520.

Laipni lūdzu P. MAZPOĻA kungu sniegt tuvākas ziņas sakarā ar ARVĪDA PLŪDUMA nāvi 1949. g. Anglijā.
VALERIJA PLŪDUMS.
644 BEATON AVE., SUDBURY, ONT.

Frank Vass, BA
ADVOKATS — NOTARS
455 Spadina Ave, Apt. 408
(College un Spadina ielu stūrī)
Tel. birojā — WA 2-6111
WA 2-6112, Toronto

P. SMALKAIS pienākušas vairākas vēstules no Eiropas.
Tās saņemamas LA birojā, 123 Huron St., Toronto, Ont.

MEDIKAMENTUS UZ BALTIJAS VALSTĪM AR GAISA PASTU NOSŪTA
HALLS DRUGSTORE T. KRAUMANIS
14 DIXON RD., Toronto 15, Ont., Canada, tel. aptiekā CH 4-5678, mājās CH 4-0107

ALFREDU LIEPIŅU no Vīpes pagasta Lamāņiem meklē māte.
Ja kāds par viņu ko zinātu, lūdz rakstīt: LA birojam Nr. 1006.

Meklē ŠAVEĻJEVU LEONTIJU dzim. 1918. g. Daugavpilī. Pēdējā dzīves vieta Rīgā. Tuvākai informācijai lūdz rakstīt: A. KALĶIS, 154 RUSHOLME RD., TORONTO, Ont., Canada. Tel. LE 2-7594.

CEĻOŠANA
Lidmašīnas — Kuģi — Autobusi — Dzelzceļi — Preču kuģi — Tūrisma vietas — Viesnīcas. Pieteikties jau tagad 1958. gadam. Apkalpo visu pasauli.
APDROŠINĀŠANA
VISĀDA VEIDA APDROŠINĀJUMI: AUTOMOBIĻU — PRET UGUNI — ZĀDZĪBĀM — NELAIMES GADĪJUMIEM UN SLIMĪBĀM.
ZVANIET VAI RAKSTIET — TIKSIT LABI APKALPOTI
O. K. JOHNSON & Co. LIMITED
Travel & Insurance Agencies,
697 Bay Sreet, Toronto 2, Ont. EM 6 - 9488

Dr. T. L. GRANOVSKY
ZOBĀRSTS-CHIRURGS
runā krieviski un vāciski
514 Dundas St., West
(Spadina stūrī)
Zvanīt EM 8-9038, Toronto

ALEKSANDRU JANKOVSKI meklē māsa Latvijā. Agrāk dzīvojis Anglijā.
Ja kāds ko zinātu, lūdz rakstīt HELENAI ROSS, 108 EVELYN AVE., TORONTO, ONT., CANADA.

DANFORTH - BROADVIEW rajonā izīrējamas labi mēbelētas istabas ar vārīšanas iespējām. Zvanīt HO 1-3670, Toronto.

PHILLIPS' MILK OF MAGNESIA
LABSAJŪTAS TRAUCĒJUMU NOVĒRŠANAI.
Magnezija šķidrums palīdz daudz vairāk nekā laksatīvs. Palīdz atgūt labsajūtu, kā arī novērš traucējumus gremošanas organos.

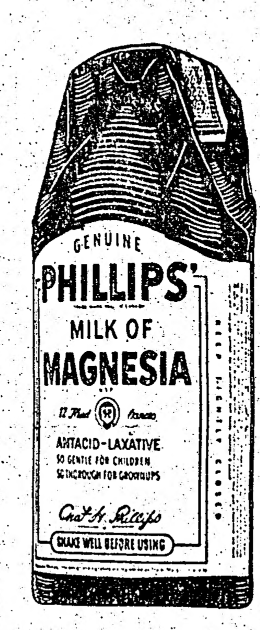

4 unces 30 c
12 unces 60 c
(Paraugsaiņojums)

KAKTIŅŠ

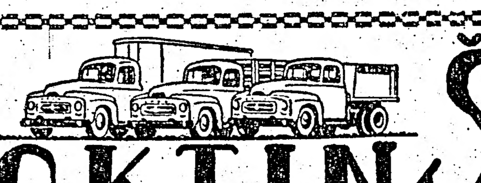

Transporta firma
Veicam visādus transportus ar modernām mašīnām (mēbeļu, būvmateriālu u. c.). Lūdzam zvanīt
LE 5-6619, katrā laikā, 941 Dovercourt Rd., Toronto.

Dr. Alexander Szatmari
nervu un noguruma slimībās
288 St. Clair Ave., W. Toronto
Runas stundas no 2-7 pp. vai uz iepriekšēju norunu pa telefonu
WA 1-0556 vai MA 5243

Robertu Kartenbeku, dzim. 1900. g. 10. janvārī, meklē māsa Latvijā. Rakstīt: Emmai Wendel, Schwarzenbek, Kolberger Str. 8., Kr. Lauenburg, Germany.

BALTIC MOVERS

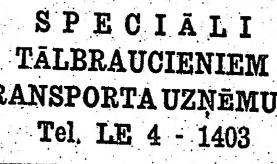

SPECIĀLI TĀLBRAUCIENIEM TRANSPORTA UZŅĒMUMS
Tel. LE 4 - 1403

Dr. ROMAN PNIEWSKY
Ilggadīgu praksi slimnīcās Vācijā, Polijā un Šveicē
Speciālists iekšķīgās, sieviešu un veneriskās slimībās
8537 PARK AVE, MONTREL, P.Q., tel. HA 7623, Montreal.
Runā vāciski un krieviski. Pieņem no 8-9 vakarā

Zobu ārsts Dr. N. NOVOŠICKIS
(Lietuvietis). Diplomēts Vācijā un Kanadā
345 Bloor St., W. (tuvu Spadina Ave.)
Zvanīt WA 3-2003 pēc norunas pp. un vakaros katru dienu
Runā vācu un slavu valodas

PĀRĀKAS PAR CITĀM!
Penmans

IZTURĪGĀS DARBA ZEĶES

Lielā izvēlē dažāda stila un veida PENMANS DARBA ZEĶES. Kādas jūs arī izvēlētos, iegūsit par mērenām cenām.
ARĪ APAKŠVEĻA — SILTĀ VEĻA
Slavens kopš 1868.
WS 10-4

BAZNĪCAS ZIŅAS

DIEVKALPOŠUMI ASV

ŅUJORKĀ

Latviešu ev. - lut. draudze, 564 Second St., Brooklyn 15, N. Y.

ČIKĀGA

Čikāgas latviešu ev. - lut. Ciānas draudzē, 5015 W. Ferdinand St.

Svētdien, 10. novembrī, pl 10 bērnu dievkalpojums, pl. 10,30 svētdienas skola. Pl. 11 Lāčplēšu dienas dievkalpojums, māc. A. Rautenšilds.

Pirms un pēc dievkalpojuma baznīcas apakšējā zālē gadskārtējais Mārtiņu bazārs.

Māc. G. Straumanis, 1144 N. Kedzie Ave., Chicago 51, Ill.

Dievkalpojumi Čikāgas ev. - lut. latviešu sv. Jāņa draudzes baznīcā — 1540 N. Spaulding Ave — notiek katru svētdienu, plkst. 3 p.p.

Māc. A. Sudārs, 1030 — 30 Ave, Bellwood, Ill.

Čikāgas latviešu ev. - lut. Miera draudzes dievkalpojumi katra mēneša 1. un 3. svētdienā, plkst. 1 dienā lietuviešu baznīcā, 2225 W., Cermak Rd.

Māc. Pāvils Kirsons, Meivūdā, Ill., tel. FI 2-2420.

Sv. Pāvila ev. - lut. draudzes dievkalpojumi mēneša 2. un 4. svētdienā, plkst. 10,30 dienā Čikāgas luterāņu semināra baznīcā, 1644 So. 11th Ave.

Čikāgas latviešu baptistu draudzes dievkalpojumi katru svētdienu, plkst. 11 dienā, 5000 W. Ohio St., māc. A. Stefenbergs. Jaunatnes sanāksmes katru svētdienu pl. 9,30 no rīta. Lūgšanu dievkalpojumi katru sestdienas vakaru, pl 7,30.

Māc. J. Turks, Kalamazū, 903 Hazard Ave., tel. 4-4619.

Kalamazū sv. Jāņa ev. - lut. draudzei mēneša 2. un 4. svētdienā Trīsvienības baznīcā, plkst. 2 dienā, bērniem plkst. 1,15.

Lansing Kolledžas lut. baznīcā mēneša 1. svētdienā, plkst. 2 dienā, bērniem plkst. 1,15.

Elkhartā, Ind., reizi mēnesī svētdienas vakarā, YMCA's telpās, 120 W. Lexington Ave.

Māc. J. Lazda, 60 Dennis Ave., S. E., Grand Rapidi.

Māc. A. Piebalgs, Kalamazū, 828 S. Rose St., tel. 4-8255.

Kalamazū Ciānas luterāņu baznīcā, 523 Pine St., mēneša 1. un 3. svētdienā, plkst. 10 no rīta.

Dievkalpojumi latviešu ev.-lut. Vienības draudzes baznīcā katru svētdienu plkst. 1 p.p.

Svētdienas skolā nodarbības no plkst. 9,30—12,30.

Bērnu un jaunatnes dievkalpojumi katra mēneša pirmajā svētdienā.

DIEVKALPOJUMI KANADĀ

Prāv. A. Mitulis — 331 Argyle St., Port Arthur, Ont., tel. 4-0302.

Māc. A. Čops, 70 Scarboro Rd., Toronto, Ont. tel. OX 9-3331, Toronto Sv. Andreja baznīcā, Carlton un Jarvis ielu stūrī. Tel. WA 4-1563

Svētdien, 10. novembrī, pl. 11 dievkalpojums,

Svētdien, 17 novembrī, pl. 4 Valsts svētku dievkalpojums.

Svētdien, 24. novembrī, pl. 11 Mirušo piemiņas svētku dievkalpojums.

Māc. A. Lūsis, 50 Dewson St., Toronto, Ont., tel. LE 6-2510.

10. novembrī, pl. 4 p.p. Sv. Jāņa baznīcā dievkalpojums.

17. novembrī ,pl. 4 p.p. Sv. Trīsvienības baznīcā Latvijas dibināšanas svētki. Solisti, dziesmu lapiņas.

24. novembrī, pl. 4 p.p. Sv. Jāņa baznīcā Mirušo piemiņas diena. Dievkalpojums ar dievgaldu. Solisti.

Māc. A. Briedis, 191 Ferris Rd., Toronto, tel. PL 7-2739.

Toronto Austrumu ev.-lut. latviešu draudzes dievkalpojumi notiek Sv. Barnaba baznīcā, 361 Danforth Ave.

10. novembrī, plkst. 2.30 p. p. dievkalpojums Sv. Barnaba baznīcā. Svētdienas skola. Tūlīt pēc dievkalpojuma plkst 4 p.p. draudzes dāmu komitejas bazārs baznīcas apakšējā zālē.

17. novembrī, plkst. 2.30 p. p. Latvijas valsts dibināšanas dienas atceres dievkalpojums Sv. Barnaba baznīcā. Dievkalpojumā dziedās sieviešu dubultkvartets „Līga". Svētdienas skola.

24. novembrī, plkst. 2.30 p. p. Mirušo piemiņas dienas dievkalpojums ar dievgaldu Sv. Barnaba baznīcā. (Spred. viesis: prāv. A. Skrodelis). Svētdienas skola.

Bramptonas Latviešu Ev. - lut. draudzes Latvijas valsts dibināšanas dienas dievkalpojums ar sekojošu svētku aktu: sestdien, 16. novembrī, plkst. 7 vakarā.

Māc. E. Pavasars, 209 E. 38th St., Hamilton, Ont. Tel. Fulton 3-1182

Hamiltonā, Latviešu ev. - lut. Kristus draudzē, Sv. Trīsvienības baznīcā, 18 Victoria Ave., S.

Māc. Arturs Voitkus, 28 Austin Terrace, Toronto. Tel. WA 5-1566.

Kičenerā, Mateja ev. - lut. baznīcā, dievkalpojums svētdien, 10. novembrī, plkst. 11,00 dienā.

Māc. Edg. Lange, 364 Pleasant Park Road, Ottawa, Ont. Tel. CE 2-2385.

Māc. Ed. Ķerģis, 153 Bancroft Dr. Sudbury, Ont. Tel. OS 3-3284.

Virdžinijtaunā, svētdien, 10. novembrī, plkst. 13, anglikāņu baznīcā valsts svētku dievkalpojums. Bērniem mācības pl. 10,30.

Norandā, svētdien, 10. novembrī, plkst. 16, United baznīcā valsts svētku dievkalpojums. Bērniem mācības sestdien, pl.14.

Sadberijā, svētdien, 17. novembrī, plkst. 13, Sv. Jāņa baznīcā (232 Pine St.) valsts svētku dievkalpojums.

Norsbejā, svētdien, 24. novembrī, plkst. 17, lut. baznīcā dievkalpojums.

Māc. Fr. Ruperts, 729 Jessie Ave., Winnipeg 9, Manitoba. Tel. 42-5512. Vinipegas latviešu ev. - lut. sv. Krusta draudzē, Sv. Pētera baznīcā, Ellice un Sherbrook ielu stūrī.

MONTREĀLAS

Latviešu Trīsvienības ev. - lut. draudzes dievkalpojumi notiek regulāri katru svētdienu Redeemer baznīcā, 285 Clark Ave., Wesmontā. Sākums plkst. 1,30 p. p. māc. A. Gaudiņš.

Māc. V. Šēfers, 4571 Coolbrook Ave., Montreal, P. Q. Dievkalpojumi Presbiteriāņu baznīcā, Hutchison un Viateur ielu stūrī

10. novembrī, plkst. 2 p.p. Presbiteriāņu baznīcā jaunatnes un bērnu dievkalpojums.

17. novembrī, plkst. 2 p. p. 18. novembra svētku dievkalpojums ar koncertu Presbiteriāņu baznīcā.

24. novembrī, plkst. 2 p. p. Mirušo piemiņas dienas dievkalpojums ar dievgaldu Presbiteriāņu baznīcā.

Kornvallā, 9. novembrī, plkst. 7 vak. Svētvakara dievkalpojums, māc. V. Šēfers.

NIAGARĀ

18. novembra svētku dievkalpojums, piedaloties mācītājam J. Prauliņam no Čikāgas, notiks sestdien, 16. novembrī, pl. 18.00 Sv. Jāņa baznīcā 580 Partage Rd., N. Ar solo dziesmām piedalīsies brīvmāksliniece M. Zemīte. Būs dziesmu lapiņas.

Draudzes pārvalde lūdz aizrādīt, ka kārtējais dievkalpojums novembra mēneša sākumā nenotiks.

TORONTO BAPTISTU DRAUDZES

dievkalpojumi notiek svētdienās, pl. 3 p.p. un trešdien vakaros, pl. 8 — Walmer Road baznīcas telpās. Māc. R. Ekšteins.

TORONTO LATVIEŠU MISIONES

Latviešu misijas kārtējie dievkalpojumi Toronto notiek katru sestdienu plkst. 8 vak., 14 Parkroad misijas namā (Bloor pazemes pieturas tuvumā). Katru svētdienu, plkst. 10,45 rītā garīgs radio raidījums — Brīdis ar Dievu, viļņu garums 1350, Ošavas raidītājs. Tel. AM 1-4218

SAINĪŠI
Visātrāk piederīgos LATVIJĀ saiņi sasniedz caur Zviedriju. Tāpēc izmantojiet DV Grāmatnīcas starpniecību sainīšu nosūtīšanai uz dzimteni.

STANDARTSAIŅI

		$
KALORIJU SAIŅI (atsevišķo produktu svars netto)		
E-3	0,900 kg sviesta, 1 kg žāvēta speķa, 1 kg graudu cukura, 1 kg rīsu, 0,200 kg mājturības ziepju	12.50
E-5	1,800 kg sviesta, 2 kg cukura (abu saiņu sviests ir slēgtās metalla kārbās)	12.00
DRĀNU SAIŅI		
DS-1	2 vasaras kleitu kuponi (katrs 5 x 0,90 m), 1 kompl. mākslīgā zīda, 1 kompl. kokvilnas triko veļas, 1 mākslīgā zīda, 1 kokvilnas galvas lakats, 2 p. nailona zeķu. — Pasūtinot, lūdzam atzīmēt, vai vēlaties zīda vai kokvilnas (poplīna, satina) kleitu dr.	39.50
VK-1	2 vilnas kleitu kuponi (katrs 3,00 x 1,30 m)	29.00
VK-2	2 vilnas kleitu kuponi (katrs 3,00 x 1,30 m) labākās kvalitātes, lielākā krāsu izvēlē.	36.00
DM-2	Dāmu pussezonas mēteļa komplekts: 2,75 x 1,50 m (vai 1,40) vilnas drānas, oderes, pogas, diegi.	38.00
KU-2	Kungu uzvalka komplekts: vilnas drāna 4,50 x 1,50 m (vai 1,40), pietiekama svārkiem un 2 biksēm, oderes, pogas, diegi.	56.00
KM-2	Kungu pussezonas mēteļa komplekts: vilnas drāna 2,75 x 1,50 (vai 1,40) m, oderes, pogas, diegi	38.00

Pasūtinājumus pieņem katru dienu no pl. 9 līdz 17. sestdienās no pl. 9 līdz 14.
DV NAMĀ, 123 HURON ST., TORONTO, ONT.

Laikrakstam LATVIJA AMERIKĀ
123 Huron St., Toronto, Ont., Canada
Lūdzu izsūtiet man laikrakstu LATVIJA AMERIKĀ
līdz .... uz .... mēnešiem ar šādu adresi:
Mr., Mrs., Miss ....
Adrese: ....
Pievienoju Money Orderi, čeku vai skaidrā naudā $ ....
.... abonementa uzsākšanai — pagarināšanai
(Nevajadzīgo svītrot)
Paraksts ....
Abonēšanas maksa: $1.50 par 1 mēn., $4.50 par 3 mēn. $8.50 par 6 mēn.; $16.00 par gadu.
Visi mūsu laikraksta abonenti un pārstāvji lūgti kārtot savus maksājumus tieši ar apgādu Daugavas Vanags, 123 Huron St., Toronto, Ont., Canada, vai ar galveno pārstāvi ASV — A. Lācī, 101 Brightwater Court, Brooklyn 85, N.Y., U.S.A.

LNAK darbs un nodomi

ZVIEDRIJAS LATVIEŠI ATBALSTA KANADAS VIEDOKLI

Latviešu nacionālās apvienības Kanadā valde gaida ciemos pof. P. Lejiņu, ALA's valdes pr-di.

LNAK valdes sēde 30. oktobrī bija veltīta ienākošo rakstu un valdes locekļu ziņojumu iztirzāšanai.

Valdes priekšsēdis A. Svenne ziņoja, ka šogad 18. novembra aktā Toronto ieradīsies ALA's valdes priekšsēdis prof. P. Lejiņš, kas teiks arī svētku runu. Izmontojot prof. P. Lejiņa viesošanos, paredzēta svinīga un paplašināta LNAK valdes sēde 16. nov., plkst. 12.00 Sv. Andreja baznīcas telpās, kuŗā galvenās pārrunas paredzētas par LNAK un ALA's ciešāku sadarbību. Šī sēde, tāpat kā visas LNAK valdes sēdes, būs atklāta un tajā aicināti piedalīties visi interesenti, kā arī organizāciju pārstāvji. Bez tam paredzams, ka prof. P. Lejiņš piedalīsies arī TLB setdienas skolas aktā, kas notiks 16. nov. priekšpusdienā.

Latvijas sūtnis prof. A. Spekke piesūtījis sadalīšanai savas grāmatas: 5 eks: The Ancient Amber Routes, 2 eks. History of Latvia un 20 eks. Latvia and the Baltic Problem, kas nodotas Toronto un Kingstonas universitātēm, kā arī Internacionālajam institūtam Toronto. Pēdējais savā laikā bija interesējies par piemērotiem materiāliem, ko varētu izmantot diskusiju vakaros par Baltijas tautu problēmām.

Kanadas vecuma pensiju likumu, par kuŗa grozījumiem iestājās latvieši sadarbībā ar citām etniskām grupām, pašreiz apspriež parlamenta sēdēs un tas bija pieminēts arī karalienes troņa runā, kādēļ sagaidāma ne vien pensiju paaugstināšana, bet arī uzgaides laika samazināšana uz 10 gadiem līdzšinējo 20 vietā. Par šo jautājumu informātīvos nolūkos pie LNAK griezušies ar Jaunzēlandes latvieši, kam vecuma pensiju lietās ir līdzīgs stāvoklis. Valdes priekšsēdis A. Svenne uzdevis politisko lietu referentam J. Lejiņam sazināties ar Jaunzēlandes latviešu pārstāvjiem un sniegt vajadzīgo informāciju.

Zviedrijas latviešu centrālā padome piesūtījusi rakstu, ka atbalsta LNAK viedokli BPLA jautājumā, pie kam katrai zemei būtu dodamas tiesības tajā sūtīt savu pārstāvi. Līdz šim, kā zināms, Eiropas valstis pārstāvēja LAK EC. Šo un citus jautājumus, kas saistīti ar BPLA, atstāja uz kādu no nākošajām sēdēm, jo nebija ieradies BPLA valdes loceklis V. Upeslācis, kas pie tās pārstāv Kanadas latviešus.

Visplašākās pārrunas izraisīja jautājums par iecerēto latviešu namu, kas pēc A. Svennes ziņojuma pašreiz liekas „iesalis" nenoteiktās saimnieciskās konjunktūras dēļ. Valdes lielākais vairums tomēr bija ieskatos, ka šo jautājumu nedrīkstētu atstāt novārtā un tādēļ tuvākā nākotnk sasaucama Latviešu nama komitejas sēde, lai dzirdētu arī pārējo organizāciju domas.

Beidzot atrisināts arī Jaunatnes audzināšanas padomes jautājums, ko uzņēmies prof. V. Burkēvics. Valde viņu vienbalsīgi apstiprināja šim uzdevumam un lūdza uzsākt darbību.

LNAK bibliotēkai atvēlēja $60.00 jaunu grāmatu iegādei, bet $40.00 līdzšinējo grāmatu iesiešanai, naudu paredzētiem mērķiem nododot kultūras un izglītības nozares vadītājam māc. A. Voitkum.

Jaunatnes žurnāla „Ceļinieks" pārstāves A. Pūces aicinājumu atbalstīt materiāli šo izdevumu, uzņēma atsaucīgi un nolēma izmaksāt $10.00 žurnāla abonēšanai 10 labākiem Toronto latviešu ģimnazijas audzēkņiem, kas katrs saņemtu piecus „Ceļinieka" numurus.

Kasieris K. Priedītis ziņo, ka LNAK kontā pašreiz atrodas $1166,00, kas galvenokārt ir Ziemeļamerikas Kultūras fonda un citu konkrētu mērķu līdzekļi, bet LNAK tiešam darbam līdzekļi caur biedru naudām un ziedojumiem pēdējā laikā ienākuši visai maz. Biedrzinis H. Ozols informē, ka tuvākā laikā uzsāks aicinājumu izsūtīšanu organizācijām un atsevišķām personām par biedru naudu kārtošanu tekošam darbības gadam.

Sekretārs J. Bārs ziņo par savu piedalīšanos un novērojumiem Intern Etnic Council of Metropolitan Toronto sanāksmē, kur pārstāvētas 10 etniskās grupas. Pārrunājot šo jautājumu, izskan doma, ka arī latviešiem vajadzētu tur piedalīties, lai gūtu novērojumus un vispārēju informāciju par šīs organizācijas darbu. Valde nolemj nokārtot paredzēto dalības maksu 10 dolaru apmērā un par saviem pārstāvjiem izrauga. J. Bāru un T. Kronbergu.

Iepazīstoties ar P. Rudzīša lūgumu sakarā ar viņa sūdzību par Sv. Jāņa draudzes padomi, LNAK valde atzina, ka nav kompetenta šo gadījumu izšķirt. Valde nožēlo šādu starpgadījumu latviešu sabiedrībā un ir gatava katrā laikā sniegt tautiešiem palīdzību vai padomu, par cik tas ir LNAK spēkos.

No Centrālās līdzekļu vākšanas komisijas pagaidu priekšsēža pienākumiem uz paša lūgumu atbrīvoja R. Norīti. Šos pienākumus uzņēmās valdes pr dis A. Svenne.

ATSAUCIETIES — JŪS MEKLĒ!

Latviešu Centrālai komitejai Vācijā (21a) Muenster, Westf., Grevenerstr. 69-3., ir ziņas zemāk minētām personām no viņu piederīgajiem:

Ilmāram Erdmanim, apm. 33 g. v., no Liepupes pag.; Augustam - Žanim Rašmanim, dzim. 28. 1. 1919. g.; Minnai Pulverei ar vīru un dēliem; Teklai Petrovskai, dzim. 18. 12. 1898. g.; Laimonam Šūnelim, dzim. 26. 2. 1926. g.; Verai Libigai, dzim. Kiops; Ernestam Goldmanim, dzim. 1919. g.; Erikam, Jāņa dēlam, Lazdiņam, dzim. 9. 7. 1911. g.; Aleksanderam Tomsonam, apm. 35—36 g. v. (pēdējās ziņas 1947. —48. g. no Lībekas); Arvīdam Viegliņam, dzim. 10. 10. 1920.. g.; Valdemāram Viesim; Annai Dukstei, dzim. apm. 1925. g.; Robertam Zariņam, dzim. 14. 1. 1919. g.; Valdemāram Rubikim, dzim. 13. 5. 1923. g.; Veronikai Krūmiņai, dzim. 1918. g. (dzim. Tumans); Ērikam Vijupam (meklē V. Plintmane); Mirdzai un Pēterim Daugaviešiem; Mirdzai un Jurim Korņiem; Valdemāram Grāpim, dzim. 11. 1. 1925. g.; Jurim Arnoldam Klūgam, dzim. 31. 12. 1920. g.; Jānim Balceram; Heinricham Šakinam; Izidorai Vizulei; Zeltītei Gutmanei, dzim. Egle, dzim. 20. 5. 1922. g.; Edgaram Skulmem, dzim. 6. 11. 1920. g.; Arvidam Veitmanim, dzim. 21. 11. 1921. g.; Kazimiram Svilam, dzim. 1908. g.; Edmundam Freivaldam, dzim. 1922. g.; Jānim Burkevicam, dzim. 1925. g. Lutriņu pag.; Arnoldam Estbergam, dzim. 1918. g.; Miķelim Kaupelim, dzim. 1916. g.; Irēnai Jansonei, dzim. 6. 6. 1922. g. Rīgā; Olģertam Šmitam, dzim. 2. 5. 1922. g.; Arnoldam Obudrovam, dzim. 22. 2. 1926. g.; Arnoldam, Alfreda dēlam, Ozoliņam, dzim. 27. 1. 1923. g.; Verai Lazdiņai, dzim. Gertnere, dzim. 27. 12. 1912. g.; Arvīdam Lamam, dzim. 6. 12. 1925. g.; Jānim Kvalbergam, apm. 53 g. v.; Visvaldim Kalniņam, dzim. 24. 12. 1924. g.; Visvaldim Jānim Krūminam; Jānim Gailim, Pēteŗa dēlam, dzim. 12. 5. 1922. g.; Krišam Briedim no Skrundas; Jēkabam Arnoldam Plaveniekam, dzim. 2. 4. 1921. g.; Ērikam Kārlim Bērziņam; Osvaldam Rodem - Rodiņam, dzim. 1905. g. no Liepājas; Heinricham Indriķim Bechšteteram, dzim. 1926. g., no Liepājas; Edvīnam Grīnvaldam, dzim. 25. 1. 1926. g.; Viktoram Valentīnam Veverstokam, dzim. 14. 7. 1911. g.; Heinricham Verderam, dzim. 3. 7. 1918. g.; Ilgvaram Zundem, dzim. 8. 10. 1920. g.; Jānim Vanagam, dzim. 22. 6. 1929. g.; Stanislavam Vagam, dzim. 11. 2. 1899. g.; Zemvaldim Zariņam, dzim. 14. 12. 1921. g.; Valdim Zīrnim, dzim. 13. 11. 1922. g.; Valdemāram Upmalim, dzim. 3. 7. 1916. g.; Žanim Upeniekam, dzim. 18. 7. 1919. g.; Arvīdam Vaižim, dzim. 30. 8. 1913. g.; Jānim Kārlim Upeniekam, dzim. 21. 3. 1913. g.; Gunāram Vītolam, dzim. 6. 3. 1926. g.; Verai Šubei; Alfredam Šubem, dzim. 10. 7. 1910. g.; Valentīnam Sokolovam, dzim. 1917. g.; Voldemāram Skraucim, dzim. 1908. g.; Antonam Šķietnikam, dzim. 5. 2. 1924. g.; Ērnestam Alfredam Skudriņam, dzim. 31. 3. 1923. g.

(Turpinājums sekos).

MĀRTIŅBĒRNI, POŠAITIES, NĀCIET UZ

LATVIEŠU TRADICIONĀLAJIEM **Mārtiņiem**

KOLUMBUS TELPĀS

Š. G. 8. NOVEMBRĪ, PLKST. 8 VAKARĀ!

Elpu aizraujoša mūzika, galdiņi, garšīga Mārtiņzoss pie Kristapsona un bufetes. □ Pārējā daļa pilna uzbudinājumiem.

Vissiltāko uzņemšanu pierādīs

Toronto latviešu biedrība un Toronto sp. klubs.

BASKETBOLA SEZONA ATKLĀTA

Toronto DV uzvar sezonas atklāšanas turnīrā. — 41 basketbolists un 38 skatītāji

Toronto (E) — 26. oktobrī ar zibensturnīru Toronto Centrālās YMCA's lielajā spēļu zālē sezonu atklāja Ontario apgabala latviešu basketbolisti. Turnīrā piedalījās 5 vienības — Toronto DV Hamiltonas Sparta, Toronto LSK un rīkotāji — YMCA — ar diviem komplektējumiem.

Pirmā cīņā meistarvienība — Toronto DV ar 37:17 (2 x 15 min. puslaiki, bez laika izskaitījuma) uzvarēja YMCA's I vienību un sekojošā cīņā Sparta ar 36:29 pieveica TLSK. Otrā spēļu kārtā DV turpināja uzvaru gājienu, ar 53:21 salaužot YMCA's II jauno spēlētāju pretestību,bet YMCA's I ar 37:21 uzvaru no tālākas līdzdalības izsita TLSK. Sekojošās cīņās DV uzvarēja Spartu 47:37 un YMCA I — YMCA II 51:40.

Pusfinālā sacensības (YMCA I — Sparta) pirmā puslaikā veiksmīgākie bija imkieši, kuŗu cerības uz finālcīņu otrā puslaikā tomēr sagrāva Spartas lieliski spēlējošais uzbrucējs Moruss, kas šajā spēlē ieguva 23 punktus. Sparta uzvarēja ar 41:35.

Fināls — DV - Sparta — ritēja nelielā Vanagu pārākuma zīmē, kas ar labāku kopspēli un technisko gatavību nodrošināja 46:33 (21:14) uzvaru.

Uzvarētāju vienībā redzējām tās pašas vecās sejas, kamēr Spartas piecniekā krietni spējās izaudzis jaunais Moruss, kas, šķiet, jau ir drošs Kanadas latviešu sastādītās kandidāts. TLSK, ar pāris izņēmumiem, pārstāvēti vecākās paaudzes basketbolisti, bet iepriecinošu ainu Kanadas latviešu basketbolam rādīja abas YMCA's vienības — visi gados jauni spēlētāji, kuŗu treniņu iespējas mājīgajās YMCA's vingrotavās paveŗ labas izredzes nākotnei.

Turnīra labākie grozu guvēji bija Moruss — 57 p., A. Richters 43 un Lakševics 39.

Uz sacīkstēm ieejas biļetes iegādājās 38 skatītāji, bet aktīvo spēlētāju skaits, bez vienību pavadoņiem, treneŗiem un citiem amata vīriem bija 41 . . .

Par turnīra sekmīgu izkārtošanu rūpējās jaunie YMCA's basketbolisti. Skatītāju informācijai netrūka pa rūpīgi un glīti izstrādāta turnīra tabula.

Vienību sastāvi: DV — Bulte, Koškins, E. Petmanis, Strautnieks, Miezītis, Spricenieks, Litaunieks, A. un G. Richteri, Ārgalis. Sparta — Rudzītis, Tērauds, Gerdelis, Lakševics, Moruss, Jundzis. YMCA I — Groskaufmanis, Cīrulis, Mazurs, Timma, J. Petmanis, Rāva, Bambers, Rundāns, TLSK — Pērkons, Krūmiņš, Circenis, Pūce, Ozoliņš, Simanovskis, Māsītis, Skujiņš, Simsons. YMCA II — Grīķis, Ozoliņš, Ezers, Soste, Krasovskis, Pone un Slaņķis.

Atgādinājums futbolistiem

Toronto

Neaizmirstiet, ka 9. novembrī Toronto Palace Piere telpās paredzēta atvadīšanās no Futbola karalienes. Tāpat neaizmirstiet apsveikt A. Miezīti 20 g. sportista jubilejā.

Uz redzēšanos!

Sportists

VAI ESAM MODRI?

(Pārnesums no 3. lpp.)

Trūkstot centra amerikāņu sabiedriskās domas uzjundīšanai, daudzi tā laika notikumi un pasākumi mums palika neizvērtēti un neizmantoti. Tā, piem., kad Apspiesto tautu draugu biedrība lūdza asv prezidentu sasaukt ārkārteju kongresu, lai lemtu par Padomijas blokādi, to vajadzēja zibenīgi uztvert un lavīnveidīgi apstrādāt, Maskavas agresoru noziegumu saraksta sākumā ietverot arī mūsu zemes abu lielāko politisko partiju vadītāju deklarācijas par šiem notikumiem. Tas mums būtu lieti noderējis amerikāņu tautas noskaņošanai pret komūnistiem.

Demonstrācijas, kur tādas notika, piesaistīja plašus skatītāju pulkus, radio, televīzija un prese tur paustos lozungus izsēja pa visu ASV. Retās vietās demonstrācijas neatļāva (Čikāgā un Indiānapolē).

Ar vēsturisku un simbolisku nozīmi paliek notikums Kanadā, kad uz 1. novembri Toronto bija jau pieteikušies 1.500 ungāru rekrušu Brīvības leģionam, pie kam viens no pirmajiem brīvprātīgajiem bija noziedojis par 1.000 dol. Brīvības leģiona transportam uz Ungāriju.

Kārlis Vanags

Nobeigumā: Trimdas baznīcas un Apspiesto Nāciju asamblejas aktīvitāte.

OSKARS PERRO Real Estate

pārstāvis

I. JANKOVSKIS

LE 5-5555 LE 5-3156

1957 Bloor St., W., Toronto, Ont.,

piedāvā:

BLOOR - EMERSON AVE:

$2.000,- iemaksa 6 ist. dubultķieģeļu mājai ar 2 modernām virtuvēm. Ļoti tīra māja, garāža. 10 gadu obligācija.

PAPE - GOWAN AVE:

$13.500,- pilna cena 5 ist. mūŗa ģimenes mājai (bungalow) ar visām iespējamām ērtībām. Zvaniet nekavējoties!

BLOOR - QUEBEC AVE:

$5.000,- iemaksa 10 istabu atsevišķai dubultķieģeļu mājai ar 3 modernām virtuvēm un 2 vannas istabām. Privāts iebraucamais ceļš un garāža. Tuvu High parkam.

YONGE - MOORE PK. AVE.:

$12.500,- pilna cena 8 istabu atsevišķai mājai uz ļoti liela gruntsgabala. Privāts iebraucamais ceļš un garāža. Ideāla 2 ģimeņu māja. Iemaksa tikai $2.500,-.

BLOOR - DOVERCOURT RD.:

$2.500,- iemaksa ļoti tīrai 6 istabu mājai ar 2 virtuvēm. Privāts iebraucamais ceļš, garāža un dārzs ar augļu kokiem. Jauna, moderni iekārtota eļļas apkure.

GLENDONWYNNE - QUEBEC AVE:

$5.000,- iemaksa 8 ist. atsevišķai mūŗa mājai ar 2 modernām virtuvēm, 2 vannas istabām un 3 garāžām. Liela un izskatīga māja labā rajonā. Viena atklāta obligācija uz 15 gadiem.

AVENUE RD. - BEDFORD PK. AVE:

$4.000,- iemaksa ļoti modernai un jaunai 5 istabu ģimenes mājai ar atsevišķu 3 ist. pagraba dzīvokli. Vienreizēji labs piedāvājums. Māja bez parādiem.

WINDERMERE - BLOOR ST.:

$4.000,- iemaksa 6 ist. atsevišķai dubultķieģeļu mājai ar ļoti lielām un gaišām telpām. Visas istabas eļļas krāsā. Moderna virtuve. Dārzs un garāža. Māja bez parādiem.

PARKDALE:

$4.500,- iemaksa 14 istabu atsevišķai dubultķieģeļu mājai uz 30 x 150 pēdu gruntsgabala. 3 virtuves, 3 vannas istabas. garāžas. Ļoti izdevīga, liela un labi uzturēta ienākumu māja. Zema pārdošanas cena. Viena atklāta obligācija uz 15 gadiem par atlikušo pirkuma summu.

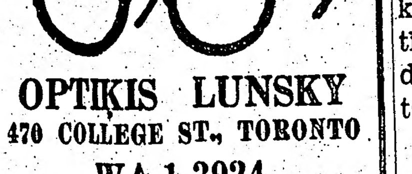

OPTIĶIS LUNSKY
470 COLLEGE ST., TORONTO
WA 1-3924

Watson's 555

Krustām X šķērsām

(patentētas 1945. g.)

franču veida biksītes

Speciāli piegrieztas labākai valkāšanai — elastīga jostas vieta, patentēta krustām X šķērsām priekša, pagatavotas no augstas kvalitātes kokvilnas. Viegli mazgājamas. Nav jāgludina. Izturīgas un labi piegulošas.

W-18-56

Mūsu laikraksta pārstāvis

ANGLIJĀ

G. ZARIŅŠ,

11 Alexandra Gdns,

London, N. 10. Tel. TUD 0871,

pieņem un sniedz informāciju, pieņem jaunus abonentus, kā ar abonementu pagarinājumus.

PATĪKAMA TAM GARŠA
BROMO-SELTZER

SATIKŠANĀS AR AĻŅIEM

Pagājušās nelēļas nogalē gandrīz visa latviešu mednieku saime bija izbraukusi gan uz tālām, gan uz tuvākām ziemeļu takām, lai briežu sezonai sākoties pārbrauktu mājā ar savu buku. Vairāku grupu atgriešanos sagaida tikai rīt, vai pat nedēļas beigās. Kamēr mūsu vīri dūšīgi šauj gan briežiem tieši virsū, gan arī tieši gaŗām, šoreiz paklausīsimies viena populārākā latviešu mednieka un makšķernieka — beisvilieša J. Pureņa stāstījumu par satikšanos ar aļņiem.

A. Pelēkais.

„Pirmo reizi tas gadījās septembrī, iekārtojot kādā purvainā ezeriņā slēptuvi, no kuŗas uzglūnēt pīlēm. Patlaban bijām aizbriduši līdz pērnajai slēptuvei un pārliecinājušies, ka ezeriņā nekādas dzīvības nemana, kad dzirdējām spēcīgu stampāšanos pa muklāju. Tur viņš smagi brida, līdz vēderam dūņās iegrimis un kupri uzmetis, tikai mazliet tumšāks par rūso grīslāju, galvu tālu uz priekšu zem platā ragu vēdekļa zemu noliecis. Alnis nenāca mums tieši virsū, nedz arī gāja projām. Tomēr viņa milzīgie apmēri mums, pīļu medniekiem, lika tūliņa atcerēties ,ka briežiem patlaban sācies auru laiks, kad tieša sastapšanās ar šo Kanadas mežu milzeni neesot visai patīkama ne tikai milzīgo ragu, bet īpaši viņa spēcīgo priekškāu dēļ ,kuŗas tas izlietojot kā nāvējošus ieročus. Paslēpušies mēs klusu apspriedāmies, ka derētu izmēģināt, vai briesmu brīdī mums vēl būtu pa spēkam kā jaunības dienās uzskriet kādā eglē. Jāsaka, ka šo pārbaudi mēs veicām lieliski . . . Pa to laiku alnis, zariem brikšķot, lauzās cauri biezoknim. Tad viss apklusa un mēs tīri nokaunējušies šļūcām lejā no savām paslēptuvēm. Kad sākās pīļu sezonas laiks, mūsu alnis vairs nerādījās — pazuda kā ūdenī iekritis.

Otru reizi tas gadījās pavisam nesen, kad mēs divi latvieši, kopā ar trīsdesmit vietējiem medniekiem, bruņojušies pusautomātiskām, spēcīgām ložu bisēm, devāmies uz Nipigona ezera apkaimi — tieši uz aļņiem. Tur lielāko tiesu bija skuju meži, bet lietpratēji saka, aļņus vieglāk sameklēt augstākās vietās, kur pa starpām aug arī lapu koki.

Mums vajadzēja medīt, klaiņojot pa meža ceļiem vai retākām vietām, kā arī gaidot pie aļņu iemītām takām. Pēdējo veidu gan daži neieteic, jo, uzturoties ilgāku laiku vienā vietā, aļņi mednieku vieglāki saožot. Atradām arī pazīmes, ka viens alnis mūsu medību rajonā bija jau nomedīts. Trīs dienas pagāja bez panākumiem. Nekas cits neatlika, kā sakravāties un braukt kaut kur meklēt svaigākas pēdas. Pēc 80 jūdžu brauciena atradām lielisku aļņu vietu un vienam no mūsu kompanijas jau pirmajā dienā izdevāś nomedīt aļņu māti. Bullis bija briesmas nojautis un pilnīgi bez trokšņa pazudis starp kokiem. Reizēm mazliet sniga un tā mēs atklājām, ka esam vienu otru milzeni izcēluši, bet lielais dzīvnieks vienmēr bija pratis aizdrāzties tā, ka mēs nebijām nekā ne dzirdējuši, ne redējuši. Tā nu mums bija jāmaina savi ieskati par aļņiem, kā par samērā lēniem un drošiem dzīvniekiem, kas pēc dažu mednieku nostāstiem, daudzreiz grozījušies izaicinoši pašu mednieku acu priekšā tad, kad šiem medniekiem nav bijis attiecīgās medību atļaujas vai spēkā bijis vēl aļņu taupīšanas laiks. Tie aļņi, ko mēs medījām, prata slēpties kā lapsas, skrēja kā vējš, saoda vai dzirdēja mūs jau pa lielu gabalu. Par izdevīgāko laiku medībām ieteic rītus, vai novakares līdz krēslai.

Gadījās, ka kādā saulainā pēcpēcpusdienā, kad biju jau nostaigājis savas 10 jūdzes, nejauši skatu atpakaļ pametis, ieraudzīju ainu, kas katra mednieka sirdij liek straujāk pukstēt. Starp retiem slaidu bērzu stāviem, saules un ēnu izraibotā rudenīgi dzeltenā zāļu laukumā, kur gadījies, kur ne, uzrikšo jautri lēkādams kumeļš. Tikai tas kumeļš ir tik liels kā zirgs, tumši brūns, gandrīz melns, ar augsti iecirstu dīvainu galvu.. Starp mani un kumeļu bija prāvais izcirtums un es kā apmāts skatījos lielā kumeļa bezbēdīgā drasēšanā. Nekā nenojauzdams, lielais alnis tuvojās. Tagad skaidri varēju redzēt, ka dīvaino galvu rotā milzīgi lieli ragi. Tie nemaz nebija pelēki, kā tie, kas mūzejos vai mednieku mājās grezno kādu sienu kā trofeja — tie bija tādā pašā krāsā kā pats alnis.

Šim alnim nebija daudz līdzības ar to, ko biju redzējis Beisvilles muklājā, drūmā nopietnībā stampājot purvu. Vai šis priecīgais kustonis patiesi varēja būt tas pats alnis ,pēc kā es te visu laiku dzinies un kam man tagad bija jāšauj?. Laika prātošanai nebija daudz. Turpat aiz bezbēdīgā spriņģotāja bija biezoknis un, ja pirmais šāviens nebūs trāpījis, tad uz otru man nebija nekādu izredžu. Attālums bija kādi 200 jardi. Nākamajā mirklī ragaini jau aizsedza liels izgāzta koka sakņu čemurs. Nomērķēju aiz melnā sakņu ķebura un nekas nenotika. Tad piepeši ieraugu labajā pusē tumšbrūnā gudrinieka galvu. Nomērķēju un izšāvu. Noputēja brūnās kūdras ķebura putekļi un tas arī bija viss. Alnis no paslēptuves man nemanot bija pagriezies un pazudis biezoknī.

Tā nu man ir gadījies, ka uzslavas par sekmīgu aļņu mednieku līdz šim nav bijušas domātas man. Mežā pavadītās dienas un neaizmirstamā satikšanās ar aļņiem deva man jaunu pieredzi un es ceru, ka varbūt šogad izdosies nomedīt un pat mājā pārvest savu 1000 mārciņas smagu alni. Ja tas tā notiks, tad šoreiz es uzmanībā, gudrībā un ātrumā būšu pārspējis Kanadas mežu nekronēto valdnieku alni. Bet ja mani tuvie un tālie draugi šogad nesaņems aļņu stēku un cepešu paciņas, tad variet būt droši, ka alnis arī šogad ir bijis pāraks par mani.

J .Purens.

TREŠDIEN, 6. NOVEMBRĪ

Diena, kad visa uzmanība jāveltī naudas lietām un visiem jautājumiem ,kam sakars ar materiālā stāvokļa uzlabošanu. Tie, kas būs apbruņojušies ar pacietību, un necels gaisa pilis, bet rēķināsies ar dzīves reālitātēm, iecerētos mērķus sasniegs. Vecāku un piedzīvojušāku cilvēku padoms būs zelta vērts. Pēcpusdienas stundās jums būs liela vēlēšanās būt vienatnē un tālu no ikdienas kņadas — neliedziet sev šo prieku. Mierīga sevis aplūkošana spogulī var atklāt vienu otru neglītu garīgās sejas vaibstu, ko itin viegli paši ar aukstu prātu un noteiktu rīcību variet izgludināt. Sievietām, kas jau piektajā gadu desmitā, ieteicams veltīt vairāk laika jaunu ļaužu sabiedrībā.

Laimīgais skaitlis šodien ir 6. Nenēsājiet dzintara rotas.

CETURTDIEN, 7. NOVEMBRĪ

Pilns Mēness iezīmē laiku, kad jāsaskaņo jūsu intereses ar tiem, kas jums tuvi. Vecākiem šodien nopietni jāapsver, vai upuŗi ko šodien jūs veltījāt savu bērnu labklājībai un izglītībai nav pārāk smagi. Ticība un pārliecība, ka bērni savā laikā pareizi novērtēs mātes un tēva līdzdoto garīgo pūru, jums bieži dod pārcilvēcīgus spēkus. Tomēr padomājiet nopietni, vai bieži nedariet pāri savai veselībai un centienos pēc labākas nākotnes, nepārvērtējat savus spēkus. Vakarā jums var iznākt satikšanās ar ilgi neredzētiem draugiem. Patīkamas stundas būs visiem tiem, kam mākslas, bet it sevišķi mūzika un glezniecība tuvu stāv .

2 un 9 ir laimīgie skaitļi. Sudraba rotas labi saderēs ar zilu krāsu.

PIEKTDIEN, 8. NOVEMBRĪ

Veneras un Neptuna stāvoklis šodien labvēlīgi iespaidos tos, kas pēdējos mēnešus vai pat gadus cietuši no mazvērtības sajūtas vai neuzņēmības. Lieciet atkal lietā savas organizātoriskās spējas, izdomu un asprātību. Marta mēneša otrā pusē dzimušajiem un decembra vidū dzimušajiem šodien būs nopietni jāpadomā, vai pārmērīga zāļu lietošana nesagandēs jau tā pavājo veselību. Mēģiniet aizvietot zāles ar pareizu dietu un dzīves veidu .Veselīgs miegs ir labākais dziednieks. Šodien nav ieteicams doties nevajadzīgos izbraucienos.

3 ir laimīgais skaitlis, metalls — vaŗš, krāsa — balta.

Jūsu Ēriks Jēkabsons.